

Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi

Dayanıqlı İnkişaf Haqqında Hesabat

2018-2019

ASC 

Mündəricat

01. Giriş

- 8 Sədrin ön sözü
- 10 Hesabatın xülasəsi
- 16 Hesabat haqqında
- 18 Dayanıqlı inkişafın biznesə inteqrasiyası
- 19 Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti
- 20 Qlobal Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin icrası üzrə ASCO-nun öhdəliyi və verdiyi töhvələr

02. ASCO haqqında

- 25 Dəyərlər, Missiyamız və Hədəflərimiz
- 26 ASCO-nun tarixi
- 28 Əsas fəaliyyət sahələri
- 32 Əməliyyat marşrutları
- 34 ASCO-nun təşkilati strukturu
- 36 Törəmə müəssisələr, birgə müəssisələr və nümayəndəliklər
- 38 Əsas maraqlı tərəflər və onlarla olan münasibətlər
- 39 Təchizatçılarla əməkdaşlıq

03. Əsas maliyyə və fəaliyyət nəticələri

- 41 Maliyyə nəticələri
- 43 Əsas fəaliyyət nəticələri

04. Korporativ idarəetmə sistemi

- 49 Gəmiçiliyin korporativ idarəetmə sistemi
- 52 Mükafatlandırma sistemi
- 53 Daxili nəzarət sistemi
- 54 Risklərin idarə olunması
- 55 Biznes etikası və nizam intizam qaydaları
- 56 Korrupsiyaya qarşı tədbirlər
- 57 Gələcək planlar

05. İnsan resurslarının idarəedilməsi

- 59 Şirkətdə insan resurslarının idarəedilməsi siyasəti
- 60 Təlim və təhsil
- 62 Əməkdaşlar və onlarla münasibət
- 62 Müxtəliflik və bərabər imkanlar
- 65 Gələcək planlar

06. Sosial fəaliyyət

- 67 Maliyyə dəstəyi, xeyriyyəçilik və sosial layihələr
- 69 İşçilərin rifahı və sağlamlığına dəstək
- 70 Ölkədə idmanın inkişafına dəstək
- 71 Gənclərə dəstək
- 71 Ölkədə dənizçi peşəsinin təbliği və dənizçilərin təhsilinə dəstək
- 74 Gələcək planlar

07. Sağlamlıq və Əməyin təhlükəsizliyi

- 77 Sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyinin idarə edilməsi
- 80 Qəza halları
- 81 Gələcək planlar

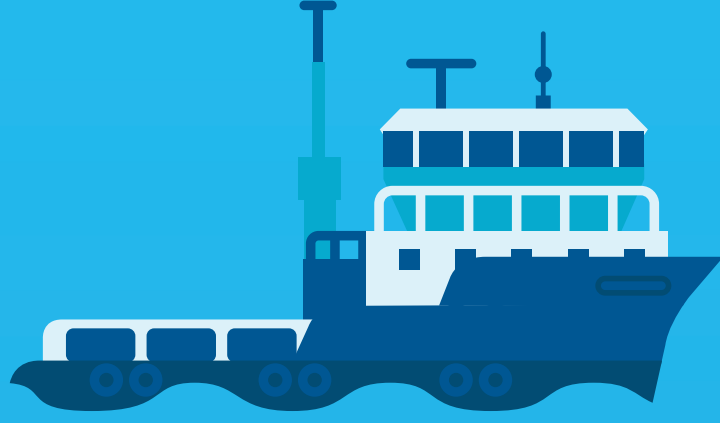
08. Ətraf mühitin mühafizəsi

- 83 Ətraf mühitə təsirin idarə edilməsi
 - Tullantılar
 - Su
 - Enerji
 - Emissiyalar
- 90 Neft dağılmaları və fəvqəladə tədbirlər
- 91 Gələcək planlar

09. GRI standartları cədvəli

02

GİRİŞ





SƏDRİN ÖN SÖZÜ



Hörmətli oxucular!

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC (ASCO, Gəmiçilik və ya Cəmiyyət) 2018-2019-cu illəri əhatə edən növbəti, üçüncü Dayanıqlı İnkişaf haqqında hesabatını Sizə təqdim edir. Beynəlxalq praktikada olduğu kimi, iki illik dövrü əhatə edən Dayanıqlı İnkişaf haqqında hesabatların hazırlanması, Gəmiçiliyin əsas maraqlı tərəfləri qarşısında ASCO-nun rəhbərlik komandası tərəfindən mütəmadi hesabatın verilməsi üçün səmərəli bir platformaya çevrilmişdir.

ASCO yaradılan zaman cənab Prezident tərəfindən qarşımızda qoyulan tapşırıqlardan biri Gəmiçiliyin beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun səmərəli fəaliyyət göstərən, gəlirliyini və dayanıqlı inkişafını təmin edən şirkətə çevrilməsi ilə bərabər, ölkəmizin sərvəti hesab olunan zəngin donanmanın və onun yaratdığı dəyərlərin xalqımızın və vətəndaşların rifahına xidmət etməsini təmin etmək olmuşdur. Bugün, ASCO-da 8,500 nəfərə yaxın vətəndaşımız daimi iş yeri ilə təmin edilmişdir, onların daimi gəlir

mənbəyi, dövlət sosial sığortası, təqaüdü, məzuniyyəti, tibbi sığortası, qida təminatı, sağlam və təhlükəsiz iş şəraiti, peşəkar inkişafı üçün müxtəlif formada təlim və təhsil kimi ehtiyacları, eləcə də Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunları ilə müəyyən edilmiş bütün hüquq və azadlıqları səhmdarı dövlət olan ASCO tərəfindən tam təmin edilir.

Məlum olduğu kimi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 25 sentyabr 2015-ci il tarixində keçirilən sammitində dünya dövlətləri tərəfindən 2030-cu ilədək 17 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM-lər) qəbul edilmiş və 2016-cı ilin yanvar ayından qüvvəyə minmişdir. Azərbaycan Respublikası da Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə qoşulmuş və müvafiq öhdəliklər qəbul etmişdir. Bununla əlaqədar, 100% səhmləri dövlətə məxsus gəmiçilik şirkəti olaraq, ASCO fəaliyyətinin və dəyər zəncirinin bir çox DİM-ləri əhatə etdiyini, eləcə də respublikamızın qarşısında qoyduğu DİM-lərə çatmaqda rolunu dərk edir və fəaliyyətini DİM-lər ilə uzlaşdırmaqla, onların icrasına töhvə verilməsi istiqamətində qurur. 2019-cu ildə qəbul edilmiş

Gəmiçiliyin yeni dayanıqlı inkişaf siyasəti DİM-lərin icrasına töhvə verməklə yanaşı, müxtəlif resurslardan, o cümlədən istər maddi, istər təbii resurslar, istərsə də insan kapitalından səmərəli istifadə olunması ilə Gəmiçiliyin dayanıqlı tempə inkişaf etdirilməsini və bu resursların təkcə indiki nəsillərə deyil, gələcək nəsillərə də xidmət etməsini nəzərdə tutur.

Davam edən global iqtisadi böhranlar, o cümlədən ümumi ticarət dövriyyəsinin kəskin düşməsi ilə əlaqədar dünyada gəmiçilik sahəsində yaranan ciddi problemlərə baxmayaraq, 2018-2019-cu illər ASCO üçün məhsuldar dövr olmuşdur. Ölkə başçısının rəhbərliyi ilə respublikamızda həyata keçirilən irimiqyaslı layihələr nəticəsində Azərbaycanda tranzit yükdaşımalar və gəmiçilik sahəsində müsbət nəticələr əldə olunmuşdur. Bu dövr ərzində ASCO tərəfindən dayanıqlı inkişafın müxtəlif aspektlərində, o cümlədən sosial, iqtisadi, ətraf mühitin mühafizəsi, sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi, insan resurslarının idarə edilməsi, korporativ idarəetmə sahələrində bir sıra əhəmiyyətli tədbirlər icra olunaraq tamamlanmışdır. Hesabat dövrü ərzində Gəmiçilik hər il fəaliyyətini mənfəətlə başa vurmuş, vergidən sonrakı mənfəətlilik səviyyəsi minimal hədəf kimi müəyyənləşdirilən 10%-dən yüksək olmuş, vergi və rüsumlar formasında dövlət büdcəsinə davamlı ödəmələr təmin edilmişdir.

Dayanıqlı inkişafın təmin edilməsində şəffaflıq, ədalət, risklərin idarə edilməsi, daxili nəzarət, səmərəli idarəetmə və çevik biznes qərarlarının qəbul edilməsi kimi prinsipləri özündə əhatə edən korporativ idarəetmə sisteminin olması mühümdür. ASCO yarandığı gündən Gəmiçilikdə beynəlxalq korporativ idarəetmə sistemi tətbiq olunmuş, kollegial qərarların qəbul edilməsinə xidmət edən müvafiq komitələr təsis edilmiş, bu sahədə bir sıra normativ sənədlər hazırlanaraq tətbiq edilmiş, Gəmiçiliyin fəaliyyətinin beynəlxalq standartların tələblərinə uyğunluğu üzrə sertifikatlar alınmış, əməliyyatlar, maliyyə və hesabatlılıq sahəsində şəffaflıq təmin edilmiş, səmərəli idarəetməyə imkan verən optimal struktur formalaşdırılmışdır. Eyni zamanda, ASCO-da korporativ idarəetmə üçün mühüm olan bir sıra proqram və sistemlər, o cümlədən dünyanın aparıcı

şirkətlərində istifadə olunan SAP ERP sistemi, elektron sənəd dövriyyəsi, elektron bilet satışı sistemləri, eləcə də donanmaların istismarı, gəmi təmirinin izlənilməsi, gəmi tikintisi üzrə bir sıra proqramlar tətbiq edilmişdir. Bundan əlavə, beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq, ASCO-da Mükafatlandırma sistemi (KPI sistemi) tətbiq olunmuşdur ki, bu sistem personalın illik fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsini və onların Gəmiçiliyin strateji hədəflərinin icrası istiqamətində motivasiyasını təmin edir.

Sözügedən dövr ərzində donanmanın yenilənməsi işləri davam etdirilmiş, Gəmiçiliyin Xəzər dənizində aparıcı mövqeyinin qorunub saxlanılması ilə yanaşı, Xəzərdən kənarda fəaliyyət coğrafiyasının və əməliyyatların genişləndirilməsi işləri aparılmış, personalın əmək haqlarında artımlar edilmiş, əməkdaşlar üçün tibbi sığorta istifadəyə verilmiş, uzun illərdir mənzil növbəsində duran əməkdaşlar üçün mənzil kompleksinin tikintisi işlərinə başlanılmış, ASCO tərəfindən ölkədə dənizçi peşəsinə, gənclərə və müxtəlif idman yarışlarına göstərilən dəstək davam etdirilmişdir. 2018-ci ildə Gəmiçilik 160 illik yubileyini qeyd etmişdir və bununla əlaqədar dövlətimiz tərəfindən bir sıra dənizçi və sahil heyətinə yüksək dövlət təltifləri təqdim edilmişdir. Ekoloji idarəetmə və donanmaların yenilənməsi sahəsində aparılan işlərlə əlaqədar, 2017-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə birbaşa emissiyaların həcmində 2.2%, dolayısı emissiyaların həcmində isə 8.8% azalma, həmçinin istixana effekti yaradan CO₂ qazının və kəskin hava çirkləndiricisi olan SO₂ qazının emissiyasının ümumi həcmində isə müvafiq olaraq 2.1% və 6.9% azalma əldə olunmuşdur. 2018-2019-cu illər hesabat dövrü ərzində dayanıqlı inkişaf sahəsində görülən işlər, icra olunan layihələr, eləcə də gələcək planlar barədə daha ətraflı hesabatın müvafiq bölmələrində tanış ola bilərsiniz. Sonda qeyd etmək istərdim ki, ASCO olaraq bundan sonra da bizə olan etimadı doğrultmaq və Gəmiçiliyin dayanıqlı inkişafını təmin etmək üçün əlimizdən gələni əsirgəməyəcəyik.

Dərin hörmət və ehtiramla,

Rauf Vəliyev
Sədr

HESABATIN XÜLASƏSİ

ƏSAS FƏALİYYƏT NƏTİCƏLƏRİ

Son illər dünyada baş verən global iqtisadi böhranların fonunda ümumi ticarət dövriyyəsinin aşağı düşməsi və müvafiq olaraq beynəlxalq yükdaşımaların azalması ümumilikdə gəmiçilik sahəsinə də təsirsiz keçməmişdir. Lakin bu təsirlərin minimuma endirilməsi məqsədilə, ASCO müvafiq səmərələşdirici tədbirləri, o cümlədən xərclərin optimallaşdırılması, izafi xərclərin aradan qaldırılması, gəlirlərin daha səmərəli istifadəsi, fəaliyyət sahələrinin şaxələndirilməsi və inkişaf etdirilməsini davam etdirmiş və Gəmiçiliyin dayanıqlı inkişaf tendensiyasını qoruyub saxlamağa nail olmuşdur. Əvvəlki hesabat illərində olduğu kimi, 2018-2019-cu illər hesabat dövrünü ASCO mənfəətlə başa vurmuş, 2018-ci ildə Gəmiçiliyin mənfəəti 52 mln AZN, 2019-cu ildə isə bu rəqəm 64 mln AZN olmuşdur. Eyni zamanda, bu illər ərzində Gəmiçilik tərəfindən investisiya qoyuluşları həcmi müvafiq olaraq 164 mln AZN və 113 mln AZN təşkil etmişdir. Bundan əlavə, 2017-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə Gəmiçiliyin kapitalizasiyasında 21% artım əldə olunmuş, ASCO-nun fəaliyyətə başladığı 2014-cü il ilə müqayisədə isə bu artım 78% olmuşdur.

Azərbaycanın regional əhəmiyyətli logistika və ticarət qovşağı kimi aparıcı mövqeyinin gücləndirilməsi və ölkədə yaradılmış tranzit potensialından tam istifadə olunması məqsədi ilə, ASCO tərəfindən yükdaşıma bazarları, Azərbaycan üzərindən keçən yükdaşıma marşrutlarının digər marşrutlarla müqayisədə rəqabət qabiliyyəti və Xəzər üzərindən keçən marşrutlara əlavə yüklərin cəlb edilməsi imkanları davamlı olaraq araşdırılır və potensial yeni yüklərin cəlb edilməsi üçün Gəmiçilik marşrut üzərində yükdaşımalarda iştirak edən ölkəmizin, eləcə də digər dövlətlərin müvafiq qurumları ilə sıx əməkdaşlıq edir. Bu araşdırmalara uyğun olaraq, hesabat dövrü ərzində bir sıra yüklərin daşınmasına görə tətbiq olunan tariflərə endirimlər davam etdirilmiş, eləcə də yeni yüklərə əlavə endirimlər verilmişdir. Bura alüminium, gil-torpaq, karbamid, şəkər, paraksilol, benzol və Azərbaycanda istehsal olunmuş qida məhsullarına tətbiq olunan endirimli yükdaşıma tarifləri aiddir. Aparılan işlərin nəticəsində 2018-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə avtotexnika

daşımalarında 73%, vaqon daşımalarında 3%, quru yük daşımalarında isə 1% artım qeydə alınmışdır.

Gəmiçilik Xəzər dənizində aparıcı mövqenin qorunub saxlanması ilə yanaşı, Xəzərdən kənarda Qara və Aralıq dənizi hövzələrində də fəaliyyətini genişləndirməyə davam etdirmişdir. Hesabat dövrü ərzində ASCO tərəfindən Xəzərdən kənar hövzələrdə tanker daşımalarında 2017-ci il ilə müqayisədə 2018 və 2019-cu illərdə müvafiq olaraq 205% və 77%, quru yük gəmiləri ilə daşımalarda isə 9% və 12% artım müşahidə olunmuşdur. Hazırda, ASCO Xəzərdən kənar hövzələrdə Azərbaycan bayrağı altında üzən və heyəti tam azərbaycanlı dənizçilərdən ibarət olan 10 ədəd universal quru yük gəmisi və 2 ədəd tanker istismar edir.

ASCO-nun ixtisaslaşmış ofşor donanması Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda strateji partnyorumuz olan SOCAR-ın neft-qaz layihələrinə müvəffəqiyyətlə xidmət göstərməyi davam etdirmiş, eyni zamanda Xəzərin Azərbaycan sektorundan kənarda həyata keçirilən neft-qaz layihələrində BP, Saipem kimi digər beynəlxalq nüfuzlu şirkətlərlə əməkdaşlığı davam etdirmişdir. Hesabat dövründə Gəmiçiliyin "Zığ" və "Bibiheybət" gəmi təmiri zavodlarının maddi-texniki təchizat bazasının daha da gücləndirilməsi, ASCO ilə yanaşı digər kənar təşkilatlara da əsaslı, tərsənə və cari gəmi təmiri xidmətlərinin təqdim olunması işləri davam etdirilmişdir. Bundan əlavə, "Zığ" zavodu Dövlət Dəniz Agentliyi və registr təşkilatı tərəfindən müvafiq sertifikatlaşmadan keçərək, ASCO üçün kiçik su tutumlu gəmilərin tikintisinə başlamışdır.

ASCO-nun yerli dənizçi kadrların yetişməsinə təmin edən mühüm fəaliyyət sahələrindən biri olan Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında təhsilin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində son illər görülmüş işlərin nəticəsində Akademiyaya minimum qəbul balı yüksəlmiş, orada azərbaycan və rus dili ilə yanaşı ingilis dilində də tədrisə başlanılmışdır. Eyni zamanda, dənizçilərin sertifikatlaşmasını və ixtisas artımını təmin edən Təlim Tədris Mərkəzində ingilis dilində keçirilən təlimlərin sayı artırılmışdır.



Hesabat dövrü ərzində donanmaların yenilənməsi istiqamətində də işlər uğurla davam etdirilmişdir. Belə ki, 2018-2019-cu illər ərzində üç ədəd platforma-təchizat gəmisi alınaraq istismara verilmiş, ASCO-nun sifarişinə əsasən Bakı Gəmiqayırma Zavodunda inşa olunan "Laçın" tankerinin tikintisi başa çatdırılmış və Ro-Pax/Bərə tipli gəmilərdən birincisi ("Azərbaycan") suya salınmışdır. Eyni zamanda, Gəmiçiliyə məxsus Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən ən böyük barj olan "STB-1" barjında modernizasiya işləri tamamlanmışdır.

GƏMİÇİLİYİN KORPORATİV İDARƏETMƏ SİSTEMİ

ASCO yarandığı gündən etibarən Gəmiçilikdə beynəlxalq korporativ idarəetmə sistemi tətbiq edilmişdir və korporativ idarəetmənin bütün əsas elementləri, o cümlədən şəffaflıq, səhmdar nəzarəti, strateji hədəflərin icrası, daxili nəzarət və auditin təşkili, risklərin idarə edilməsi, biznes etikası və digər müvafiq sahələr üzrə beynəlxalq təcrübənin tətbiqinə başlanılmışdır.

Hesabat dövrü ərzində korporativ idarəetmə sisteminin daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilmiş, bir sıra yeni normativ

sənədlər hazırlanaraq tətbiq edilmiş, mövcud sənədlərdə beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun yeniliklər əlavə edilmiş, müvafiq sahələr üzrə kollegial qərar qəbulu təsisatları olan komitələrin işi təkmilləşdirilmişdir. Belə ki, 2018-2019-cu illər ərzində ASCO-nun Məlumatların Açıqlanması Qaydaları yenilənmiş, onun əsasında Məlumatların Açıqlanması Siyasəti hazırlanmış, ASCO-nun Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti hazırlanaraq təsdiq edilmiş, Gəmiçilikdə əməkdaşların illik fəaliyyətinin nəticələrinə əsaslanan mükafatlandırma sistemi təkmilləşdirilmiş, biznes proseslərin xəritələri, risklər və daxili nəzarət mexanizmləri üzrə optimallaşdırılma və təkmilləşdirmə işləri aparılmışdır. 2018-ci ildə beynəlxalq audit şirkəti Deloitte tərəfindən Gəmiçiliyin korporativ idarəetmə sisteminin "GIST" (Governance Indexing and Screening Tool) metodologiyasına, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının səhmləri dövlətə məxsus şirkətlər üçün korporativ idarəetmə prinsiplərinə və Beynəlxalq Korporativ İdarəetmə Şəbəkəsinin (International Corporate Governance Network - ICGN) müvafiq təlimatlarına uyğun qiymətləndirilməsi aparılmış və ASCO-ya müsbət korporativ idarəetmə reytingi təqdim olunmuşdur. Bundan əlavə, 2019-cu ildə ASCO-nun kredit reytingi yenilənmiş və müstəqil beynəlxalq qiymətləndirmə şirkəti olan Moody's tərəfindən müsbət kredit reytingi təqdim olunmuşdur.



Hər il olduğu kimi, 2018 və 2019-cu illərdə də beynəlxalq mühasibat uçotu standartlarına uyğun Gəmiçiliyin illik maliyyə hesabatları hazırlanmış, müstəqil beynəlxalq audit olunmuş və şəffaflıq prinsiplərinə uyğun olaraq, ictimaiyyətə açıq şəkildə ASCO-nun rəsmi internet sahifəsində dərc edilmişdir. Həmçinin, son beş il ərzində əməliyyat və maliyyə nəticələrini, əldə edilmiş nailiyyətləri, Gəmiçiliyin strategiyası, korporativ idarəetmə və dayanıqlı inkişaf sahəsində görülmə işləri, eləcə də gələcək planları əks etdirən 2014-2018-ci illəri əhatə edən ASCO-nun ilk beş illik hesabatı hazırlanmış və Gəmiçiliyin rəsmi internet sahifəsində dərc edilmişdir.

İNSAN RESURLARI

ASCO-da insan resurslarının idarə edilməsi ilə bağlı mövcud prosedurların daha da səmərəli həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə, 2018-ci ildə kollegial qurum olan Personalın İdarəedilməsi Komitəsi yaradılmış, onun əsasnaməsi təsdiq olunmuşdur və insan resurslarının idarə edilməsi Qaydalarında müvafiq təkmilləşdirmə işləri aparılaraq yenilənmişdir. Hesabat dövründə ASCO-da insan resurslarının idarə edilməsi sahəsində mövcud prosedurların elektronlaşdırılması istiqamətində də işlər davam etdirilmişdir. Belə ki, insan resursları sahəsində Gəmiçilikdə mövcud olan sistemlər vahid platformada birləşdirilmiş və

onların bazasında "İşə qəbul və vakansiyaların idarə olunması" sistemi yaradılmışdır. Eyni zamanda, əməkdaşların illik xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi prosesinin elektronlaşdırılması işləri aparılmış və veb platforma üzərindən müvafiq proqram yaradılmışdır.

2017-ci ildən etibarən Gəmiçilikdə tətbiq edilən Mükafatlandırma sistemi (KPI sistemi) hesabat dövrü ərzində də davam etdirilmişdir. Belə ki, bu sistem çərçivəsində əməkdaşlara onların illik fəaliyyətinin nəticələrinə və ASCO-nun strateji hədəflərinin icra səviyyəsinə uyğun olaraq, 2018 və 2019-cu illərdə bonusların ödənilməsi həyata keçirilmişdir.

Gəmiçiliyin əməkdaşlarının müvafiq bacarıqlara yiyələnməsi, onların sertifikatlaşdırılması məqsədi ilə, ASCO-da müxtəlif sahələr üzrə təlimlər təşkil edilmiş, əməkdaşların yerli və beynəlxalq seminar və konfranslarda iştirakı təmin edilmişdir. Eyni zamanda, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında təhsil alan tələbələrin ASCO-nun gəmilərində, struktur bölmələrdə, eləcə də partnyor gəmiçilik şirkətlərində təcrübəyə göndərilməsi davam etdirilmişdir.

Gəmiçilikdə insan haqlarının qorunması, gender bərabərliyi, sağlam iş mühitinin yaradılması və bərabər hüquqlu kollektivin qurulması sahəsində işlər ASCO-nun Biznes Etikası Məcəlləsi, Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktları, eləcə də

beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə uyğun olaraq davam etdirilmiş və hesabat dövründə ASCO-da bu sahədə heç bir insident halı qeydə alınmamışdır.

SOSIAL FƏALİYYƏT



Hesabat dövründə ASCO tərəfindən Gəmiçiliyin korporativ sosial məsuliyyəti çərçivəsində müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsi davam etdirilmişdir. Bu istiqamətdə 2018-2019-cu illərdə də hər il mütəmadi olduğu kimi qaçqın və məcburi köçkünlərə, şəhid ailələrinə, müharibə veteranlarına, əmək qabiliyyətini itirmiş insanlara, ASCO-nun himayəsində olan uşaqlara, eləcə də dəstəyə ehtiyacı olan digər insanlara maddi yardımların verilməsi həyata keçirilmişdir. Eyni zamanda, könüllü qanvermə aksiyaları, Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinə səfərlər, ASCO-nun struktur bölmələrinin inzibati ərazilərində iməcliklər, Gəmiçiliyin əməkdaşları arasında müxtəlif idman növləri üzrə yarışlar, "Dənizçi" istirahət mərkəzinə yollayışlar, uşaqlar üçün şənliklər və digər sosial xarakterli tədbirlər təşkil edilmişdir.

Gəmiçilik tərəfindən işçilərin rifahının yaxşılaşdırılması və sağlamlığının gücləndirilməsi istiqamətində də işlər davam etdirilmişdir. 2019-cu ildən etibarən Gəmiçiliyin bütün əməkdaşları "Tibbi sığorta" müqaviləsi üzrə sığortalanmışdır. Eyni zamanda, uzun illər mənzil növbəsində duran dənizçilərin güzəştli şərtlərlə mənzillə təmin edilməsi məqsədi ilə, ASCO tərəfindən Bakı şəhərində ümumilikdə 487 mənzilli 5 binadan ibarət yaşayış kompleksinin tikintisinə başlanılmışdır.

Ölkədə idmanın inkişafına töhvə vermək, sağlam həyat tərzini təşviq etmək məqsədi ilə, Gəmiçilik tərəfindən müxtəlif idman yarışlarına dəstək göstərilir. Belə ki, hesabat dövrü ərzində ASCO tərəfindən "Səbail" Peşəkar Futbol Klubuna,

Yelkənli İdman Federasiyasına və Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyası İctimai Birliyinə dəstək göstərilmiş, "Səbail" PFK-nın ev oyunlarının keçirildiyi Bakı şəhərində yerləşən stadion təmir edilmiş, futbolçular müxtəlif forma və lazımı idman vasitələri ilə təmin edilmiş, eləcə də yelkənli idman və atçılıq idman növü üzrə müxtəlif yerli və beynəlxalq miqyaslı tədbirlər təşkil edilmişdir.

KEYFİYYƏT, SAĞLAMLIQ, ƏMƏYİN TƏHLÜKƏSİZLİYİ VƏ ƏTRAF MÜHİTİN MÜHAFİZƏSİ

ASCO öz dayanıqlı inkişaf siyasətinin ekoloji aspektinə uyğun olaraq, 2018-2019-cu illər hesabat dövründə də həm dənizdə, həm də quruda icra olunan əməliyyatların sağlam və təhlükəsiz iş şəraitində, ətraf mühitə zərər vurmada aparılması istiqamətində işləri davam etdirmişdir.

KSƏTƏMM idarəetmə sahəsində görülmə tədbirlər nəticəsində, hesabat dövründə Gəmiçilikdə ekoloji yönümlü hər hansı bir ciddi pozuntu halı, insan həyatına xəsarət ilə nəticələ bilən bədbəxt hadisə qeydə alınmamış və müvafiq səlahiyyətli qurumlar tərəfindən ekologiya və sağlamlıqla əlaqəli cərimə və ya sanksiyalar tətbiq edilməmişdir.



Hesabat dövründə Gəmiçilikdə içməli su sərfiyyatında 31%, elektrik enerjisindən istifadədə 16% qənaət əldə olunmuş, bir işçiyə düşən min Kvt/saat elektrik enerjisindən istifadə əmsalında 2018-ci ildə 5%, 2019-cu ildə isə 7% azalma müşahidə edilmişdir. Bundan əlavə, ASCO-nun fəaliyyəti ilə bağlı yaranan birbaşa emissiyaların həcmində 2.2%, dolayı emissiyaların həcmində isə 8.8% azalma qeydə alınmışdır. İstixana effekti yaradan CO2 qazının və kəskin hava çirkləndiricisi olan SO2 qazının emissiyasının ümumi həcmində isə Gəmiçilikdə 2017-ci il ilə müqayisədə 2018 və 2019-cu illərdə müvafiq olaraq 2.1% və 6.9% azalma əldə olunmuşdur.

AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ

İnfoqrafik xülasə

ASCO-nun əsas fəaliyyət sahələri



Yükdaşımlar



Neft-qaz sənayesinə göstərilən ixtisaslaşmış ofşor xidmətləri



Gəmi təmiri və tikintisi



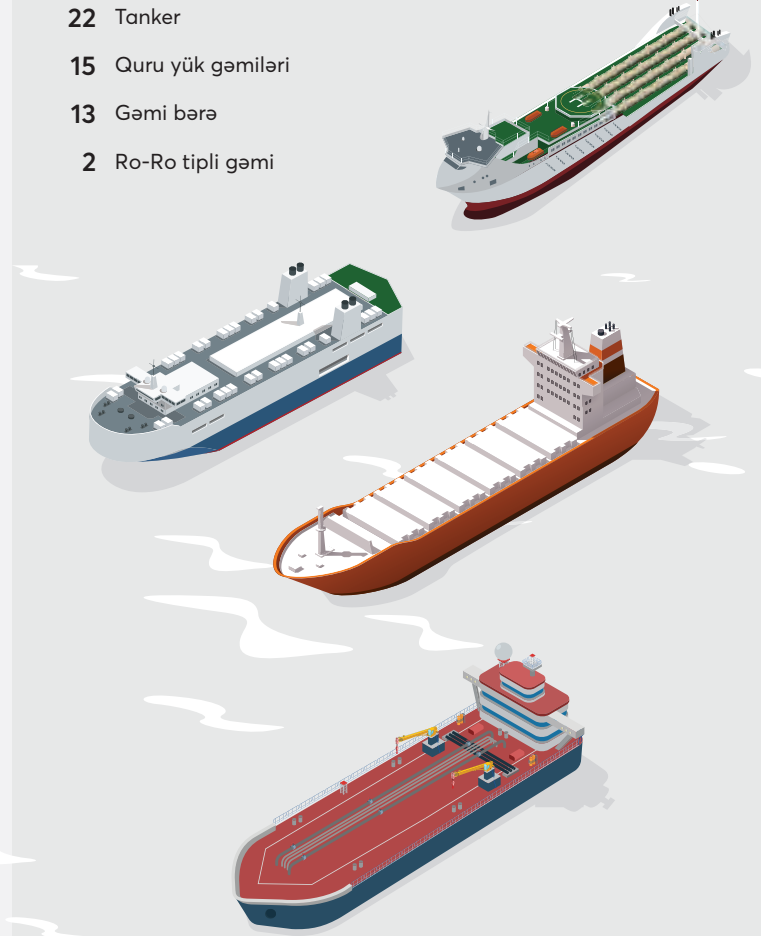
Təhsil və təlim

Digər köməkçi fəaliyyət sahələri

- ✓ Logistika xidmətləri
- ✓ Quru yük limanı xidmətləri
- ✓ Agentlik xidmətləri

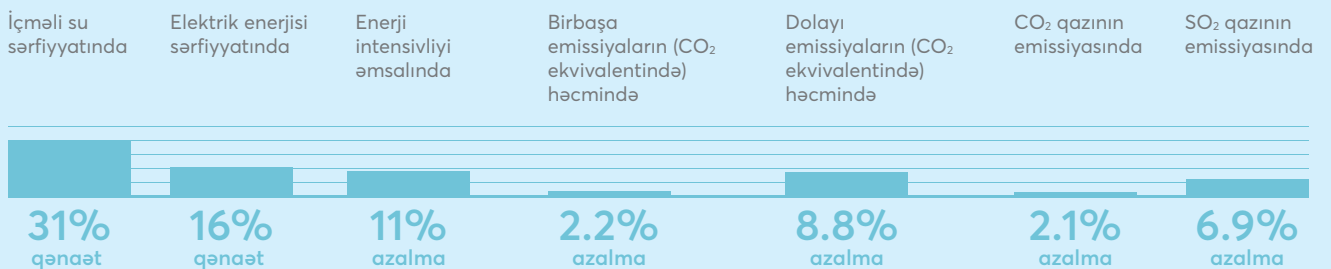
Nəqliyyat donanmasının tərkibi - 52 gəmi

- 22 Tanker
- 15 Quru yük gəmiləri
- 13 Gəmi bərə
- 2 Ro-Ro tipli gəmi



Ekoloji idarəetmə

2017-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə





Sosial sahə:

2018-ci ildə maddi yardımların həcmi: **1,058,533 AZN**

2019-cu ildə maddi yardımların həcmi: **1,728,845 AZN**



Sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi

Təhlükəsizlik texnikası və əməyin mühafizəsinə yönəldilən xərclər 2017-ci il ilə müqayisədə **17% artırılmışdır**



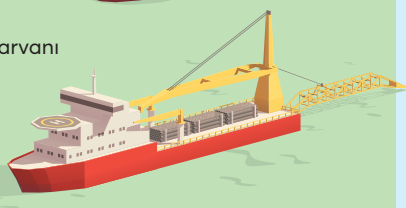
İnsan resursları:

2018-ci ildə işçi sayı: **8,606 nəfər**

2019-cu ildə işçi sayı: **8,442 nəfər**

İxtisaslaşmış ofşor donanmasının tərkibi - 212 gəmi

- 22 Kran gəmiləri
- 25 Sərnişin gəmiləri
- 19 Lövbər daşıyan təchizat-yedək gəmiləri (AHTSV)
- 8 Özül təchizat gəmiləri (PSV)
- 3 Yedək gəmiləri
- 7 Liman-yedək gəmiləri
- 11 Dalğıc gəmiləri
- 6 Yanğınsöndürən gəmilər
- 6 Barjlar
- 8 Maye yük daşıyan gəmilər
- 5 Mühəndis-geoloji gəmilər
- 2 Sualtı borudüzən gəmilər
- 12 Neft məhsulları ilə çirklənmiş və fekal sular yığan gəmilər
- 68 Xidmətçi katerlər
- 3 Gəmi təmiri emalatxanası
- 1 Üzən kopyor
- 6 Torpaqqazan gəmi və karvanı



Maliyyə nəticələri:

Mənfəət

2018-ci ildə **52 mln. AZN**

2019-cu ildə **64 mln. AZN**

İnvestisiya qoyuluşu

2018-ci ildə **164 mln. AZN**

2019-cu ildə **113 mln. AZN**

Kapitalizasiya

Fəaliyyətin başlanğıcından kapitalizasiyada artım: **78%**

ASCO aşağıdakı sertifikatlara sahibdir və müvafiq konvensiyaların tələblərinə cavab verir:

- ✓ **ISO 9001:2015** (Keyfiyyətin idarə edilməsi)
- ✓ **ISO 14001:2015** (Ekoloji idarəetmə)
- ✓ **ISO 50001:2011** (Enerji səmərəliliyinin idarə edilməsi)
- ✓ **OHSAS 18001:2007** (Peşə təhlükəsizliyi və əməyin mühafizəsinin idarə edilməsi)
- ✓ **ISM code 2010** (International Safety Management) – Təhlükəsizliyin beynəlxalq idarəetmə sistemi
- ✓ **SOLAS** (International Convention for the Safety of Life At Sea) – Dənizdə həyat təhlükəsizliyi üzrə beynəlxalq konvensiya
- ✓ **MARPOL** (Marine Pollution) – Dəniz çirklənməsi əleyhinə konvensiya
- ✓ **STCW** (International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers) – Təlimləndirmə standartları, Sertifikatlaşma və Növbəçəkmə üzrə Beynəlxalq Konvensiya

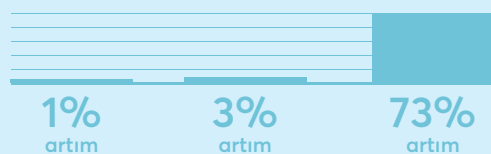
Əməliyyat nəticələri

2018-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə

Quru yük daşımalarda

Vaqon daşımalarda

Avtotexnika daşımalarda



İxtisaslaşmış ofşor donanması tərəfindən işlənmiş günlər:

2018 – **45,527 gün**

2019 – **45,924 gün**



Zavodlar tərəfindən həyata keçirilmiş gəmi təmiri işlərinin sayı:

2018 – **924 təmir işi**

2019 – **931 təmir işi**

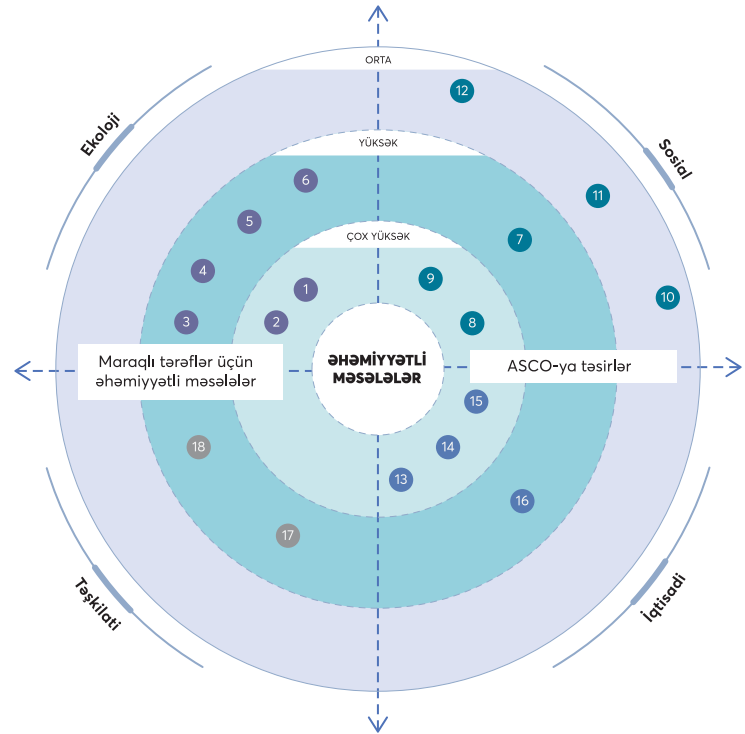
HESABAT HAQQINDA

Hazırkı hesabat "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən (bundan sonra "ASCO", "Gəmiçilik" və ya "Cəmiyyət") 2018-2019-cu illər ərzində dayanıqlı inkişafın sosial, ekoloji və iqtisadi aspektləri üzrə görülmüş işləri əks etdirir. Hesabat Global Reporting Initiative - GRI hesabatlılıq standartlarının (bundan sonra "GRI") "Əsas" uyğunluq meyarlarına və aparıcı beynəlxalq reyting agentliklərinin müvafiq tələblərinə uyğun olaraq yuxarıda sadalanan üç aspekt üzrə hazırlanmışdır. Hesabatın sonunda 92-ci səhifədə GRI standartları üzrə açıqlamalar cədvəli yer alır.

ASCO-nun daxili nəzarət mexanizmləri, dayanıqlı inkişaf hesabatının hazırlanması metodologiyası və müstəqil kənar auditorlar tərəfindən həyata keçirilən yoxlamalar hesabatda qeyd olunan məlumatların düzgünlüyünə əminlik verir. Cari hesabat beynəlxalq audit şirkəti EY tərəfindən audit olunmuş, 2018-2019-cu illik hesabat dövrü üzrə bütün göstəricilər ayrı-ayrılıqda təhlil edilmiş və Gəmiçiliyin müvafiq məsul əməkdaşları ilə müsahibələr keçirilmişdir. Müstəqil kənar auditin rəyi hesabatın 100-cü səhifəsində təqdim edilmişdir.

Hesabatın hazırlanması zamanı maraqlı tərəflərin fikirlərinin öyrənilməsi və onlara maraqlı olan məlumatların hesabatda əks olunması məqsədi ilə, Gəmiçilik tərəfindən onlayn sorğu keçirilmişdir. Azərbaycan, Rus və İngilis dillərində olan sorğu Gəmiçiliyin rəsmi internet sahifəsində və sosial şəbəkələrdə dərc edilmişdir. Onlayn sorğunun nəticəsi olaraq müştərilər, tərəfdaşlar, təchizatçılar, qeyri-hökumət təşkilatları, ictimaiyyət, media nümayəndələri və digər maraqlı tərəflər üçün Gəmiçiliyin fəaliyyəti üzrə hansı məlumatların daha çox əhəmiyyət kəsb etdiyi təyin olunmuş və bunun əsasında "Əhəmiyyətlik Matrisi" hazırlanmışdır. "Əhəmiyyətlik Matrisi" aşağıda təqdim olunmuşdur.

ASCO-nun "Əhəmiyyətlik Matrisi"



Ekoloji

1. Suyun istehlakı
2. Tullantıların idarə edilməsi
3. Enerji səmərəliliyi
4. İstixana effekti yaradan qaz emissiyaları
5. Ballast suyunun axıdılması
6. Təchizatçıların ekoloji qiymətləndirilməsi

İqtisadi

13. Anti-korrupsiya tədbirləri
14. İqtisadi göstəricilər
15. Satınalma təcrübələri
16. Dolaylı iqtisadi təsirlər

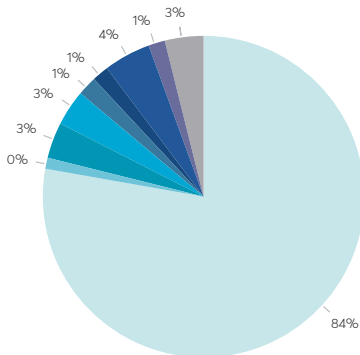
Sosial

7. Təlim və tədris
8. Əməyin mühafizəsi və sağlamlıq
9. Məşğulluq
10. Yerli icmalara təsirlər
11. İnsan hüquqlarının qiymətləndirilməsi
12. Müxtəliflik və bərabər imkanlar

Təşkilati

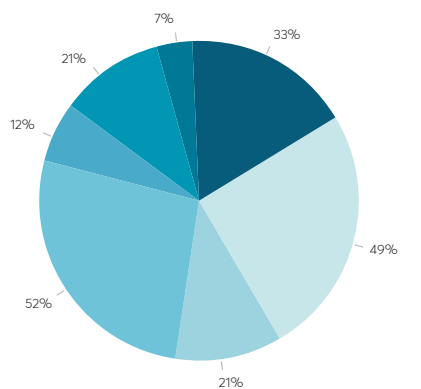
17. Etika və inteqrasiya
18. Korporativ idarəetmə

1. Zəhmət olmazsa, hansı maraqlı tərəflər qrupuna aid olduğunuzu qeyd edin.



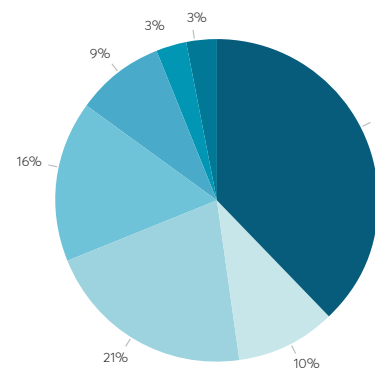
- ASCO-nun əməkdaşları
- Müştərilər
- Təchizatçılar
- Media
- Dövlət qurumları
- Tərəfdaşlar
- Beynəlxalq qurumlar
- QHT
- Digər

2. Şirkətin ümumi fəaliyyəti üzrə hansı mövzular Sizin üçün əhəmiyyətlidir?



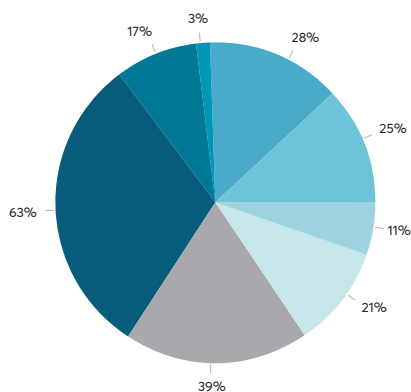
- ASCO-nun əsas xidmətlər və məhsulları
- ASCO-nun strategiyası və risklər
- Etik davranış
- Korporativ idarəetmə
- Təchizat zənciri
- Hesabat dövründə baş vermiş dəyişikliklər və yeni qəbul edilmiş sənəd
- Digər

3. İqtisadi fəaliyyət üzrə hansı mövzular Sizin üçün əhəmiyyətlidir?



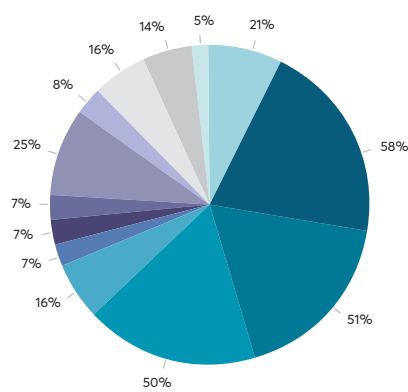
- İqtisadi nəticələr
- Dolayı iqtisadi təsirlər
- Şirkətin fəaliyyət göstərdiyi bazarlar və regionlar
- Korrupsiya ilə mübarizə
- Satınalma təcrübələri
- Antiinhisar
- Digər

4. Ekoloji fəaliyyət üzrə hansı mövzular Sizin üçün əhəmiyyətlidir?



- Enerji istifadəsi
- Suyun istifadəsi
- Biomüxtəliflik
- Emissiyalar
- Tullantılar
- Ətraf mühitin qorunmasına dair qanunlar və normativ aktlar ilə uyğunluq
- Təchizatçıların ekoloji fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- Digər

5. Sosial fəaliyyət üzrə hansı mövzular Sizin üçün əhəmiyyətlidir?



- Məşğulluq
- Şirkətin əməkdaşları və rəhbərlik arasında münasibətlər
- Əməyin təhlükəsizliyi və sağlamlıq
- Təlim və tədris
- Müxtəliflik və bərabər imkanlar
- Assosiasiya azadlığı və kollektiv müqavilələr
- Məcburi və ya uşaq əməyi
- Yerli əhali
- İnsan hüquqlarının qiymətləndirilməsi
- Təchizatçıların sosial fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- İctimai siyasət
- Müştəri təhlükəsizliyi və sağlamlığı
- Digər

DAYANIQLI İNKİŞAFIN BİZNESƏ İNTEQRASIYASI



Regionun iri gəmiçilik şirkəti olaraq, ASCO dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin personal, müştərilər, təchizatçılar və digər maraqlı tərəflər arasında təşviq edilməsini mühüm hesab edir və bu istiqamətdə davamlı olaraq müvafiq işlərin həyata keçirilməsini təmin edir.

Dayanıqlı inkişaf prinsipləri ASCO-nun Strateji Planına inteqrasiya edilmişdir və müvafiq strateji hədəflərdə öz əksini tapmışdır. Gəmiçiliyin

donanmalarının mütəmadi yenilənməsi, gəmilərin keyfiyyətli təmirinin həyata keçirilməsi, gəmilərin istismarının daha səmərəli təşkili yolu ilə yanacaq sərfiyyatında qənaətin əldə edilməsi, bununla da emissiyaların miqdarının minimum səviyyədə saxlanılması, gəmilərdə və istehsalat sahələrində formalaşan tullantıların toplanaraq müvafiq şəkildə utilizasiyaya təhvil verilməsi, kadrların peşəkar və fərdi inkişafının təmin olunması, sosial xarakterli layihələrin dəstəklənməsi, ölkədə güclü yerli dənizçi kadr bazasının yetişdirilməsi və onun rifahının yaxşılaşdırılması, Gəmiçiliyin iqtisadi vəziyyətinin sağlamlaşdırılması və gücləndirilməsi, sağlam və təhlükəsiz iş şəraitinin təmin edilməsi və digər bu kimi tədbirlər dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin ASCO-nun cari fəaliyyətinə inteqrasiyasını göstərən tədbirlərdəndir.

DAYANIQLI INKIŞAF SIYASƏTİ

2019-cu ildə ASCO-da dayanıqlılıq sahəsində vahid yanaşmanı təmin edən Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti hazırlanaraq, Gəmiçiliyin İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Siyasətin məqsədi əsas biznes-kommersiya fəaliyyətinin yerinə yetirilməsi ilə bərabər ətraf mühitin mühafizəsi, məhdud resurslardan səmərəli istifadə olunması, dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin ümumi dəyər zəncirinə tam integrasiya edilməsi, korporativ sosial məsuliyyətin yerinə yetirilməsi üzrə Gəmiçiliyin öhdəliklərini, eləcə də dayanıqlılıq prinsiplərinə uyğun şəkildə Gəmiçiliyin cəmiyyətə və səhmdara uzunmüddətli fayda gətirməsi üzrə ASCO-nun baxışını təsvir etməkdir. Gəmiçiliyin Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti və onun prinsipləri, "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin bütün struktur vahidlərini, hər növ kommersiya və qeyri-kommersiya fəaliyyətini, eləcə də daxili və xarici olmaqla, bütün birbaşa və dolayı maraqlı tərəflərlə münasibətləri əhatə edir. Dayanıqlı İnkişaf Siyasətinin həyata keçirilməsi üzrə ali cavabdeh orqan ASCO-nun İdarə Heyətidir. İdarə Heyəti aparıcı beynəlxalq tələblərə uyğun şəkildə Gəmiçiliyin Dayanıqlı İnkişaf Siyasətini müəyyən edir, onun ölkənin dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə uyğunluğunu təmin edir və fəaliyyətin bütün aspektlərində müəyyən olunmuş Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti və onun prinsiplərinə riayət olunmasına nəzarət edir.



ASCO-nun dayanıqlı inkişaf konsepsiyası təbiətin bizə bəxş etdiyi təbii resurslardan istifadə edərkən onların tükənməməsi, bərpa olunması və cəmiyyətə daim xidmət etməsi, gələcək nəsillərə ötürülməsi, eləcə də yüksək sosial rifahın təmin edilməsi, maraqlı tərəflərin mənafeyinin qorunması və Gəmiçiliyin dayanıqlı dinamika ilə inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutur.

ASCO-nun Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti üç aspekti əhatə edir. Bunlar ekoloji, sosial və iqtisadi aspektlərdir ki, ASCO hər üç aspektin dayanıqlı inkişafın mühüm elementləri olduğunu dərk edir və bu aspektlər üzrə ASCO balanslaşdırılmış fəaliyyətin təşkilinə çalışır. Növbəti diaqramda dayanıqlı inkişafın üç aspektinin qarşılıqlı əlaqəsi təqdim edilmişdir. Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti və onun əsas prinsipləri geniş ictimaiyyətə açıq şəkildə ASCO-nun rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilmişdir. Siyasət barəsində daha ətraflı məlumatı www.asco.az saytında əldə edə bilərsiniz.

Dayanıqlı İnkişafın 3 aspekti

SOSIAL-EKOLOJİ

Ekoloji və sosial qanunvericiliyin tələblərinə riayət olunması, Məhdud yerli və global təbii resurslardan məsuliyyətli istifadə, Ədalətli idarəetmə

EKOLOJİ

Təbii resursların istifadəsi, Ekoloji idarəetmə, Ətraf mühitin mühafizəsi

EKOLOJİ-IQTİSADI

Enerji səmərəliliyi, Təbii resurslardan qənaətli istifadə olunması, İnvestisiyalar, Resursların qənaətinə həvəsləndirmə mexanizmləri

SOSIAL

Təhsil, Personal, İctimaiyyət, İş şəraiti və standartları, Bərabər imkanlar

DAYANIQLI INKIŞAF

IQTİSADI

Mənfəət, Xərclərə qənaət, İqtisadi inkişaf, tədqiqat və innovasiyalar

SOSIAL-IQTİSADI

Biznes etikası, Ədalətli rəqabət və ticarət, İşçilərin hüquqları və rifahı

QLOBAL DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDLƏRİNİN İCRASI ÜZRƏ ASCO-NUN ÖHDƏLİYİ VƏ VERDİYİ TÖHVƏLƏR

BMT-nin 25 sentyabr 2015-ci il tarixində keçirilən sammitində dünya dövlətləri tərəfindən 2030-cu il üçün Qlobal Gündəlik cədvəlində 17 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM-lər) qəbul edilmişdir. Əlavə olaraq, 2016-cı ilin noyabr ayında qlobal istiləşmə ilə mübarizə aparmaq üçün DİM 13 ilə uzlaşdırılmış "Paris müqaviləsi" BMT-yə üzv olan əksər dövlətlər tərəfindən imzalanmışdır. Azərbaycan Respublikası da 2030-cu il üçün Qlobal Gündəliyə qoşulmuş, Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin prioritetləşdirilməsi və milliləşdirilməsi istiqamətində müvafiq öhdəliklər qəbul etmişdir. "Paris müqaviləsi"nin əsas məqsədlərindən biri onu imzalayan bütün tərəflərin fəal iştirakı ilə qlobal temperatur artımını 2 dərəcə selsidən aşağı səviyyədə saxlamaqdır. Ümumilikdə, qəbul edilmiş bütün DİM-lər aşağıdakı diaqramda təsvir edilmişdir. Ölkənin iri gəmiçilik şirkəti olaraq, birbaşa və ya dolayısı ilə ASCO öz fəaliyyəti və dəyər zənciri vasitəsilə bütün DİM-ləri əhatə edir və dövlətimizin qarşısına qoyduğu hədəflərə çatmaqda öz məsuliyyətini dərk edir. ASCO öz fəaliyyətini DİM-lər ilə uzlaşdırmaqla onların icrasına töhvə verməyə və DİM-ləri biznes əməliyyatlarına və bütün dəyər zəncirinə inteqrasiya etməyə çalışır.



MƏQSƏD 1 və 2

Əməkdaşlarımıza ölkədə minimal əmək haqqından yüksək, məişət və zəruri xərcləri əhatə edən və müasir həyat tərzini təmin edə bilən əmək haqqı ödənilir. Bundan əlavə, biz Şirkətin maddi yardımın verilməsi haqqında Əsasnaməsinə uyğun olaraq, ehtiyacı olan əməkdaşlarımıza və digər vətəndaşlarımıza maddi yardım edir, qaçqın, məcburi köçkün, şəhid ailələrinə davamlı dəstəyimizi göstəririk. [\(daha ətraflı səh. 67\)](#)



MƏQSƏD 3

Biz davamlı olaraq əməkdaşlarımızın peşəkar tibbi müalicə almasını və iş şəraitlərinin onların sağlamlığı üçün təhlükəsiz olmasını təmin edirik. ASCO-nun bütün sahil və üzən heyəti mütəmadi tibbi baxışdan keçirilir. Eyni zamanda əməkdaşlarımıza və onların ailə üzvlərinə tibbi sığorta tətbiq edilir. [\(daha ətraflı səh. 77\)](#)



MƏQSƏD 4

ASCO-nun əməkdaşları davamlı olaraq texniki, peşə və fərdi inkişaf təlimləri ilə təmin olunurlar. Bundan əlavə, ASCO-nun nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası (ADDA) ölkədə dənizçi kadrların yetişdirilməsini təmin edir, beynəlxalq sulara dənizçi kimi çalışma bilən gələcəyin peşəkarlarını hazırlayır. Eyni zamanda, ADDA-nın strukturuna daxil olan Təlim-Tədris Mərkəzi dənizçilərin sertifikatlaşması, onların ixtisaslarının və hazırlıq səviyyəsinin daha da artırılması üçün təlim və kurslar təqdim edir. [\(daha ətraflı səh. 60\)](#)

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

1 YOXSULLUĞA
YOX



2 ACLIĞA
SON



3 YAXŞI SƏHIYYƏ
VƏ RİFAH



4 KEYFİYYƏTLİ
TƏHSİL



5 GENDER
BƏRABƏRLİYİ



6 TƏMİZ SU VƏ
SANİTARIYA



7 SƏRFƏLİ VƏ
TƏMİZ ENERJİ



8 LAYİQLİ ƏMƏK VƏ
İQTİSADİ ARTIM



9 SƏNAYE, İNNOVASIYA
VƏ İNFRASTRUKTUR



10 BƏRABƏRSİZLİYİN
AZALDILMASI



11 DAYANIQLI
ŞƏHƏRLƏR VƏ
İCMALAR



12 MƏSULİYYƏTLİ
İSTEHLAK VƏ
İSTEHSAL



13 İQLİM
DƏYİŞİKLİYİNƏ
QARŞI MÜBARİZƏ



14 DƏNİZ
EKOSİSTEMİNİN
MÜHAFİZƏSİ



15 TORPAQ
EKOSİSTEMİNİN
MÜHAFİZƏSİ



16 SÜLH, ƏDALƏT VƏ
SƏMƏRƏLİ
İNSTITUTLAR



17 MƏQSƏDLƏR
ÜÇÜN
TƏRƏFDAŞLIQ



**MƏQSƏD 5 və 10**

Gəmiçilikdə həm qadın, həm də kişi əməkdaşlar çalışır. Cinsindən asılı olmayaraq onlara bərabər karyera inkişafı imkanları yaradılır. ASCO-da qadın və ya kişi əməkdaşlara diskriminasiya qoyulmadan yalnız tutduğu vəzifə, dərəcə və göstərdiyi əmək fəaliyyəti nəticələrinə uyğun əmək haqqı ödənilir. Eyni zamanda, ASCO-da irqindən, dinindən və yaxud hər hansı xüsusi qrupa mənsubluğundan asılı olmayaraq, hər bir əməkdaşa rəy və ya təkliflərin bildirilməsi üçün bərabər imkanlar təmin edən sağlam iş mühiti yaradılmışdır. (daha ətraflı səh. 62)

**MƏQSƏD 6:**

Biz anlarıq ki, içməli su ehtiyatı global problemdir, o cümlədən Azərbaycanda da içməli su ehtiyatları məhduddur. Bu səbəbdən biz içməli su ehtiyatlarından qənaətlə istifadə edirik, sahil və gəmilərimizdə davamlı olaraq içməli suyun keyfiyyətini nəzarət altında saxlarıq. Fəaliyyətimizdən su hövzələrinə dəyə biləcək hər hansı mənfi təsirin qarşısının alınmasını ciddi diqqət mərkəzində saxlarıq. Eyni zamanda, gəmilərdə və sahil obyektlərində sanitariya şərtlərə riayət olunması müvafiq departament və şöbələr tərəfindən davamlı yoxlanılır. (daha ətraflı səh. 85)

**MƏQSƏD 7 və 9:**

Gəmiçilikdə yaradılan Elmi-Texniki Şura, İnnovasiyalar üzrə mütəxəssis, eyni zamanda Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında təsis edilən İnnovasiyalar Laboratoriyası tərəfindən gəmiçilik sahəsində müxtəlif yeniliklər və innovasiyalar, o cümlədən təmiz və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə imkanları mütəmadi araşdırılır və bu sahədə beynəlxalq təcrübə öyrənilir. Bu istiqamətdə işlərin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması istiqamətində ASCO-da işlər aparılır. Yeni gəmilərin tikintisi zamanı daha müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş, optimal idarəetməyə malik, enerji səmərəliliyini təmin edən, az emissiyalı gəmi layihələrinə üstünlük verilir. (daha ətraflı səh. 86)

**MƏQSƏD 8:**

Biz personalın iş şəraitini və iş yerlərinin vəziyyətini, təhlükəsizliyini davamlı olaraq qiymətləndiririk və bu sahədə OHSAS standartının tələbləri nəzərə alınır (daha ətraflı səh. 77). Bundan əlavə, Gəmiçiliyin iqtisadi vəziyyətinin daha da yaxşılaşdırılması və Gəmiçiliyin kommersiya təşkilatı kimi səmərəli fəaliyyət göstərməsi istiqamətində davamlı olaraq işləyirik, Azərbaycanın regionda nəqliyyat-logistika qovşağına çevrilməsi strategiyasına töhvə veririk. (daha ətraflı səh. 41)

**MƏQSƏD 11:**

Bu DİM-ə ASCO-nun birbaşa təsir imkanı olmasa da, öz fəaliyyəti, əməliyyat coğrafiyası, yaratdığı dəyər ilə dolayı töhvə verir.

**MƏQSƏD 12:**

Xidmətlərimizin təqdim edilməsi zamanı istər istehsal, istərsə də istehlak mərhələlərində maddi, təbii, insan, maliyyə və digər resurslardan qənaətlə və məsuliyyətlə istifadəyə ciddi əhəmiyyət veririk. Bu istiqamətdə optimal balansın təmin edilməsinə nəzarət edirik.

**MƏQSƏD 13:**

Səh. 89-dan göründüyü kimi, ASCO hesabat dövründə emissiyaların həcmi azaltmağa nail olmuşdur və gələcəkdə bu istiqamətdə nailiyyətlər əldə etməyi qarşımıza məqsəd qoymuşuq.



MƏQSƏD 14 və 15:

Fəaliyyətimiz nəticəsində dəniz və torpaq ekosisteminə dəyə biləcək hər hansı mənfi texniki və antropogen təsirin qarşısının alınması ASCO-da xüsusi diqqət mərkəzindədir. Gəmiçilikdə dəniz səthinin neft dağılmalarından mühafizəsi, gəmilərdə yaranan maye və quru tullantıların idarə edilməsi, ballast sularında istifadə, quruda istehsalat işlərinin təşkili üzrə beynəlxalq standart və müvafiq sertifikatların tələblərinə uyğun idarəetmə sistemi qurulmuşdur. [\(daha ətraflı səh. 83\)](#)



MƏQSƏD 17:

Biz inanırıq ki, bütün Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə müxtəlif şirkətlər, təşkilatlar və hökumətlər arasında təcrübə və bilik mübadiləsi nəticəsində nail oluna bilər. Bu baxımdan, bir çox əməkdaşlıqların qurulmasında ASCO təşəbbüskar kimi çıxış edir. Hesabatın daxilində siz ASCO-nun müxtəlif maraqlı tərəflərlə olan tərəfdaşlıqları və münasibətləri haqqında məlumatlarla tanış ola bilərsiniz.



MƏQSƏD 16:

Gəmiçilikdə hər kəsə bərabər imkanlar təqdim edən iş şəraiti təmin edilmişdir və əməkdaşlarla münasibətlərdə, qərarların qəbul edilməsində ədalət prinsipi rəhbər tutulur. Biz anlayırıq ki, korrupsiya yalnız bizim əməliyyatlarımız üçün deyil, həmçinin bütün cəmiyyət üçün mənfi təsirlərə malikdir, bu səbəbdən Gəmiçilikdə anti-korrupsiya siyasəti tətbiq edilmiş və bu sahədə məlumatlandırmanı artıran təlimlər davamlı təşkil olunur. [\(daha ətraflı səh. 56\)](#)



ASCO HAQQINDA



DƏYƏRLƏR, MISSİYAMIZ VƏ HƏDƏFLƏRİMİZ

DƏYƏRLƏR:

Personal - Təcrübəli üzən heyət və peşəkar komanda əsas dəyərimizdir;

Ətraf mühit - Fəaliyyətimizin bütün aspektlərində ətraf mühitə təsiri minimum endirmək məqsədimizdir;

Təhlükəsizlik - Təhlükəsiz iş mühitinin yaradılması, yüksək səviyyədə xidmətlərin göstərilməsi və risklərin qarşısının alınması daim diqqət mərkəzindədir;

Keyfiyyətli Xidmət - Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi olaraq, zəngin təcrübə əsasında yüksək keyfiyyətli yükdaşıma və çoxşaxəli ixtisaslaşmış ofşor xidmətlərinin təqdim edilməsinə təminat veririk;

Dayanıqlı inkişaf - Effektiv və səmərəli idarəetməyə malik gəmiçilik şirkəti olaraq, göstərdiyimiz xidmətlərin dəyər zəncirimiz boyu bütün maraqlı tərəflərimiz üçün əlavə dəyər yaratması məqsədilə fəaliyyətimizin bütün aspektlərində dayanıqlı inkişaf yolunu tutmuşuq.

MƏRAM:

Xəzər dənizində aparıcı mövqenin qorunub saxlanılması və Xəzərdən kənarda əməliyyatların genişləndirilməsi.

MISSİYA:

Beynəlxalq yüklərin ahəngdar və fasiləsiz axınının təmin edilməsi və Azərbaycanın regional nəqliyyat qovşağı strategiyasına töhvə verilməsi.

DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDİMİZ

Biz bütün dəyər zənciri boyu dayanıqlı inkişaf prinsiplərinə riayət etməyi qarşımıza məqsəd qoymuşuq. Fəaliyyətimizdə təbiətin və insan kapitalının əhəmiyyətini dərk edirik və bu istiqamətdə ola biləcək hər hansı mənfi təsirin minimuma endirilməsi davamlı və uzunmüddətli hədəfimizdir.

STRATEJİ HƏDƏFLƏR

Hədəf 1:

Səmərəli fəaliyyət göstərən və dayanıqlı inkişafını təmin edən müasir gəmiçilik şirkətinin qurulması.

Hədəf 2:

Əməliyyatların təhlükəsiz şəkildə və ətraf mühitə zərər vurmada aparılması.

Hədəf 3:

Güclü yerli kadrların hazırlanması.

Hədəf 4:

Biznes fəaliyyətinin genişləndirilməsi və şaxələndirilməsi:

- Xəzər dənizində yükdaşımalarda aparıcı mövqenin qorunub saxlanılması;
- Xəzərdən kənarda fəaliyyətin genişləndirilməsi;
- İxtisaslaşmış ofşor xidmətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi;
- Kənar müəssisələrə gəmi təmiri xidmətinin həcmnin artırılması;
- Digər biznes fəaliyyətlərinin genişləndirilməsi və gəlirliyinin artırılması.

SLOQAN:

Avropa və
Asiya arasında
Sizin ən qısa
körpünüz

ASCO-NUN TARİXİ

1858-ci ildə "Qafqaz və Merkuri" Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması ilə əsası qoyulan "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti 2018-ci ildə 160 illik yubileyini qeyd etmişdir. ASCO, Xəzər dənizində ən böyük nəqliyyat donanmasına və neft-qaz sənayesinə xidmət göstərən ixtisaslaşmış ofşor donanmaya sahib olan, zəngin və qədim tarixə malik gəmiçilik şirkətidir. Gəmiçilik sahəsində 160 ildən artıq zəngin təcrübəmiz və bu təcrübəni nəsildən nəsilə ötürən peşəkar dənizçilərimiz uğurumuzun aparıcı qüvvəsidir.



"Qafqaz və Merkuri"
Səhmdar Cəmiyyətinin
yaradılması ilə
Azərbaycan Xəzər
Dəniz Gəmiçiliyinin
əsasının qoyulması

1858



1866

"Qafqaz və
Merkuri"
Səhmdar
Cəmiyyətinin
Bakıda mexaniki
zavodunun
bünövrəsinin
qoyulması



1873

Dünyada ilk
neftdaşıyan
"Aleksandr"
barjının Xəzərdə
istismara
verilməsi

1878

Dünyada ilk tanker
"Zərdüş"ün Xəzərdə
istismara verilməsi



1881

Gəmilərin kadrlara
tələbatını ödəmək
üçün Bakı Dənizçilik
siniflərinin fəaliyyətə
başlaması



1908

İlk reversivli iki
mühərriklə
çalışan "Delo"
gəmisinin Xəzər
dənizində
istismara
verilməsi



1903

İlk daxili yanma
mühərriklə "Vandal"
gəmisinin Xəzər
dənizində istismara
verilməsi

1962

Xəzərdə ilk ən böyük
bərə keçidinin inşası
(Türkmənbaşı) və bərə
gəmilərin fəaliyyətə
başlaması



1960

Xəzər Dəniz
Gəmiçiliyinə məxsus
gəmilərin dünya
sularına çıxması

1949

"Azərdənizneft"
birliyinin tərkibində
"Üzən vasitələr"
idarəsinin
yaradılması ilə
Xəzər Dəniz Neft
Donanmasının
təməlinin qoyulması

1949

"Azərdənizneft"
birliyinin tərkibində
"Üzən vasitələr"
idarəsinin yaradılması
ilə Xəzər Dəniz
Neft Donanmasının
təməlinin qoyulması

1969-1987

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi dövründə hər il 20-30 gəmi olmaqla, ümumilikdə 400-dən çox gəminin tikintisi və donanmanın sürətli inkişaf dövrü



2003-2011

Tanker donanmasının yenilənməsi



2005-2012

Bərə donanmasının yenilənməsi



1997-2010

Xəzərdən kənarda fəaliyyət göstərən gəmilərin Xəzərə gətirilməsi

2004

Xəzərdə ən böyük - 13,000 ton dedveytə malik ilk tankerin ("Prezident Heydər Əliyev" tankeri) istismara verilməsi



2013

Azərbaycan Dövlət Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi və Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin Xəzər Dəniz Neft Donanmasının birləşdirilməsi ilə "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin yaradılması



2014

Xəzərdən kənarda fəaliyyətin bərpa edilməsi

2014-2019

Nəqliyyat və ixtisaslaşmış ofşor donanması üçün 22 ədəd yeni gəminin istifadəyə verilməsi, daha 6 ədəd gəminin tikintisinin davam etdirilməsi

2018

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin rebrendinqi və fəaliyyətini ASCO brendi altında davam etdirməsi



1975-1985

Nəqliyyat donanması üçün yeni tankerlərin, universal quru-yük gəmilərinin və bərələrin alınması və tikintisi



ƏSAS FƏALİYYƏT SAHƏLƏRİ

Xəzər dənizində ən qədim gəmiçilik şirkəti olan ASCO, bu hövzədə ən böyük daimi donanmaya sahibdir və ASCO-nun əsas fəaliyyət sahələrinə aşağıdakı istiqamətlər aiddir:



Yükdaşımlar



Neft sənayesinə göstərilən ixtisaslaşmış ofşor xidmətləri



Gəmi təmiri və tikintisi



Təhsil və təlim



Gəmiçilik sahəsi ilə əlaqəli digər köməkçi fəaliyyət sahələri

YÜKDAŞIMALAR

ASCO-nun strukturunda yükdaşımları təmin edən və 52 gəmidən ibarət olan Nəqliyyat donanması fəaliyyət göstərir. Nəqliyyat donanması Xəzər dənizi, eləcə də Xəzərdən kənar Qara və Aralıq dənizi hövzələrində, o cümlədən bu hövzələr arasında müxtəlif növ yüklərin daşınmasını təmin edir. ASCO-nun Nəqliyyat donanması tankerlər, universal quru yük gəmiləri, bərələr və Ro-Ro tipli gəmilərdən ibarətdir. Gəmiçiliyin nəqliyyat donanmasının tərkibi aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur.

Nəqliyyat donanmasının tərkibi, ədəd:

Gəmi tipi	Sayı
Tankerlər	22
Universal quru yük gəmiləri	15
Bərələr	13
Ro-Ro tipli gəmilər	2
Cəmi	52

ASCO-nun Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən 20 ədəd tanker gəmisi Qazaxıstan və Türkmənistan limanlarından, eləcə də Rusiyanın Xəzər dənizində yerləşən neft yataqlarından Azərbaycan limanları istiqamətində xam neft və neft məhsullarının daşınmasını həyata keçirir. Eyni zamanda, 2017-ci ildən etibarən Gəmiçilik Xəzər dənizindən kənarda,



Qara və Aralıq dənizi hövzələrində də tanker gəmiləri ilə yükdaşıma xidmətləri təqdim edir. Hazırda, ASCO Xəzərdən kənarda 2 ədəd 7,000 ton yükqötürmə qabiliyyətinə malik tanker istismar edir.

Gəmiçiliyin universal quru yük gəmiləri Xəzər dənizi və Xəzər dənizindən kənar hövzələrdə taxıl, buğda, arpa, qarğıdalı, kəpək, ağac və taxta məmulatları, metal məmulatları, gübrə, tikinti materialları, konteynerlər, eləcə də digər müxtəlif növ quru yüklərin daşınmasını həyata keçirir. Hazırda ASCO Xəzər dənizində 5 ədəd, Xəzərdən kənarda isə 10 ədəd quru yük gəmisi istismar edir. ASCO-nun Xəzərdən kənarda fəaliyyət göstərən həm quru yük gəmiləri, həm də tankerləri həmin hövzələrdə Azərbaycan bayrağı altında üzürlər və gəmilərin heyəti tam azərbaycanlı dənizçilərdən təşkil olunmuşdur.

ASCO-nun Nəqliyyat donanmasına tankerlər və universal quru yük gəmiləri ilə yanaşı, 13 ədəd bərə gəmisi və 2 ədəd Ro-Ro tipli gəmi daxildir. Bugün, ASCO Xəzər hövzəsində bərə gəmiləri istismar edən yeganə gəmiçilik şirkətidir. Gəmiçiliyin bərələri Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizi üzrə Xəzər dənizi üzərindən dəmir yolu vaqonlarının, konteynerlərin, avtotexnikanın, eləcə də sərnişinlərin daşınmasını təmin edir. Gəmiçiliyin Ro-Ro tipli gəmiləri isə Xəzər üzərindən yük maşınları (TİR), avtomobil, xüsusi avtotexnika, eləcə də sərnişinlərin daşınmasını həyata keçirir. Bərələr və Ro-Ro tipli gəmilər Azərbaycan, Qazaxıstan və Türkmənistan limanları arasında fəaliyyət göstərir.

NEFT SƏNAYESİNƏ GÖSTƏRİLƏN İXTİSASLAŞMIŞ OFŞOR XİDMƏTLƏRİ:

ASCO-nun ixtisaslaşmış ofşor donanmasında 212 ədəd gəmi fəaliyyət göstərir və bu gəmilər Xəzər dənizində, xüsusən də Xəzərin Azərbaycan sektorunda həyata keçirilən bir çox əhəmiyyətli neft-qaz layihələrinə xidmət edirlər. İxtisaslaşmış ofşor donanması neft-qaz hasilatı proseslərinin tam təmin edilməsi, o cümlədən dəniz özüllərinin, estakadaların tikintisi, geoloji-kəşfiyyat, neft-qaz kəmərlərinin çəkilişi, onların istismar dövründə təmiri, dənizdəki neft obyektlərinin yanğından mühafizəsi, neftçilərin iş yerlərinə çatdırılması kimi işləri yerinə yetirir və dəniz dibində mineral ehtiyatların kəşfiyyatı və hasilatı ilə əlaqədar digər xidmətlər təqdim edir.

ASCO-nun ixtisaslaşmış ofşor donanması Xəzərin Azərbaycan sektorunda "Azəri-Çıraq-Günəşli", "Şah-Dəniz", "Bahar-Qum-Dəniz", "Ümid-Babək", "28 May", "Neft Daşları", "Qarabağ", "Abşeron" və eyni zamanda



Xəzərin Azərbaycan sektorundan kənarda Rusiya, Qazaxıstan, Türkmənistan sektorlarında neft-qaz layihələrinin işlənməsində iştirak edir. İxtisaslaşmış ofşor donanmanın tərkibi aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur.

İxtisaslaşmış ofşor donanmanın tərkibi, ədəd:

Gəmi tipi	Sayı
Kran gəmiləri	22
Sərnişin gəmiləri	25
Lövbərdəşyan təchizat-yedək gəmiləri (AHTSV)	19
Özül təchizat gəmiləri (PSV)	8
Yedək gəmiləri	3
Liman-yedək gəmiləri	7
Dalğıcı gəmiləri	11
Yanğınsöndürən gəmilər	6
Barjlar	6
Maye yükdaşıyan gəmilər (tankerlər)	8
Mühəndis-geoloji gəmilər	5
Sualtı borudüzən gəmilər	2
Neft məhsulları ilə çirkənlənmiş və fekal sular yığan gəmilər	12
Xidmətçi katerlər	68
Gəmi təmiri emalatxanası	3
Üzən kopyor	1
Torpaqqazan gəmi və karvanı	6
Cəmi	212



GƏMİ TƏMİRİ VƏ TİKİNTİSİ:

ASCO-nun strukturuna daxil olan "Bibiheybət" Gəmi Təmiri və "Zığ" Gəmi Təmiri və Tikintisi zavodlarında bütün növ gəmilərin təmiri yüksək keyfiyyətlə və peşəkar mütəxəssislər tərəfindən təmin edilir. Bu zavodlar ASCO ilə yanaşı Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən digər gəmiçilik şirkətlərinə məxsus gəmilərin də təmirini həyata keçirir.

Ümumilikdə, "Bibiheybət" və "Zığ" zavodları aşağıdakı xidmətləri təqdim edir:

- Əsaslı, tərsanə, cari və səfərlərarası naviqasiya təmirlərinin həyata keçirilməsi;
- Gəmi sistem və qurğularının, elektrik və radionaviqasiya avadanlıqlarının, mühərriklərin, cihazların quraşdırılması və sazlanması;
- Dalğıcı işləri, su altında mühəndislik və hidro-texniki işlərin aparılması;
- Gəmilərin doka qaldırılaraq sualtı gövdə, sükan və vintlərinin yoxlanılması, onların təmizlənməsi və rənglənməsi;
- Hava ilə doldurulan xilasetmə sallarının, hidrostatik ayırıcı qurğuların, fərdi xilasetmə vasitələrinin yoxlanılması və təmiri;
- ASV tipli izolyasiya edən nəfəs aparatlarına texniki xidmət göstərilməsi və həmin aparatların təmiri;
- Müxtəlif növ ehtiyat hissələri, xüsusi boyalar və texniki vasitələrin hazırlanması.

"Zığ" Gəmi Təmiri və Tikintisi Zavodunda (ZGTTZ) yükqaldırma qabiliyyəti 6 min və 8 min ton olan 2 ədəd müasir üzən tərsanə fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda, 2017-ci ildən etibarən "Zığ" Gəmi Təmiri və Tikintisi Zavodu müvafiq sertifikatlaşma keçməklə gəmi tikintisi xidmətləri təqdim edir. "Bibiheybət" Gəmi Təmiri Zavodunda (BGTZ) isə yükqaldırma qabiliyyəti 4.5 min tondan 15 min tona qədər olan 4 ədəd üzən tərsanə fəaliyyət göstərir.

TƏHSİL

ASCO-nun strukturuna daxil olan, dənizçilik təhsilinin verilməsi üzrə 130 ildən çox təcrübəyə malik olan Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası (ADDA və ya Akademiya) Azərbaycanda dənizçi peşəsinin inkişaf etdirilməsini və yüksək ixtisaslı yerli dənizçi kadrların hazırlanmasını təmin edir. Eyni zamanda, ADDA regionda fəaliyyət göstərən digər dövlətlərin gəmiçilikləri üçün də dənizçi kadrların yetişdirilməsində xüsusi rol oynayır. Akademiya Beynəlxalq Dənizçilik Təşkilatı (IMO) tərəfindən tanınır və onun təqdim etdiyi diplom dünyanın 170-dən çox ölkəsində qəbul olunur. Akademiyada təhsilin bütün pillələrində (bakalavr, magistratura, doktorantura) müasir standartlara cavab verən tədris prosesi qurulmuşdur. Hazırda ADDA-da "Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi", "Gəmiqayırma və gəmi təmiri mühəndisliyi", "Gəmi energetik qurğularının istismarı mühəndisliyi" və "Elektrik və elektronika mühəndisliyi" ixtisasları üzrə tədris həyata keçirilir. Akademiyada azərbaycan, rus və ingilis dillərində təhsil mövcuddur və Akademiya xarici dənizçilik universitetləri ilə müxtəlif təcrübə mübadiləsi proqramları qurmuşdur.



Akademiyanın nəzdində fəaliyyət göstərən Təlim Tədris Mərkəzi (TTM) dənizçilik sahəsində fəaliyyət göstərən mütəxəssislərin ixtisasının artırılmasını və onların beynəlxalq konvensiya və standartlara uyğun sertifikatlaşdırılmasını həyata keçirir. Təlim Tədris Mərkəzində azərbaycan və ingilis dillərində təlimlər təşkil edilir. Bu təlimlər Azərbaycan Dövlət Dəniz Agentliyi tərəfindən akkreditasiya olunmuşdur və Amerika Gəmiçilik Bürosu (American Bureau of Shipping - ABS), The Nautical Institute və Bureau Veritas təşkilatları tərəfindən sertifikatlaşdırılmışdır. TTM müasir dinamik mövqe saxlama (DP2) simulyatoru üzrə "DP Induction" və "DP Simulator" təlimlərinin keçirilməsinə şərait yaradan müvafiq sertifikata sahibdir və dünyada adıçəkilən təlimlərin



keçirilməsinə səlahiyyəti olan 95 mərkəzdən biri, Xəzər regionunda işə yeganə təşkilatdır.

ADDA-nın nəzdində orta ixtisas təhsili müəssisəsi olan Azərbaycan Dənizçilik Kolleci də fəaliyyət göstərir. Kollecdə gəmi sürücülüğü, gəmi energetik qurğularının istismarı, gəmi enerji avadanlıqlarının və avtomatik vasitələrinin istismarı, gəmilərin təmiri, gəmiqayırma, gəmi maşın və mexanizmlərinin quraşdırılması, onlara texniki xidmət, ətraf mühitin qorunması və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə ixtisasları üzrə mütəxəssis hazırlığı aparılır.

GƏMİÇİLİK SAHƏSİ İLƏ ƏLAQƏLİ DİGƏR KÖMƏKÇİ FƏALİYYƏT SAHƏLƏRİ:

ASCO-nun əsas fəaliyyət sahələri ilə yanaşı, gəmiçilik ilə bağlı bir sıra digər köməkçi fəaliyyət sahələri də mövcuddur. Bura aşağıdakılar aiddir:

- Logistika xidmətləri
- Quru yük limanı xidmətləri
- Agentlik xidmətləri

Logistika xidmətləri:

ASCO-nun tərkibində fəaliyyət göstərən "ASCO logistics" MMC tərəfindən müxtəlif növ yüklərin optimal marşrut və nəqliyyat növündən istifadə

etməklə qapıdan-qapıya (door-to-door) vaxtında, təhlükəsiz və effektiv daşınması təmin olunur. Eyni zamanda, "ASCO logistics" MMC tərəfindən yüklərin daşınması zamanı gömrük rəsmiləşdirilməsi, sığorta, nəqliyyat agentliyi, ekspeditor, tələb olunan sənədləşdirmə və müşayiət xidmətləri göstərilir.

Quru yük limanı xidmətləri:

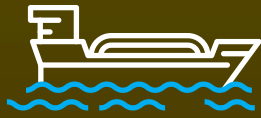
ASCO-nun tərkibində fəaliyyət göstərən "Ziğ" quru yük limanı kompleksinin əsas məqsədi qabaqcıl texnika və texnologiyaları tətbiq etməklə quru yük limanının fəaliyyətinin təşkili, istismarı və idarə olunması, yerli və xarici şirkətlərə yüksək keyfiyyətli liman xidmətlərinin təqdim olunması, yükaşıırma və liman-yedək əməliyyatlarının təhlükəsiz şəkildə aparılması və digər müvafiq liman xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir.

Agentlik xidmətləri:

"Ziğ" quru yük limanının tabeliyində "İnflot" Dəniz Agentliyi fəaliyyət göstərir. "İnflot" Dəniz Agentliyi müxtəlif növ gəmilərin limanlara yan alması, limanlarda yüklənilib-boşaldılması və limandan çıxması ilə bağlı müxtəlif rəsmiləşdirmə xidmətlərini, eləcə də gəmi sahibinin, fraxt edən və ya gəmini digər qanuni əsaslarla istismar edən şəxsin müvafiq orqan və təşkilatlarda təmsil edilməsi və onların adından maliyyə tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi xidmətlərini təqdim edir.

ƏMƏLİYYAT MARŞRUTLARI

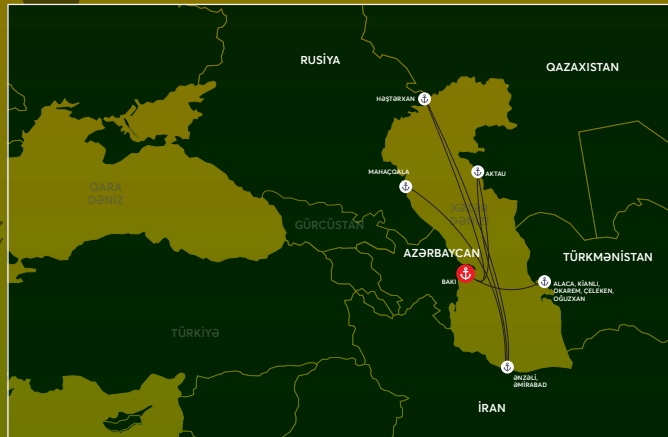




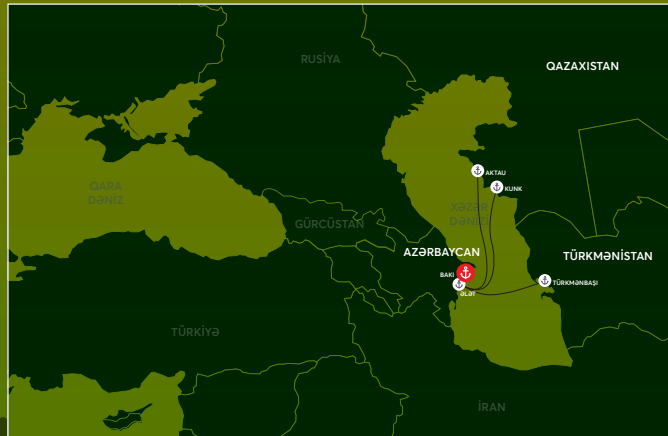
XƏZƏRDƏ **TANKERLƏRLƏ**
DAŞIMA MƏRŞRUTLARI



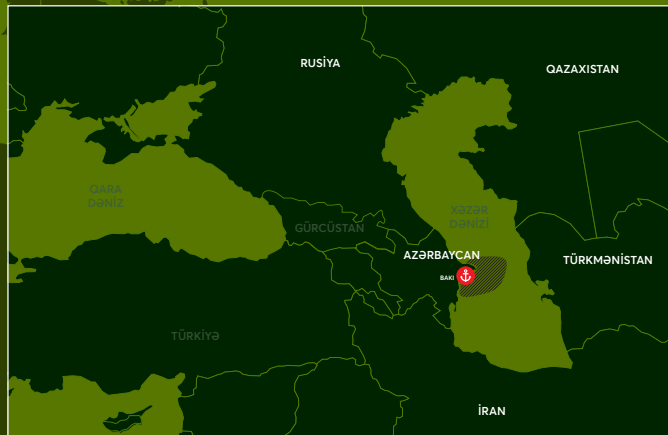
XƏZƏRDƏ **QURU YÜK**
GƏMİLƏRİ İLƏ DAŞIMA
MƏRŞRUTLARI



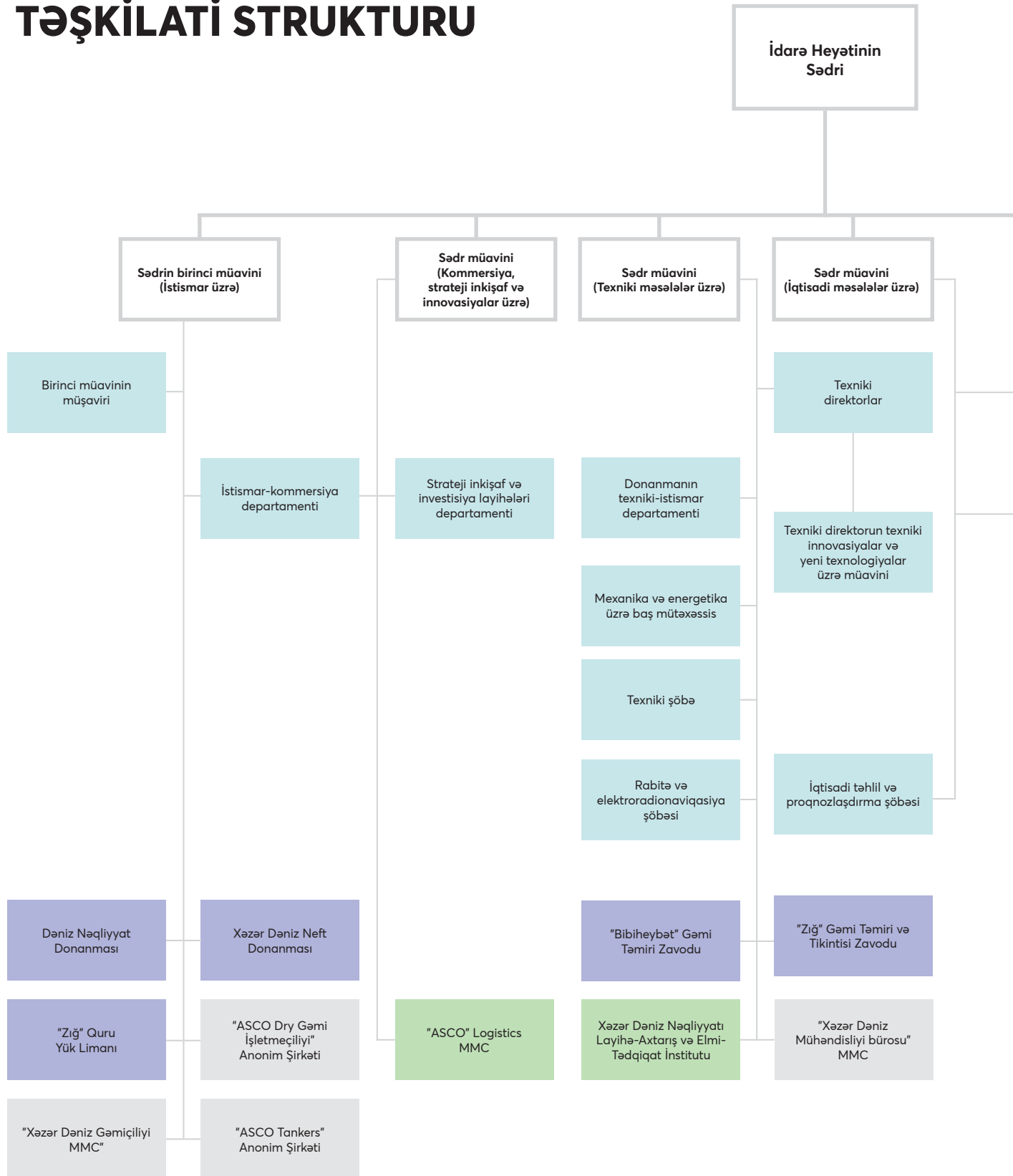
BƏRƏLƏR VƏ RO-RO TIPLI
GƏMİLƏRLƏ DAŞIMA
MƏRŞRUTLARI



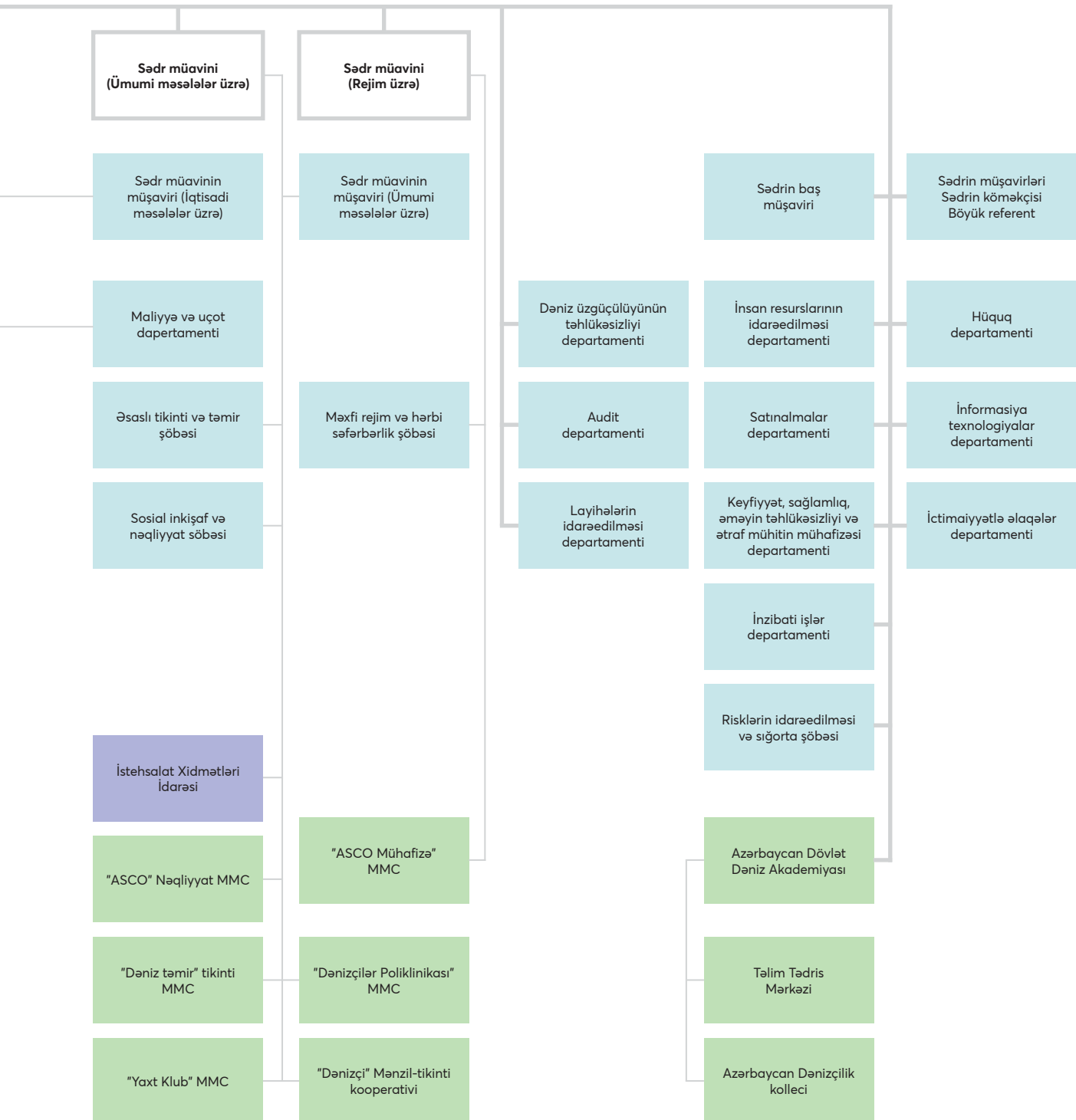
İXTİSASLAŞMIŞ OFŞOR
DONANMASININ ƏSAS
ƏMƏLİYYAT SAHƏSİ



ASCO-NUN TƏŞKİLATİ STRUKTURU



- Rəhbərlik
- Departament və şöbələr
- Struktur idarələr
- Hüquqi şəxs statuslu müəssisələr
- Xarici törəmə şirkətlər



TÖRƏMƏ MÜƏSSİSƏLƏR, BİRGƏ MÜƏSSİSƏLƏR VƏ NÜMAYƏNDƏLİKLƏR



ASCO tərəfindən Gəmiçiliyin idarəetmə strukturunun davamlı olaraq təkmilləşdirilməsinə və bu istiqamətdə optimal strukturun təmin edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. ASCO yarandığı vaxt onun balansında olan və birbaşa fəaliyyət profilinə aid olmayan qeyri-profil struktur vahidləri, o cümlədən mənzil kommunal təsərrüfatı, dənizçilərin mədəniyyət evi, "Dənizçi" yardımçı kənd təsərrüfatı müəssisəsi, eləcə də kənd təsərrüfatı üçün istifadə olunan torpaq əraziləri və Mərkəzi Dənizçilər Xəstəxanası 2014-cü ildən başlayaraq aidiyyəti qurumlara təhvil verilmişdir. Bugün ASCO-da səmərəli idarəetməyə və çevik biznes qərarlarının qəbul edilməsinə imkan verən optimal təşkilati struktur qurulmuşdur. Gəmiçiliyin mövcud törəmə müəssisələri, birgə müəssisələri və nümayəndəlikləri barədə məlumat aşağıda təqdim edilmişdir.

Törəmə müəssisələr:

- Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası
- "ASCO Logistics" MMC
- ASCO Dry Gemi İşletmeciliği A.Ş (Türkiyə Respublikası)
- ASCO Tankers Gemi İşletmeciliği A.Ş (Türkiyə Respublikası)
- Azerbaijan Caspian Shipping Limited (Malta Respublikası)
- Xəzər Dəniz Nəqliyyat Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutu
- "Dənizçi" Mənzil-Tikinti Kooperativ
- "Dənizçi Təmir-Tikinti" MMC
- "Dənizçilər Poliklinikası" MMC
- "ASCO Mühafizə" MMC
- "ASCO Nəqliyyat" MMC
- "Yaxt Klub" MMC

Birgə müəssisələr:

- "Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" MMC (Rusiya Federasiyası)
- "Xəzər Dəniz Mühəndisliyi Bürosu" MMC

Aşağıdakı ölkələrdə Gəmiçiliyin nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərir:

- Türkiyə Respublikası
- Qazaxıstan Respublikası
- Türkmənistan Respublikası
- İran İslam Respublikası
- Yunanıstan Respublikası

Törəmə müəssisələrindən Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası və "ASCO Logistics" MMC barədə ətraflı məlumat hesabatın "Əsas fəaliyyət sahələri" bölməsində təqdim edilmişdir. "ASCO Dry Gemi İşletmeciliği A.Ş." və "ASCO Tankers Gemi İşletmeciliği A.Ş." törəmə müəssisələri 2017-ci ildə Türkiyə Respublikasının İstanbul şəhərində təsis edilmişdir və onlar ASCO-nun Xəzərdən kənar hövzələrdə üzən quru yük və tanker gəmilərinin səmərəli istismarının təşkil edilməsinə və yükdaşımalar zamanı meydana çıxan məsələlərin operativ həll olunmasına xidmət edir. Azerbaijan Caspian Shipping Limited 2016-cı ildə Malta Respublikasında təsis edilmişdir və

tikinti işlərini yerinə yetirmək üçün "Dənizçi Təmir-Tikinti" MMC və mənzil ilə təmin olunma prosesini idarə etmək üçün isə "Dənizçi" Mənzil-Tikinti Kooperativi ("Dənizçi" MTK) təsis edilmişdir. Gəmiçiliyin strukturuna daxil olan "Dənizçilər Poliklinikası" MMC dənizçilərin, eləcə də sahil heyətinin müvafiq dənizçilik tələblərinə uyğun, mütəmadi icbari tibbi komissiya yoxlamasından keçməsinə təmin edir. 2018-ci ildə yaradılan "ASCO Mühafizə" MMC ASCO-nun strukturuna daxil olan bütün qurumların, o cümlədən zavodların, körpülərin, gəmilərin və digər əhəmiyyətli obyektlərin təhlükəsizliyinin və mühafizəsini təmin edir. Eyni zamanda, 2018-ci ildə təsis edilmiş "ASCO Nəqliyyat" MMC ASCO və onun tabeliyində fəaliyyət göstərən struktur idarələrə minik avtomobilləri, avtobuslar, mikroavtobuslar, yük avtomobili, xüsusi təyinatlı texnika ilə nəqliyyat xidmətləri təqdim edir.

Birgə müəssisələrindən "Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" MMC 2015-ci ildən etibarən Rusiya Federasiyasının Həştərxan şəhərində fəaliyyət göstərir və ASCO-ya məxsus gəmilərin Volqa-Don və Volqa-Balt kanalları vasitəsilə Xəzərdən kənar hövzələrə operativ çıxışını təmin edir. Digər birgə müəssisə "Xəzər Dəniz Mühəndisliyi Bürosu" MMC 2016-cı ildə ASCO-nun XDNLA ETİ ilə layihə-konstruktor işləri sahəsində dünyada nüfuzlu Odessa Dəniz Mühəndisliyi Bürosu



ASCO-nun Xəzərdən kənarda istismar olunan gəmiləri üçün sənədləşmə işləri və agent xidmətləri təqdim edir. Xəzər Dəniz Nəqliyyat Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutu (XDNLA ETİ) gəmiçilik sahəsi üzrə mühəndis-konstruktor və layihə-konstruktor xidmətləri təqdim edir. Uzun illər ev növbəsində duran, mənzil şəraiti acınacaqlı vəziyyətdə olan bir sıra keçmiş və hazırkı əməkdaşların mənzilə olan tələbatının qarşılanması məqsədilə, 2016-cı ildən etibarən ASCO tərəfindən daxili imkanlar hesabına mənzil kompleksinin tikintisinə və bu mənzillərin müvafiq qaydada güzəştli şərtlərlə həmin əməkdaşlara paylanması işlərinə başlanılmışdır. Bu məqsədlə, mənzil kompleksinin



arasında yaradılmışdır. Hazırda Bakı Gəmiqayırma Zavodunda ASCO üçün inşa edilən 6 ədəd gəminin, o cümlədən 2 ədəd unikal konsepsiyaya malik yeni nəsil Ro-Pax tipli bərə gəmilərin və 4 ədəd Volqa-Don max tipli tankerin layihələri bu birgə müəssisə tərəfindən hazırlanmışdır.

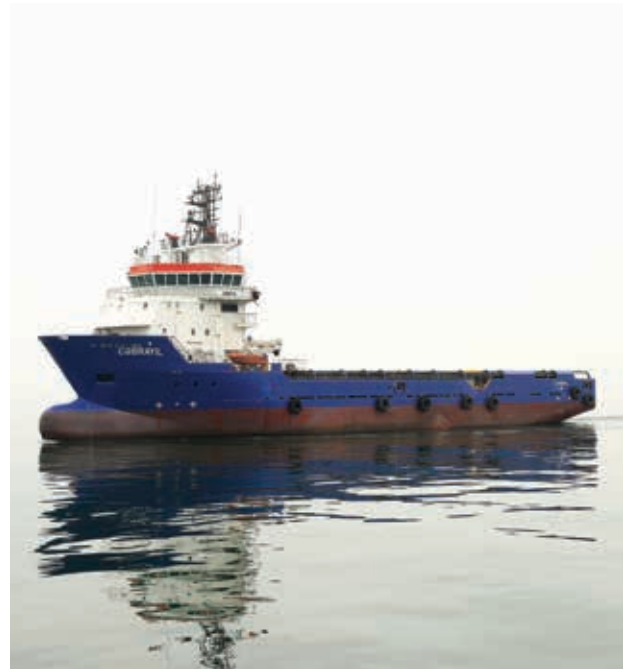
ASCO-nun Türkiyə, Qazaxıstan, Türkmənistan, İran İslam Respublikası və Yunanıstanda fəaliyyət göstərən nümayəndəlikləri həmin ölkələrin limanlarında və digər əlaqəli sahələrdə meydana çıxıb biləcək məsələlərin operativ və səmərəli həll edilməsində köməklik göstərir.

ƏSAS MARAQLI TƏRƏFLƏR VƏ ONLARLA OLAN MÜNASİBƏTLƏR

ASCO-nun Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti şirkətin bütün struktur vahidlərini, hər növ kommersiya və qeyri-kommersiya fəaliyyətini, eləcə də daxili və xarici olmaqla, bütün birbaşa və dolayı maraqlı tərəflərlə münasibətləri əhatə edir. Gəmiçiliyin 100% səhmləri dövlətə məxsusdur və bu baxımdan şirkətin əsas maraqlı tərəfi onun səhmdarı - Azərbaycan dövlətidir. Gəmiçilik bütün sahələrdə həyata keçirdiyi fəaliyyətin nəticələri barədə Azərbaycan hökumətinə hesabat verir və növbəti illər üçün büdcəni razılaşdırır.

Gəmiçiliyin səhmdarından əlavə, digər əsas daxili və kənar maraqlı tərəfləri aşağıdakılardır, lakin bunlarla məhdudlaşmır:

- ASCO-nun əməkdaşları – 31 dekabr 2019-cu ildə ASCO-nun işçilərinin sayı 8,442 nəfər təşkil etmişdir. Personal Gəmiçiliyin bütün sahələrdə həyata keçirdiyi fəaliyyətində əsas maraqlı tərəflərdən biridir və Gəmiçilik tərəfindən əməkdaşların sosial və maddi rifahının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə mühüm tədbirlər həyata keçirilir.
- Müştərilər – ASCO yükdaşıma bazarlarında, ixtisaslaşdırılmış ofşor xidmətləri, gəmi təmiri və tikintisi, logistika və digər sahələrdə müxtəlif yerli və xarici şirkətlərlə əməkdaşlıq edir.
- Təchizatçılar – ASCO təchizat sahəsində müxtəlif yerli və xarici mal-material və xidmət tədarük edən şirkətlərlə sıx əməkdaşlıq edir. Təchizatçıların seçilməsi Gəmiçiliyin satınalma qaydalarına əsasən həyata keçirilir və burada dayanıqlı inkişafın biznes etikası, antikorrupsiya, şəffaflıq və digər bu kimi prinsipləri rəhbər tutulur.
- Beynəlxalq təşkilatlar – ASCO regionda ən böyük gəmiçilik şirkəti olmaqla beynəlxalq təşkilatlar, qurumlar, təsisatlar ilə əməkdaşlıq edir və fəaliyyətini müvafiq beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə uyğun qurur.
- Digər iştirakçılar – ASCO həm Xəzərdə, həm də Xəzərdən kənar sulara geniş miqyaslı gəmiçilik fəaliyyəti göstərdiyindən, maraqlı tərəf kimi bir sıra yerli və xarici gəmiçilik şirkətləri, limanlar, agentlər, brokerlər, logistika şirkətləri, qeyri-hökumət təşkilatları, media və digər təşkilat və qurumlarla əməkdaşlıq edilir.



ASCO əsas maraqlı tərəfləri ilə müxtəlif məktublar, xidməti yazılar, əmrlər, işçi qrupları, işguzar iclaslar və görüşlər vasitəsilə kommunikasiyalar qurur. Eyni zamanda, maraqlı tərəflərlə olan münasibətlərin idarə edilməsi istiqamətində, 2017-ci ildə ASCO-da İctimai Məsləhətləşmələr Şurası (Şura) yaradılmışdır. Bu Şura Gəmiçiliklə ictimaiyyət arasında səmərəli qarşılıqlı əlaqələrin təşkili, fəaliyyətdə aşkarlığın və şəffaflığın təmin olunmasına xidmət edir. Şuranın tərkibinə ölkədə fəaliyyət göstərən vətəndaş cəmiyyəti institutları, o cümlədən qeyri-hökumət təşkilatları (ictimai birliklər və fondlar), kütləvi informasiya vasitələri, həmkarlar ittifaqları, vətəndaşların təşəbbüs qrupları, beynəlxalq ekspertlər və məsləhətçilər, eləcə də fəaliyyətlərində fərqlənən, nümunəvi davranışı ilə seçilən və kollektivdə nüfuzla malik olan Cəmiyyətdə çalışmış qocaman və hazırda çalışan dənizçilər daxildir. ASCO Sədrinin yanında müntəzəm fəaliyyət göstərən bu Şura məşvərətçi orqan rolunu oynayır və ASCO-nun fəaliyyəti üzrə əldə olunmuş iqtisadi və əməliyyat nəticələrinin müzakirəsinə, məsləhət və təkliflərin verilməsinə, habelə ASCO-da qəbul edilən qərarlarda ictimaiyyətin və əməkdaşların iştirakının təmin edilməsinə imkan verir.

TƏCHİZATÇILARLA ƏMƏKDAŞLIQ

ASCO düzgün qurulmuş, səmərəli və şəffaf təchizat zəncirinin dayanıqlı inkişafa müsbət töhvə verdiyini dərk edir və təchizatçıların seçimi zamanı əməliyyatlarını ətraf mühitə zərər vurmadan təhlükəsiz şəkildə həyata keçirən, dayanıqlılıq prinsiplərini qoruyan, eləcə də insan haqlarının qorunmasına diqqətlə yanaşan təchizatçılarla əməkdaşlığa üstünlük verir.

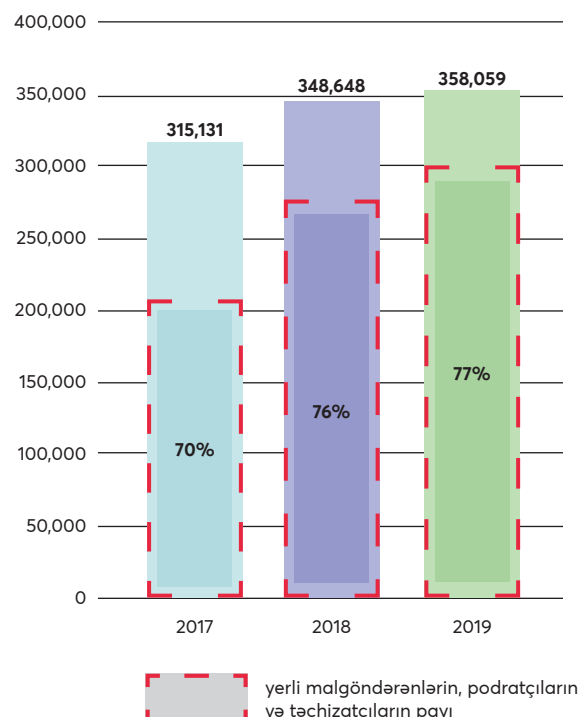
"Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, ASCO-da Satınalmalar Komitəsi (Komitə) yaradılmış, onun Əsasnaməsi və Cəmiyyət üzrə satınalmaların təşkili və idarə olunması Qaydaları təsdiq edilmişdir. Komitə Gəmiçilikdə malların, işlərin və xidmətlərin satın alınmasını həyata keçirən və bu proseslərə nəzarət edən səlahiyyətli kollegial orqandır. Komitənin əsas məqsədi ASCO üzrə satınalma əməliyyatlarını Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə, ASCO-nun Nizamnaməsinə və "Satınalmaların təşkili və idarə olunması Qaydaları"na, satınalmalar sahəsində beynəlxalq gəmiçilik fəaliyyətində qəbul olunmuş prinsiplərə və təcrübəyə uyğun təşkil etməkdir.

ASCO-nun "Satınalmaların təşkili və idarə olunması Qaydaları"nın əsas prinsiplərindən biri "səmərəli dəyərin" təmin edilməsidir. "Səmərəli dəyər" termini yalnız xərcləri deyil, həmçinin işin keyfiyyətini, zamanında yerinə yetirilməsini və digər texniki-kommersiya faktorlarını əhatə edir. Bu faktorlara həmçinin malgöndərənlərin (podratçıların) bacarığı, etibarlılığı, imici və maliyyə gücü, onların əvvəllər oxşar istiqamət üzrə tamamladığı işlərin həcmi də daxildir. ASCO tərəfindən innovasiyaları tətbiq edən, istismar xərclərini azalda biləcək həll yollarını təklif

edən, texniki təhlükəsizlik və ətraf mühitin qorunması aspektlərini təmin edən, ASCO-nun qəbul etdiyi standartlara uyğun malları (işləri və xidmətləri) təchiz etmək imkanına və bacarığına malik olan malgöndərənlərlə (podratçılarla) əməkdaşlığa üstünlük verilir.

Gəmiçilik tərəfindən bütün malgöndərənlərin (podratçıların) "səmərəli dəyər" nəzərə alınmaqla xüsusi yoxlanılması proseduru tətbiq edilir. Qiymətləndirmə nəticəsində müsbət nəticə almış podratçılar müsabiqəyə dəvət edilərək potensial podratçılar siyahısına daxil edilir, mənfi nəticə alanlar isə etibarsız (riskli) qarşı tərəflər reyestrinə daxil edilir. 100% səhmləri dövlətə məxsus olan gəmiçilik şirkəti olaraq, ASCO səhmdarın yerli sahibkarlığın dəstəklənməsi siyasətini rəhbər tutur. Belə ki, ASCO-da xaricdən idxal olunan mallar və ya işlər (xidmətlər) ilə müqayisədə, müvafiq keyfiyyət tələblərinə cavab verən yerli mallar, işlər və xidmətlərə üstünlük verilir.

Təchizat xərcləri, min AZN



ƏSAS MALİYYƏ VƏ FƏALİYYƏT NƏTİCƏLƏRİ



MALİYYƏ NƏTİCƏLƏRİ

Son illər dünyada baş verən iqtisadi-siyasi proseslər, o cümlədən global maliyyə böhranı, neftin qiymətinin kəskin aşağı düşməsi, milli valyutaların devalvasiyası ilə müşayiət olunan global iqtisadi böhran dünya ölkələri arasında ümumi ticarət dövriyyəsinin və yükdaşıma həcmələrinin düşməsinə səbəb olmuşdur. Buna baxmayaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilmiş müvafiq qabaqlayıcı tədbirlər nəticəsində Azərbaycan üzərindən tranzit yükdaşımalarda, eləcə də gəmiçilik sahəsində müsbət nəticələr əldə olunmuşdur.

ASCO tərəfindən də öz növbəsində global iqtisadi böhranın təsirlərini minimuma endirmək məqsədi ilə, xərclərin optimallaşdırılması, izafi xərclərin aradan qaldırılması, gəlirlərin səmərəli istifadəsi, Trans-Xəzər marşrutuna yeni yüklərin cəlb edilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilmişdir. Görülən işlərin nəticəsində son illər ASCO-da dayanıqlı inkişaf dinamikasına malik olan maliyyə modeli əldə olunmuşdur. Belə ki, ASCO hər il davamlı olaraq fəaliyyətini mənfəətlə başa vurur və 2014-2019-cu illər



ərzində Gəmiçiliyin vergidən sonrakı illik mənfəətlilik dərəcəsi, minimal hədəf kimi müəyyənləşdirilən 10%-dən yüksək olmuşdur. Eyni zamanda, 2014-cü il ilə müqayisədə 2019-cu ildə ASCO-nun kapitalizasiyasında 78% artım əldə olunmuşdur.

2014-2019-cu illər üzrə gəlir və mənfəət, min AZN:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gəlir	262,480	331,642	454,925	474,305	452,171	479,192
Mənfəət (mənfəət vergisindən sonra)	34,016	68,997	108,266	100,131	52,462	63,873
Mənfəətin gəlirdə payı (mənfəətlilik dərəcəsi, mənfəət vergisindən sonra), %	13%	21%	24%	21%	12%	13%

Gəmiçiliyin kapitalizasiyası, min AZN:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Cəmi
Dövrün əvvəlinə kapital	548,763	614,339	693,370	807,409	923,540	990,988	548,763
Dövrün sonuna kapital	614,339	693,370	807,409	923,540	990,988	977,314	977,314
Kapitalda dəyişiklik, (+artma, -azalma)	65,576	79,031	114,039	116,131	67,448	-13,674	428,551
Kapitalda dəyişiklik, % (+artma, -azalma)	12%	13%	16%	14%	7%	-1%	78%

* 2019-cu ildə kapitalda dəyişikliyə azalma ASCO tərəfindən dividend ödənişinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədardır.

2014-cü ildən ASCO-da Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (IFRS) tətbiq olunur və maliyyə hesabatlılığı beynəlxalq təcrübəyə uyğun aparılır. Bu standartlara uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatları hər il beynəlxalq nüfuzlu audit şirkəti EY tərəfindən audit olunur və audit rəyi ilə birlikdə Gəmiçiliyin rəsmi internet sahifəsində dərc edilir.

Gəmiçiliyin inkişaf dinamikasını qorumaq, maliyyə vəziyyətinin dayanıqlılığını təmin etmək üçün

donanmaların yenilənməsinə, yeni gəmilərin tikintisi və alınmasına, mövcud gəmilərin texniki vəziyyətinin müasir tələblərə uyğun səviyyədə saxlanılmasını təmin etmək məqsədi ilə gəmilərin əsaslı təmirinə ASCO tərəfindən davamlı olaraq irihəmcli investisiya qoyuluşları həyata keçirilir. 2014-2019-cu illər ərzində ASCO tərəfindən həyata keçirilən investisiya qoyuluşları haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur:

2017-2019-cu illər üzrə maliyyə nəticələri (IFRS üzrə), min AZN

İqtisadi göstəricilər, min AZN	2017	2018	2019
Gəlirlər	474,305	452,171	479,192
Satışların maya dəyəri	(265,101)	(294,242)	(300,065)
Ümumi mənfəət	209,204	157,929	179,127
Ümumi və inzibati xərclər	(52,120)	(52,461)	(51,485)
Sosial xərclər	(5,103)	(12,132)	(12,354)
Digər əməliyyat gəlirləri	44,439	33,253	32,118
Digər əməliyyat xərcləri	(52,105)	(48,114)	(56,672)
Gəmilərin, əsas vəsaitlərin silinməsindən zərər	(837)	(200)	(70)
Məzənnə fərqiindən zərər	(3,888)	(692)	157
Əməliyyat fəaliyyətindən mənfəət	139,541	77,583	90,821
Maliyyə xərcləri	(1,410)	(1,914)	(1,288)
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	138,131	75,669	89,533
Mənfəət vergisi xərci	(38,000)	(23,207)	(25,660)
İl üzrə mənfəət	100,131	52,462	63,873

2014-2019-cu illərdə ASCO tərəfindən investisiya qoyuluşları, min AZN

Göstəricilər	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Cəmi
İnvestisiya qoyuluşu, o cümlədən:	113,111	67,626	147,458	145,800	163,981	112,974	750,950
Gəmi tikintisi və alınmasına	75,268	8,065	108,131	91,990	99,682	60,709	443,845
Gəmilərin əsaslı təmiri	30,172	37,898	31,298	39,258	43,263	35,970	217,859
Digər (tikinti, quraşdırma, digər əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər)	7,671	21,663	8,029	14,552	21,036	16,295	89,246

ƏSAS FƏALİYYƏT NƏTİCƏLƏRİ

YÜKDAŞIMALAR

Trans-Xəzər dəhlizinə cəlb edilən yeni bərə və konteyner yükləri, eləcə də Türkiyədən Orta Asiya istiqamətində hərəkət edən TİR-lərin Xəzər üzərindən keçən marşruta cəlb edilməsi nəticəsində 2018-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə Gəmiçilik tərəfindən daşınan TİR-lərin sayında 73%, vaqonların sayında isə 3% artım qeydə alınmışdır. Eyni zamanda, universal quru yük gəmiləri ilə daşınan quru yüklərin həcmində 1% artım əldə olunmuşdur. Tanker gəmiləri ilə daşınan yük həcmində azalma müşahidə olunsada, ASCO-nun Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən tanker gəmiləri hesabat dövrü ərzində illik "time-charter" tipli müqavilə əsasında xidmət göstərdiyindən, bu gəmilərin fəaliyyətindən əldə edilmiş gəlirdə azalma müşahidə olunmamışdır. 2017-2019-cu illər ərzində ASCO-nun gəmiləri ilə yükdaşımanın həcmi, daşınan vaqon və TİR sayı aşağıdakı cədvəllərdə təqdim edilmişdir.

2017-2019-cu illər üzrə yükdaşımanın həcmi, ton:

	2017	2018	2019
Tankerlərlə daşıma	4,064,416	4,513,905	2,156,139
Quru yük gəmiləri ilə daşıma	867,105	813,731	822,109
Ro-Ro tipli gəmilər ilə daşıma	157,910	135,153	176,629
Bərə gəmilər ilə daşıma	3,257,935	2,760,223	2,807,935

2017-2019-cu illər üzrə vaqon və avtotexnika daşınması, ədəd

	2017	2018	2019
Daşınmış vaqonların sayı	46,624	42,917	44,159
Daşınmış avtotexnikanın (TİR) sayı	17,220	12,767	22,049



Azərbaycanın istər Şərq-Qərb, istərsə də Şimal-Cənub istiqamətində mühüm ticarət marşrutları üzərində əlverişli coğrafi mövqeyinin reallaşdırılması və ölkədə yaradılmış tranzit potensialından tam istifadə olunması üçün, bu sahədə bütün aidiyyəti qurumlar tərəfindən vahid strategiyaya uyğun birgə fəaliyyətin həyata keçirilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bununla əlaqədar, 2018-ci ilin sonunda Gəmiçiliyin təşəbbüsü ilə Azərbaycanın logistika sahəsinin inkişaf strategiyasının hazırlanmasına başlanılmış və bu məqsədlə ASCO ilə beynəlxalq nüfuzlu məsləhətçi şirkət EY (Ernst&Young) arasında müqavilə imzalanmışdır. Layihənin icrası istiqamətində nəqliyyat sahəsində iştirak edən müvafiq qurumlardan ibarət işçi qrup yaradılmış və layihənin koordinasiyası Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilmişdir. EY şirkəti tərəfindən icra olunan layihə çərçivəsində Azərbaycan üzərindən keçən marşrutlara əlavə tranzit yüklərin cəlb edilməsi imkanları araşdırılmış və nəqliyyat-logistika sahəsində təkmilləşdirilməsi tələb olunan istiqamətlər, o cümlədən tranzit yüklərin daşınmasında çətinlik yaranan amillər və bu amillərin aradan qaldırılması üzrə təklifləri əhatə edən 2023-cü ilə qədər ölkənin logistika sahəsinin inkişaf strategiyası hazırlanmışdır. Hazırda strategiyanın icrası və həyata keçirilməsi istiqamətində işlər aparılır.

Eyni zamanda, Azərbaycanın tranzit potensialının

reallaşdırılması, ölkədə mövcud logistika sistemlərinin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 6 dekabr 2016-cı il tarixli Fərmanı ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasında logistika və ticarətin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"nin icrası çərçivəsində ASCO ölkəmizin yükdaşımalarda iştirak edən müvafiq qurumları ilə sıx əməkdaşlıq edir.

ASCO tərəfindən davamlı olaraq yükdaşıma bazarları, Azərbaycan üzərindən keçən yükdaşıma marşrutlarının digər marşrutlarla müqayisədə rəqabət qabiliyyəti, Xəzər üzərindən keçən marşrutlara əlavə yüklərin cəlb edilməsi imkanları araşdırılır və müvafiq olaraq potensial yeni yüklərin cəlb edilməsi üçün endirimli tariflər tətbiq edilir. Belə ki, bu məqsədlə ASCO tərəfindən alüminium, gil-torpaq, karbamid, pambıq, gübrələr, şəkər, paraksilol, benzol və Azərbaycanda istehsal olunmuş qida məhsullarının daşıma tariflərinə endirimlər tətbiq edilmişdir.

ASCO 2014-cü ildə yaradılan Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun (TBNM) təsisçilərindən biridir və bu marşrutun inkişaf etdirilməsi, marşruta əlavə yük həcmələrinin cəlb edilməsi istiqamətində Gəmiçilik marşrut üzərində yerləşən həm Azərbaycan Respublikasının, həm də digər dövlətlərin müvafiq qurumları ilə sıx əməkdaşlıq edir. Belə ki, ASCO da daxil olmaqla, Azərbaycan Dəmir Yolları, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, Qazaxıstan Dəmir Yolları, Aktau və Kurık limanları, Gürcüstan Dəmir Yolları, Poti və Batumi limanları, Türkiyə Dəmir Yolları, Ukrayna Dəmir Yolları, Polşa Dəmir Yolları və Rumıniyanın dəmir yolu şirkəti tərəfindən TBNM çərçivəsində davamlı olaraq hər il endirimli tariflər tətbiq olunur.

Eyni zamanda, ASCO "Xəzər Dənizi – Qara Dəniz beynəlxalq nəqliyyat marşrutu"nın üzvüdür. Bu marşrut Türkmənistandan başlayaraq Xəzər dənizi, Azərbaycan, Gürcüstan və Qara dənizdən keçməklə Rumıniyaya kimi uzanır və Orta Asiya-Avropa istiqamətində yüklərin daşınmasına xidmət edir. Hazırda, bu marşrut üzrə yük həcmələrinin artırılması istiqamətində marşruta üzv qurumlar tərəfindən birləşmiş tədbirlər həyata keçirilir.

Gəmiçilik Xəzər dənizində aparıcı mövqeyinin qorunub saxlanması ilə yanaşı, Xəzərdən kənarda fəaliyyətin genişləndirilməsinə də xüsusi diqqət yetirir. Xəzərdən kənarda istismar olunan 12 ədəd universal quru yük gəmisi və 2 ədəd tanker ilə ASCO-nun yükdaşımalarda artım dinamikası əldə olunmuşdur.

NEFT SƏNAYESİNƏ GÖSTƏRİLƏN İXTİSASLAŞMIŞ OFŞOR XİDMƏTLƏRİ

Gəmiçiliyin ixtisaslaşdırılmış neft donanması SOCAR, BP, Saipem və bu kimi digər şirkətlərin Xəzər dənizində neft-qaz və karbohidrogen ehtiyatlarının hasilatı proseslərinin tam təmin edilməsi, o cümlədən dəniz özüllərinin, estakadaların tikintisi, geoloji kəşfiyyat, neft-qaz kəmərlərinin çəkilişi, onların istismar dövründə təmiri, neft obyektlərinin yanğından mühafizəsi, neftçilərin iş yerlərinə çatdırılması kimi işləri icra edir. 2017-2019-cu illər üzrə Gəmiçiliyin neft donanmasındakı gəmilər tərəfindən həyata keçirilmiş layihələrdə işlənmiş günlər aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir.

İxtisaslaşmış neft donanmasının nəticələri, iş günləri:

	2017	2018	2019
Cəmi işlənmiş günlər	43,637	42,078	45,448



ASCO-nun Xəzər Dəniz Neft Donanması Xəzərin Azərbaycan sektoru ilə yanaşı, Azərbaycan sektorundan kənarda həyata keçirilən layihələrdə də aktiv iştirak edir. Hesabat dövründə, donanmanın kran gəmisi və təchizat-yedək gəmisi Xəzərin Rusiya sektorunda yerləşən "Filanovski" neft yatağında həyata keçirilən işlərə cəlb olunmuşdur. Bundan əlavə, Gəmiçiliyin "İrgiz" gəmisi tərəfindən Xəzərin Qazaxıstan sektorunda "Jambul" layihəsi çərçivəsində təchizat-yedək işləri həyata keçirmişdir.

GƏMİ TƏMİRİ VƏ TİKİNTİSİ

ASCO-nun strukturuna daxil olan, üzən tərsanə və sahildə təmir imkanlarına malik olan "Bibiheybət" Gəmi Təmiri (BGTZ) və "Zığ" Gəmi Təmiri və Tikintisi (ZGTTZ) zavodları tərəfindən bütün növ gəmilərin yüksək keyfiyyətlə və peşəkar mütəxəssislərin iştirakı ilə təmiri həyata keçirilir. Bu zavodlar gövdə-qaynaq, mexaniki emal, metaləitmə, çilingər, ağac emalı, elektrikquraşdırma və gəmi təmiri ilə bağlı digər sahələrdə lazımi işlər aparmaq üçün ən müasir dəzgah, avadanlıq və ləvazimatlar ilə təchiz olunmuşdur.

2017-2019-cu illər ərzində BGTZ və ZGTTZ-də həyata keçirilən gəmi təmirlərinin sayı aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir.

Gəmi təmiri üzrə nəticələr, təmir sayı:

Təmirin növü	BGTZ			ZGTTZ		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Klass təmiri	11	17	20	9	6	8
Dok təmiri	27	33	43	7	29	24
Cari təmir	12	9	9	6	12	22
Qəza təmiri	13	10	1	0	1	0
Səfərlərərası naviqasiya təmiri	196	136	169	460	635	604
Tərsanə xidməti	21	36	30	2	0	1
Cəmi	280	241	272	484	683	659

Hesabat dövrü ərzində zavodlar ASCO-nun donanmalarına məxsus gəmilərlə yanaşı, Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən digər təşkilatlara məxsus gəmilərə də təmir xidmətləri təqdim etmişdir. Belə ki, 2018-2019-cu illər ərzində bu zavodlar tərəfindən Azərbaycan, Rusiya, Qazaxıstan və Türkmənistan bayrağı altında üzən digər gəmiçilik şirkətlərinə məxsus müxtəlif tip gəmilərə, o cümlədən quru yük, tanker, Ro-Ro, sənişin, mühəndis-geoloji, təchizat və yedək-təchizat gəmiləri olmaqla, ümumilikdə



94 gəmiyə əsaslı, tərsanə və cari təmir xidmətləri göstərilmişdir.

Gəmi təmiri prosesinin effektivliyinin və səmərəliliyinin artırılması istiqamətində Gəmiçilik tərəfindən daimi olaraq optimallaşdırılma işləri aparılır. Gəmilərin təmir prosesinə elektron nəzarətin həyata keçirilməsi, planlı texniki qulluğun izlənilməsi, gəmi təmiri üçün tələb olunan ehtiyat hissələri və mal-materialın planlaşdırılması, işlərin gəmi təmiri prosesinin hər bir addımında təsdiq edilmiş plana əsasən vaxtında və büdcə daxilində həyata keçirilməsinə nəzarəti gücləndirmək məqsədi ilə, 2019-cu ildə "Gəmi təmirinin

izlənilməsi" sistemi hazırlanıb tətbiq edilmişdir. Eyni zamanda, gəmi təmiri prosesi üzrə təhlillər aparılmış, proseslərin biznes xəritələri yenilənmiş, müvafiq risklər müəyyən olunmuş və həmin risklərə qarşı nəzarət mexanizmləri təyin edilmişdir.

DONANMANIN YENİLƏNMƏSİ

ASCO-nun Xəzərdə aparıcı mövqeyinin qorunub saxlanması və onun dayanıqlı inkişafının təmin olunması məqsədi ilə, yeni gəmilərin tikintisi, texniki vəziyyəti beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun səviyyədə olan gəmilərin istismara verilməsi və donanmaların modernləşdirilməsi Gəmiçilik tərəfindən xüsusi diqqət mərkəzindədir. Bu istiqamətdə, 2018-ci ildə "Türkan" və "Zirə", 2019-cu ildə isə "Şahdağ" platforma-təchizat gəmiləri alınaraq ASCO-nun neft donanmasına əlavə edilmişdir. Bundan əlavə, 2019-cu ilin dekabr ayında ASCO-nun sifarişinə əsasən Bakı Gəmiqayırma Zavodunda inşa edilmiş ilk tanker ("Laçın") istismara verilmiş və həmin zavodda tikilən Ro-Pax/Bərə tipli gəmilərdən birincisi ("Azərbaycan") isə suya salınmışdır. Hazırda, Bakı Gəmiqayırma Zavodunda daha 3 ədəd 8,000 ton yükgötürmə imkanına malik tankerin və 1 ədəd Ro-Pax/Bərə tipli gəminin tikintisi davam edir.

Ümumilikdə, donanmanın yenilənməsi məqsədilə, son 6 il ərzində Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi tərəfindən 22 ədəd yeni gəmi, o cümlədən nəqliyyat donanmasına 8 ədəd quru yük gəmisi və 2 ədəd tanker, ixtisaslaşmış neft donanmasına isə 1 ədəd Xəzər dənizində ən böyük lövbər daşıyan təchizat-yedək gəmisi, 3 ədəd təchizat gəmisi, 4 ədəd yedək gəmisi, 1 ədəd liman-yedək gəmisi və 3 ədəd sərnişin gəmisi istismara verilmişdir. Həmçinin, 2019-cu ildə ASCO-nun strukturuna daxil olan "Zığ" Gəmi Təmiri və Tikintisi Zavodunda daxili imkanlar hesabına 6 ədəd təchizat katerinin tikintisinə başlanılmışdır və bu gəmilərin 2020-ci ildə istismara verilməsi planlaşdırılır.

Qeyd olunanlardan əlavə, Gəmiçilik Caspian Marine Services (CMS) şirkəti ilə yaratdığı alyans çərçivəsində Xəzər dənizində 2 ədəd 150 nəfər sərnişin tutumlu





sürətli sərnişin gəmisi, 2 ədəd 7,000 ton yükləyici qabiliyyətinə malik tanker, 1 ədəd təchizat gəmisi və 4 ədəd platforma-təchizat gəmisi istismara vermişdir. Azərbaycan üzərindən tranzit yükləşmələrin təmin edilməsi və ölkə iqtisadiyyatının əhəmiyyətli sektorlarından olan neft-qaz sənayesinə xidmətlərin davamlılığını təmin etmək məqsədi ilə, Gəmiçilik tərəfindən donanmanın 2029-cu ilə kimi yenilənməsi planı hazırlanmışdır. Bu plan tikintisi zəruri olan minimal sayda gəmiləri əhatə edir və plana əsasən yaxın 10 il ərzində, istismar müddətini başa vurmuş, texniki vəziyyəti müasir tələblərə cavab verməyən gəmilərin silinməsi və əvəzində 70-dən çox gəminin tikintisi nəzərdə tutulmuşdur.

TƏHSİL VƏ TƏLİM

Gəmiçiliyin yüksək ixtisaslı, müasir texnika ilə işləməyi bacaran, peşəkar, gənc kadrlara olan tələbatı ASCO-nun tərkibində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası tərəfindən təmin olunur. ADDA-da tələbə buraxılışının Gəmiçiliyin yeni kadrlara olan tələbatı ilə uzlaşdırılması məqsədi ilə, tələbə buraxılışında kəmiyyətə deyil, keyfiyyətə üstünlük

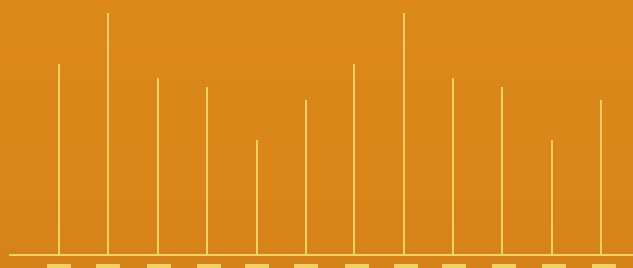
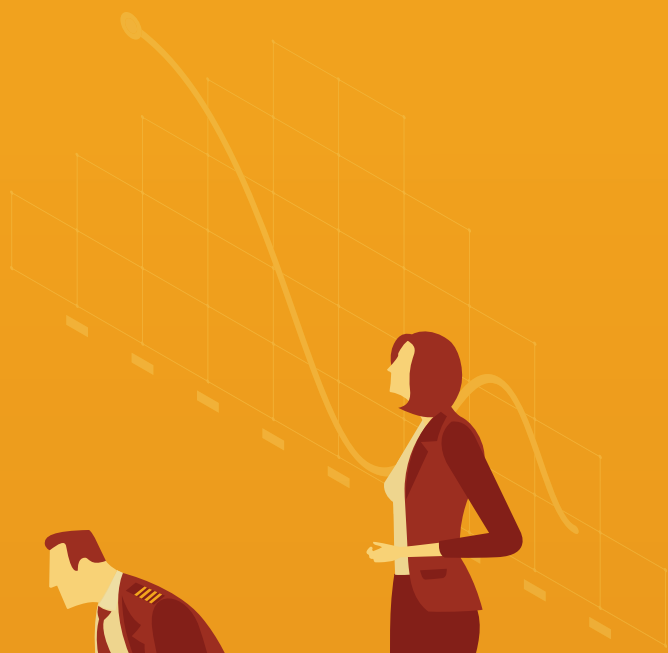
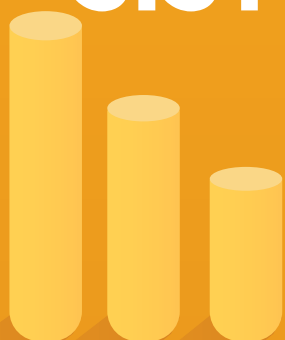


verilir. Bu istiqamətdə aparılan işlərin nəticəsində Akademiyaya minimum qəbul balı yüksəlmişdir.

2018-2019-cu illərdə 29 nəfər 500-dən yuxarı, 4 nəfər isə 600-dən yuxarı bal ilə ADDA-ya qəbul olmuşdur. 2018-ci ildən etibarən, ADDA-da tam ingilis dilində tədrisə başlanılmışdır. 2019-cu ildə ingilis dilində tədris olunan ixtisasların sayı artırılmışdır. Akademiyanın maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi istiqamətində, 2019-cu il ərzində ADDA-nın əsas tədris binasında böyük həcmli təmir və yenidənqurma işləri aparılaraq auditoriya, emalatxana və xidməti otaqlar təmir edilmiş, bütün auditoriyalar yeni proyektorlar, internet xətti və noutbuklar ilə təchiz edilmiş, 2 linqofon kabinetini və bir informatika kabinetini yaradılmışdır. "Gəmi energetik qurğuları" kafedrasında "Qaz-turbin mühərriki" laboratoriyası qurulmuş, "Gəmiqayırma və gəmi təmiri mühəndisliyi" ixtisası üzrə 2019-cu ildən başlayaraq dünyada gəmi tikintisi və layihələndirilməsində geniş istifadə olunan "CADMATIC" proqram təminatı tətbiq olunmağa başlamışdır.

2019-cu ildə ADDA-nın nəzdində fəaliyyət göstərən Təlim Tədris Mərkəzinin (TTM) 3 nəfər təlimçisi müvafiq sertifikatlaşmadan keçərək DP2 simulyatoru üzrə təlimlərin keçirilməsinə səlahiyyət əldə etmişdir. Bundan əlavə, 2019-cu ildə TTM-də 3 yeni kursun proqram və tədris vəsaitləri hazırlanmış, müvafiq təlimlər keçirilmişdir. Eyni zamanda Total, Saipem, BP kimi nüfuzlu xarici şirkətlərin əməkdaşlarına təhlükəsizlik standartları üzrə ingilis dilində təlimlər təşkil olunmuşdur. Ümumiyyətlə, Mərkəzdə ingilis dilində keçirilən təlimlərin sayı 2018-ci ilə nisbətən 3 dəfə artmışdır.

KORPORATİV İDARƏETMƏ SİSTEMİ



GƏMİÇİLİYİN KORPORATİV İDARƏETMƏ SİSTEMİ

ASCO müasir gəmiçilik şirkətinin qurulması, dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi istiqamətində korporativ idarəetmə sisteminin mühüm əhəmiyyətini dərk edir, bu istiqamətdə davamlı tədbirlər görür və müxtəlif layihələr həyata keçirir.

Korporativ idarəetmə sisteminin mühüm elementlərindən biri səhmdar tərəfindən uzunmüddətli baxışın və inkişaf istiqamətlərinin təyin edilməsidir. Bununla əlaqədar, 2015-ci ildə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Sərəncamı ilə ASCO-nun strateji inkişaf istiqamətləri təsdiq edilmiş, 2016-cı ildə isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə "2016-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında gəmiçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı" təsdiq edilmişdir. Gəmiçiliyin 2014-cü ildə hazırlanmış və qısamüddətli, ortamüddətli və uzunmüddətli hədəflərini əhatə edən Strateji İnkişaf Proqramı adı çəkilən sənədlərə uyğunlaşdırılmışdır və ASCO-nun fəaliyyəti bu hədəflərin icrası istiqamətində qurulmuşdur. Bundan əlavə, 2019-cu ilin sonunda aparıcı beynəlxalq məsləhətçi şirkət McKinsey&Company tərəfindən ASCO üçün 2030-cu ilə qədər Strateji İnkişaf Planının hazırlanmasına başlanılmışdır. Layihənin 2020-ci ilin birinci yarısında tamamlanması gözlənilir. Layihə çərçivəsində hazırlanan strategiya növbəti 10 illik dövrdə Gəmiçiliyin Xəzərdə aparıcı mövqeyinin qorunub saxlanması ilə yanaşı, Xəzərdən kənarda fəaliyyətinin daha da genişləndirilməsi imkanlarını əhatə edəcəkdir.

Beynəlxalq təcrübədə tətbiq olunan, sınaqdan keçmiş normativ-hüquqi sənəd bazasının tətbiqi effektiv korporativ idarəetmə sisteminin digər mühüm elementidir. Gəmiçilik yarandığı dövrdən bu istiqamətə xüsusi diqqət ayırmışdır.

Aşağıda ASCO-da tətbiq olunan mühüm normativ sənədlərdən bir qisminin siyahısı təqdim olunmuşdur:

- İdarə Heyətinin reqlamenti
- Cəmiyyətin Strateji Planı



- Dayanıqlı İnkişaf Siyasəti
- Korporativ idarəetmə Məcəlləsi
- Biznes Etikası Məcəlləsi
- Korrupsiya ilə mübarizəyə dair Təlimat
- Qaynar xətt əlaqə mərkəzinin fəaliyyətinə və daxili araşdırmaların aparılmasına dair Təlimat
- Məlumatların açıqlanması Siyasəti
- Maliyyə və əməliyyat nəticələrinin açıqlanması Siyasəti
- İllik fəaliyyətin nəticələrinə əsaslanan Mükafatlandırma Qaydaları
- Müxtəlif Komitələrin Əsasnamələri
- KSƏTƏMM (Keyfiyyət, Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin Mühafizəsi) sahəsində müvafiq sənədlər toplusu
- İnsan resurslarının idarəedilməsi üzrə müvafiq sənədlər toplusu
- Daxili audit üzrə müvafiq sənədlər toplusu
- Risklərin idarəedilməsi üzrə müvafiq sənədlər toplusu
- İnformasiya Texnologiyaları Siyasəti

ASCO-da əhəmiyyətli qərarların qəbul edilməsi prosesində şəffaflığın təmin olunmasına, habelə qərarların qəbulu zamanı kollektiv fikrin nəzərə alınmasına xüsusi əhəmiyyət verilir. Bununla əlaqədar, aparıcı beynəlxalq korporativ idarəetmə prinsiplərinə müvafiq olaraq, Cəmiyyətin fəaliyyətində kollegial

qərarların qəbul edilməsinin təmin edilməsi məqsədi ilə, müvafiq sahələr üzrə aşağıdakı komitələr təsis edilmişdir.

- Satınalmalar Komitəsi
- Risklər üzrə Komitə
- Personalın İdarəedilməsi Komitəsi
- İctimai Məsləhətləşmələr Şurası

2018-ci ildə ASCO-da insan resurslarının idarəedilməsi ilə bağlı mövcud prosedurların daha şəffaf, effektiv üsullarla həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə, kollegial qurum olan Personalın İdarəedilməsi Komitəsi yaradılmış, onun əsasnaməsi və Gəmiçilik üzrə insan resurslarının idarəedilməsi Qaydaları təsdiq olunmuşdur. Komitə haqqında ətraflı məlumat hesabatın "İnsan resurslarının idarə edilməsi" bölməsində verilmişdir.

Bundan əlavə, Gəmiçiliklə ictimaiyyət arasında səmərəli qarşılıqlı əlaqələrin təşkili, fəaliyyətdə aşkarlığın və şəffaflığın təmin olunması, fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə, ASCO-da "İctimai Məsləhətləşmələr Şurası" fəaliyyət göstərir. Şuranın iclasları ən azı ildə bir dəfə təşkil olunur və bu iclaslarda ASCO-nun fəaliyyəti, əldə edilmiş nəticələr, gələcək planlar barədə məlumat verilir, iclasda iştirak edən veteran dənizçilər, kapitan və digər gəmi heyəti üzvlərinin, eləcə də QHT və KİV nümayəndələrinin sualları cavablandırılır.

Müasir tələblərə cavab verən gəmiçilik şirkətinin qurulması üçün gəmiçilik sahəsi üzrə beynəlxalq sertifikatların alınması və fəaliyyətin bu sertifikatların tələblərinə uyğun təşkil edilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. 2016-cı ildən Gəmiçiliyə, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasına və Təlim-Tədris Mərkəzinə 5 illik ISO və ISM üzrə uyğunluq sertifikatları təqdim edilmişdir. Bununla əlaqədar, Amerika Gəmiçilik Bürosu (ABS) tərəfindən hər il Gəmiçiliyin fəaliyyətinin təqdim edilmiş sertifikatların tələblərinə uyğun təşkil edilməsi üzrə audit yoxlamaları həyata keçirilir. Hesabat dövrü olan 2018-2019-cu illərdə də ASCO-da müvafiq audit yoxlamaları aparılmış, müvəffəqiyyətlə tamamlanmış və sertifikatların tələblərinə uyğun fəaliyyətin təşkil olunduğu təsdiq edilmişdir.

Hesabatlılıq və şəffaflıq korporativ idarəetmənin digər mühüm elementidir. 2014-cü ildən ASCO-da Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (IFRS) tətbiq olunur. Bu standartlara uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatları hər il beynəlxalq nüfuzlu audit şirkəti EY tərəfindən audit olunur. Eyni zamanda, 2014-cü ildən etibarən Gəmiçilik tərəfindən iki illik dövrü əhatə edən Dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatlar hazırlanır və EY şirkəti tərəfindən audit olunur. Həmçinin, hesabat dövründə ASCO-nun 2014-2018-ci illəri əhatə edən ilk beş illik hesabatı hazırlanmışdır və audit olunmuşdur. Şəffaflıq prinsiplərinə uyğun olaraq, audit olunmuş Maliyyə hesabatları, Beş illik hesabat və Dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatlar ictimaiyyətə açıq şəkildə Gəmiçiliyin rəsmi internet sahifəsində dərc edilir və aidiyyəti maraqlı tərəflərə təqdim olunur.





Gəmiçiliyin strateji inkişaf istiqamətlərinə uyğun olaraq, kredit reytinginin alınması üçün ASCO beynəlxalq nüfuzlu reyting şirkətləri ilə əməkdaşlıq etmişdir. ASCO 2016-cı ildə tarixində ilk dəfə Fitch Ratings şirkətindən kredit reytingi almışdır və daha sonra 2019-cu ildə Moody's şirkəti dəvət olunaraq Gəmiçiliyin kredit reytingi yenidən qiymətləndirilmişdir. Bu şirkətlər tərəfindən ASCO-nun biznes modeli təhlil edilmiş, çoxsaylı görüşlər keçirilərək araşdırmalar aparılmış, ASCO-nun likvidliliyi və öz kredit öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinin dayanıqlı olduğu müəyyənəşdirilmişdir.

Beynəlxalq korporativ idarəetmə sisteminin prinsiplərinin personal tərəfindən mənimsənilməsini, onların bu sahədə maarifləndirilməsini təmin etmək məqsədi ilə, ASCO-da mütəmadi olaraq müxtəlif istiqamətlər üzrə beynəlxalq təlimlər təşkil edilir. Belə ki, bu sahədə ASCO tanınmış beynəlxalq şirkətlər - Amerika Gəmiçilik Bürosu, EY və Price Waterhouse Coopers (PWC), beynəlxalq dənizçilik assosiasiyası BIMCO-nun (Baltic and International Maritime Council) biznes akademiyaları ilə sıx əməkdaşlıq edir.

Səmərəli korporativ idarəetmə sisteminin qurulmasında elektron sistemlərin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, Gəmiçilikdə biznes proseslərin avtomatlaşdırılmasına, innovativ elektron sistemlərin və proqram təminatlarının tətbiqinə xüsusi diqqət ayrılır. Bununla əlaqədar, ASCO-da ilkin olaraq 2014-cü ildə fiber-optik kanallar vasitəsilə Gəmiçiliyin bütün idarələrini əhatə edən vahid mərkəzi elektron

şəbəkə qurulmuşdur. Daha sonra, müasir idarəetmə üçün mühüm olan proqram və sistemlər tətbiq edilmişdir. Bura SAP sisteminin tətbiqi, "Mərkəzi elektron dispetçer sistemi"nin qurulması, gəmilərin mövqeyinin elektron xəritələrdə istənilən an təyin olunmasına imkan verən "Donanmanın mövqeyi proqramı"nın tətbiqi, sənədlərin elektron şəkildə hazırlanması, təsdiq olunması və mübadiləsinə xidmət edən "Elektron sənəd dövriyyəsi" sisteminin tətbiqi, müştərilər tərəfindən onlayn şəkildə ödəniş etməklə sənişin və yüklər üçün biletlərin alınmasına imkan verən "Elektron bilet satışı" sistemi, eləcə də gəmi təmiri prosesi üzərində nəzarətin təşkilini həyata keçirməyə imkan verən "Gəmi təmirinin izlənilməsi" sisteminin tətbiqi aiddir. Bundan əlavə, ASCO-nun donanması üçün tikilən yeni gəmilərin layihələndirilməsi, gəminin gövdəsinin möhkəmliyinin və hidrodinamiki göstəricilərinin hesablanması, eləcə də gəminin 3D modelinin hazırlanmasına xidmət edən "SeaSolution", "EBrus", "SeaHydro" və "CADMATİC" kimi elektron sistem və proqramlar Gəmiçilikdə müvəffəqiyyətlə tətbiq olunmuşdur.

Dünyanın aparıcı şirkətlərində istifadə olunan SAP ERP sisteminin maliyyə uçotu, insan resurslarının idarə olunması, material ehtiyatlarının idarə olunması və material tələbatının planlaşdırılması, satış, xəzinədarlıq, maya dəyərinin formalaşdırılması, vergi uçotu və biznesin təhlili modulları müvəffəqiyyətlə Gəmiçilikdə tətbiq olunmuşdur. Hal-hazırda, ASCO-da SAP ERP sisteminin gəmi təmiri və texniki xidmətin planlaşdırılması modulunun tətbiqi üzərində iş davam etdirilir.



ASCO-nun korporativ idarəetmə sistemi 2016-cı ildə beynəlxalq audit və məsləhətçi şirkət EY tərəfindən təhlil edilmişdir və onun daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilməsi zəruri olan tədbirləri əhatə edən "Yol xəritəsi" hazırlanmışdır. 2016-2017-ci illər ərzində "Yol xəritəsi" üzrə nəzərdə tutulmuş bütün layihələrin icrası müvəffəqiyyətlə tamamlanmışdır. Daha sonra, 2017-ci ilin sonlarında beynəlxalq audit şirkəti "Deloitte" tərəfindən daxili və xarici amillər nəzərə alınmaqla, ASCO-nun korporativ idarəetmə sistemi, mövcud sənədlər və onların işləmə səviyyəsi, strateji və digər əhəmiyyətli qərarların qəbul edilməsi prosesi, risklərin idarə edilməsi, daxili nəzarət və audit, fəaliyyətdə şəffaflığın təmin edilməsi səviyyəsi təhlil olunmuş və aparılan təhlillər nəticəsində 2018-ci ildə Gəmiçiliyə müsbət korporativ idarəetmə reytingi verilmişdir.

MÜKAFATLANDIRMA SİSTEMİ

Gəmiçiliyin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsində ASCO-nun əsas dəyərlərindən biri olan insan resursları mühüm rol oynayır. Bu baxımdan, Gəmiçilik personalının inkişaf etdirilməsini və onların həvəsləndirilməsini daim diqqətdə saxlayır. Beynəlxalq korporativ idarəetmə sisteminin tətbiqi üzrə aparılan işlərin davamı olaraq, 2017-ci ildən etibarən ASCO-da beynəlxalq təcrübədə geniş istifadə olunan əməkdaşların illik fəaliyyətinin nəticələrinə əsaslanan mükafatlandırma sistemi tətbiq edilir.

2018-2019-cu illər ərzində Gəmiçiliyin "İllik fəaliyyətin nəticələrinə əsaslanan Mükafatlandırma sistemi"ndə (Mükafatlandırma sistemi) təkmilləşdirmə işləri aparılmışdır. Hazırda, ASCO-nun Mükafatlandırma sistemi beynəlxalq təcrübəyə və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 4 iyun 2019-cu

il tarixli 257 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi Qaydaları", "Səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan səhmdar cəmiyyətlərində korporativ idarəetmə Qaydaları və Standartları" və "Paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin nəticələrinə əsaslanan ödəniş sistemi əsasında hüquqi şəxslərin idarəetmə orqanlarının üzvlərinə bonus ödənişinin verilməsi Qaydaları"nın tələblərinə uyğundur.

Gəmiçiliyin Mükafatlandırma sistemi ASCO-nun İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmiş "İllik fəaliyyətin nəticələrinə əsaslanan Mükafatlandırma Qaydaları" ilə tənzimlənir. Mükafatlandırma sistemi çərçivəsində Gəmiçiliyin strateji hədəflərinə və məqsədlərinə nail olmağa yönəlmiş balanslaşdırılmış "Fəaliyyətin Səmərəlilik Göstəriciləri" (KPI-lar), hər bir KPI üzrə onların pasportları işlənib hazırlanmış, eləcə də mükafatlandırma prosesinin tənzimlənməsini və koordinasiyasını həyata keçirən Mükafatlandırma üzrə İşçi Qrup təsis edilmişdir.

Mükafatlandırma sistemi aşağıdakı prinsip, meyar və məqsədlərə cavab verir:

- Gəmiçiliyin qarşısında müəyyən etdiyi strateji hədəf və məqsədlərə çatmaq;
- Əməkdaşları inkişaf və təkmilləşməyə həvəsləndirmək, daha da məhsuldar fəaliyyətə motivasiya etmək;
- Yüksəkixtisaslı və aparıcı kadrların ASCO-ya bağlılığını və loyallığını daha da artırmaq, yeni güclü kadrları Gəmiçiliyə cəlb etmək;
- Gəmiçiliyin gəlirliliyini və rentabelliyini təmin etmək;
- Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və mükafatlandırmada şəffaflığı, ədalətliliyi, obyektivliyi təmin etmək.



2019-cu ildə "Deloitte" beynəlxalq audit və məsləhətçi şirkəti tərəfindən Gəmiçiliyin Mükafatlandırma sistemi təhlil edilmiş, ASCO-nun Mükafatlandırma sisteminin beynəlxalq təcrübəyə, regionda eləcə də beynəlxalq səviyyədə fəaliyyət göstərən aparıcı şirkətlərdə tətbiq olunan sistemlərə uyğun olduğu müəyyən edilmişdir.

DAXİLİ NƏZARƏT SİSTEMİ



Gəmiçilikdə səmərəliliyin artırılmasına və risklərin qarşısının alınmasına yönəlmiş daxili nəzarət sistemi yaradılmışdır. Daxili nəzarət funksiyası Daxili Audit departamenti tərəfindən həyata keçirilir və bu departament tərəfindən hazırlanan audit hesabatları ASCO-nun İdarə Heyətinə təqdim edilir. Daxili Audit departamenti ASCO-nun, onun törəmə şəxslərinin, idarə, filial və nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və ASCO-nun daxili sənədlərinə uyğunluğunu yoxlayır, əməliyyatların biznes proseslərin xəritələrinə uyğun aparılmasına, proseslərdəki nəzarət mexanizmlərinə riayət edilməsinə nəzarət edir, eləcə də mütəmadi olaraq daxili nəzarət mexanizmlərinin qiymətləndirilməsini həyata keçirir. Bundan əlavə, Cəmiyyətin daxili auditorları Gəmiçilikdə müxtəlif sahələrin auditi ilə yanaşı, məsləhətverici xidmətlər də təqdim edirlər. Hazırda, Gəmiçilikdə daxili audit fəaliyyəti Daxili audit Strategiyası, Siyasəti, Metodologiyası, Daxili audit üzrə rəhbərlik sənədi və audit tapşırığına aid olan sənədlərin toplanması, qorunub saxlanması, daxili və kənar tərəflərə verilməsi haqqında təlimat sənədləri ilə tənzimlənir.

ASCO-da bütün əsas biznes proseslər və onların alt prosesləri (subprosesləri) təyin edilmiş, proses sahibləri müəyyən edilmiş və proses sahibləri ilə birgə bütün biznes proseslərin xəritələri çəkilmişdir. Biznes proseslərdə mövcud risklər və həmin risklərə

qarşı müvafiq nəzarət mexanizmləri "Risklər və nəzarət mexanizmləri matrisi"ndə əks olunmuşdur. 2018-2019-cu illər ərzində strukturda baş verən dəyişikliklər, hər hansı yeni proseslər, yeni risklər və nəzarət mexanizmləri nəzərə alınmaqla, biznes proseslərin xəritələrinin optimallaşdırılması, eləcə də daxili nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsi işləri aparılmışdır.

2019-cu ildə Price Waterhouse Coopers (PwC) müstəqil audit və məsləhətçi şirkət tərəfindən ASCO-nun daxili audit funksiyasının 5 illik fəaliyyəti, Gəmiçiliyin daxili audit metodologiyası və hesabatlılığı təhlil edilmiş, ASCO-nun daxili nəzarət funksiyasının həyata keçirilməsi yüksək qiymətləndirilmişdir. Eyni zamanda, Gəmiçilikdə həyata keçirilən daxili audit funksiyasının daha da təkmilləşdirilməsi üzrə təklif və tövsiyələr təqdim olunmuş və müvəffəqiyyətlə tətbiq edilmişdir. Bundan əlavə, 2019-cu ildə PwC tərəfindən ASCO-nun müvafiq əməkdaşları üçün daxili audit və nəzarət sistemi ilə əlaqəli təlim də təşkil edilmişdir.

Gəmiçiliyin daxili audit və daxili nəzarət sisteminin obyektivliyinin, onun təkmil səviyyədə olmasının göstəricilərindən biri də daxili audit funksiyası ilə kənar müstəqil auditorlar arasında qurulan əməkdaşlıqdır. Belə ki, EY şirkəti ilə əldə olunan razılaşmaya əsasən, 2019-cu ildən etibarən ASCO-nun illik maliyyə hesabatlarının kənar müstəqil auditorları zamanı, Gəmiçiliyin daxili auditorları qarşılıqlı razılaşdırılmış audit prosedurlarının həyata keçirilməsi prosesinə cəlb edirlər. Əməkdaşlığın əsas məqsədi daxili və kənar auditorlar arasında təcrübə mübadiləsinin təmin edilməsi və kənar auditorların iş yükünün azaldılması ilə illik maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinin sürətləndirilməsidir.



RİSKLƏRİN İDARƏ OLUNMASI

ASCO-da fəaliyyətlə bağlı risklərin müəyyənləşdirilməsi, qiymətləndirilməsi və idarə olunması istiqamətində Risklər üzrə Komitə və İşçi qrup yaradılmışdır. Bu sahədə işlər Komitənin əsasnaməsi, Risklərin idarə edilməsi Siyasəti, Risklərin idarəedilməsi Konsepsiyası, Təlimatlar və Risklərin aşkar edilməsi, qiymətləndirilməsi və monitorinqi üzrə sənədlər ilə tənzimlənir. Komitənin rüblük iclaslarında risklərin idarə edilməsi prosesi ilə əlaqədar görülmə işlər qiymətləndirilir, həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan önəyici tədbirlər müzakirə edilir. Bütün risklər ASCO-nun Korporativ Risklər Xəritəsində öz əksini tapır və Komitə tərəfindən nəzərdən keçirildikdən sonra Cəmiyyətin Sədri tərəfindən təsdiq edilir.

ASCO-da risklərin idarə edilməsi sistemi COSO-nun (Committee of Sponsoring Organizations) Müəssisələrin Risklərinin İdarəedilməsi (Enterprise Risk Management-ERM) metodologiyasına uyğun qurulmuşdur. Bu sistem Cəmiyyətin fəaliyyət nəticələri və strategiyası ilə inteqrasiya olunmuşdur və Cəmiyyətin hədəflərinə nail olunmasına xidmət edir. Gəmiçilikdə risklərin monitorinqi prosesinin sistemləşdirilməsi və dövrülyünün təmin edilməsi üçün "Risklərin idarə edilməsinin monitorinqi" və "Reallaşmış risklərin monitorinqi formaları" tətbiq edilir. Ümumilikdə, Risklərin idarə edilməsi sistemində əsasən 2018-ci ildə iki, 2019-cu ildə isə bir reallaşmış risk qeydə alınmışdır. Bu risklər yüksək əhəmiyyətli risklər kateqoriyasına aid deyildir və onların

reallaşması ilə əlaqədar Gəmiçiliyə hər hansı ciddi təsir və ya cərimələr olmamışdır.

Korporativ Risklər Xəritəsinin hazırlanması və onun mütəmadi olaraq yenilənməsi ciddi diqqət mərkəzindədir. Korporativ Risklər Xəritəsinə əsasən əhəmiyyətli risklər kateqoriyasına strateji risklər, personal, mal-material və avadanlıq təchizatı, kommersiya, informasiya texnologiyaları ilə bağlı risklər, təhlükəsizlik, bazar riskləri, maliyyə riskləri, ekoloji risklər aiddir. Hər hansı ekoloji və dayanıqlı inkişaf üzrə risklər, əməyin təhlükəsizliyi ilə bağlı risklər və digər risklərin baş vermə ehtimalının minimuma endirilməsi üçün xüsusi qabaqlayıcı tədbirlər müəyyən edilir və risk pasportlarında qeyd olunur. Qabaqlayıcı tədbirlərə misal olaraq, neft dağılmaları riskinin qarşısını almaq məqsədi ilə, "Bunker yanacağı ilə çirklənmə nəticəsində vurulan zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında" 2001-ci il və "Neftlə çirklənmədən vurulan zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında" 1992-ci il Beynəlxalq Nayrobi Konvensiyalarının tələbləri nəzərə alınmaqla, müvafiq gəmilər sığorta şəhadətnamələri ilə təmin edilir. Həmçinin, istehsalatda bədbəxt hadisələr nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin və ya peşə xəstəliyi nəticəsində əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta müqavilələri bağlanılır.

ASCO-da Korporativ Risklər Xəritəsinin təkmilləşdirilməsi, risk pasportlarının və onların





tərtibinin istifadəçilər üçün sadələşdirilməsi istiqamətində mütəmadi təhlillər aparılır və müvafiq optimallaşdırma işləri görülür. Bundan əlavə, Cəmiyyətin rəhbərliyinin, eləcə də personalın risklərin idarə edilməsi sahəsində biliklərinin artırılması məqsədi ilə təlimlər təşkil edilir. Bu istiqamətdə, 2019-cu ildə beynəlxalq nüfuzlu EY şirkətinin Kiyev Biznes Akademiyası tərəfindən ASCO-nun rəhbər və sırası heyəti üçün "Risklərin idarə edilməsi" və "Biznes qərarlarında risklərin qiymətləndirilməsi" təlimləri keçirilmişdir.

BİZNES ETİKASI VƏ NİZAM İNTİZAM QAYDALARI

Gəmiçilikdə tətbiq olunan Daxili İntizam Qaydaları və Biznes Etikası Məcəlləsi Cəmiyyətdə çalışan əməkdaşların davranış etikasını, etika normaları və onlara əməl edilməsi ilə bağlı münasibətləri, peşə fəaliyyəti zamanı etika prinsipləri üzrə əsas tələbləri müəyyən edir.

Biznes Etikası Məcəlləsinin əsas prinsipləri aşağıdakılardır:

- Vahid və dəqiq etika normaları və dəyərlərinin, eləcə də ASCO-nun daxilində və qarşı tərəflərlə, o cümlədən üçüncü şəxslərlə münasibətlərdə peşəkar davranışın prinsiplərinin tətbiq edilməsi;
- ASCO-da doğruluq, düzlük, etibarlı və qarşılıqlı hörmət mühitinin yaradılması və dəstəklənməsi;

- ASCO-nun fəaliyyətində şəffaflığın təmin edilməsi və biznes tərəfdaşların, təchizatçıların, müştərilərin, hakimiyyət orqanlarının və digər üçüncü tərəflərin qarşısında etibarın artırılması;
- İşçilərin qeyri-etik davranışı və ya tətbiq edilən qanunvericiliyə zidd olan davranışı ilə bağlı Gəmiçiliyin nüfuzuna dəyər biləcək zərərlərin aradan qaldırılması.

ASCO-da gündəlik iş fəaliyyətinin həyata keçirilməsində, müxtəlif maraqlı tərəflərlə münasibətlərdə biznes etikasını və nizam-intizam qaydalarına ciddi şəkildə riayət edilməsi xüsusi diqqət mərkəzində saxlanılır. Bununla əlaqədar, Cəmiyyətin əməkdaşlarına mütəmadi olaraq biznes etikasını sahəsində təlimlər və məlumatlandırma işləri həyata keçirilir. 2019-cu ildə ASCO-da istifadəyə verilmiş təlim platforması üzərindən korrupsiya və biznes etikasını üzrə onlayn təlim keçirilmişdir. Eyni zamanda qeyd edək ki, 2018-2019-cu illər hesabat dövrü ərzində işçilərin azadlıq və şəxsi toxunulmazlıq haqlarının pozulması halı, köləlik, məcburi əmək və uşaq əməyindən istifadə halları, eləcə də təchizatçılarla münasibətdə insan haqlarının pozulması halı qeydə alınmamışdır. Gəmiçiliyin sözügedən daxili normativ sənədləri ilə müəyyən edilmiş etika normalarını və dəyərlərini, tətbiq edilən qanunvericiliyin tələblərini pozmuş əməkdaşlar ASCO-nun daxilində sənədlərinin və tətbiq edilən qanunvericiliyin nəzərdə tutduğu qaydada nizam-intizam məsuliyyətinə cəlb olunurlar.



Daxili nizam-intizam qaydalarının pozulması ilə bağlı hər hansı cüzi, az əhəmiyyətli hallar baş verdikdə isə İnsan Resurslarının İdarə edilməsi departamenti və əməkdaşın birbaşa rəhbəri tərəfindən müvafiq təlimatlandırma və xəbərdarlıq kimi tədbirlər həyata keçirilir.

ASCO da fəaliyyətinin bütün sahələrində insan haqlarının tam qorunmasına xüsusi əhəmiyyət verir və bu istiqamətdə davamlı işlər görür. Gəmiçilikdə insan haqlarının qorunması ASCO-nun Biznes Etikası Məcəlləsi, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və ölkənin digər qanunvericilik aktları, eləcə də beynəlxalq konvensiyalar, o cümlədən İnsan Hüquqlarının və Azadlıqlarının Müdafiəsi Haqqında Avropa Konvensiyasının tələbləri ilə tənzimlənir. Gəmiçiliyin əməkdaşlarının əmək hüququ, təhlükəsizlik, tətillər və istirahət, sosial təminat, təhsil, fikir və söz azadlığı, şərəf və ləyaqətin müdafiəsi, sağlam ətraf mühitdə yaşamaq və vətəndaşlıq hüquqları tam təmin edilmişdir.

KORRUPSIYAYA QARŞI TƏDBİRLƏR

Gəmiçiliyin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi üçün korrupsiya halına yol verilməməsi və daim sıfır səviyyəsində saxlanılması ASCO-nun ciddi diqqət mərkəzindədir. Bu məqsədlə 2014-cü ildə Gəmiçilikdə "Korrupsiya ilə mübarizəyə dair Təlimat" təsdiq edilərək tətbiq edilmişdir, o cümlədən mümkün pozuntular haqqında məlumatların

verilməsinin asanlaşdırılması və operativliyin təmini məqsədilə "Qaynar xətt" əlaqə mərkəzi yaradılmışdır. Təlimat korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozumaların, dələduzluq hərəkətlərinin vaxtında aşkar edilməsi, qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması, həmçinin korrupsiya ilə mübarizə üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi ilə bağlı məsələləri, bu sahədə əsas prinsip və tələbləri tənzimləyir.

Cəmiyyətin işə qəbul proseduruna əsasən, işə yeni qəbul olan şəxslər sözügedən təlimat ilə tanış edilir, onlara İnsan Resurslarının İdarə edilməsi və Hüquq departamentləri tərəfindən müvafiq təlimatlar verilir. Həmçinin, Gəmiçiliyin əməkdaşlarının korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə tələblər barədə məarifləndirilməsi işləri davamlı həyata keçirilir. 2018-ci ildə keçirilən təlimlərdə 89 nəfər rəhbər işçi olmaqla, ümumilikdə 450 nəfər korrupsiya ilə mübarizə üzrə təlimlərdə iştirak etmişdir. 2019-cu ildə bu iş ASCO-da yaradılmış elektron təlim platforması üzərindən aparılmışdır. Elektron platformada əməkdaşlara anti-korrupsiya tədbirləri barədə geniş məlumat və təlim keçilmiş, sonda isə təlim materialının qavrama səviyyəsini yoxlamaq məqsədi ilə, 10 sualdan ibarət test imtahanı keçirilmişdir. Elektron platforma üzərindən Gəmiçiliyin aparatında keçirilən təlimdə 36 rəhbər və 92 sırayı işçi iştirak etmişdir. Eyni zamanda, daxili audit yoxlamaları zamanı əməkdaşlar ilə seçmə üsul əsasında müsahibələr aparılır və onların "Korrupsiya ilə mübarizəyə dair Təlimat" ilə tanışlıq səviyyəsi yoxlanılır. Monitorinqin nəticələri audit



hesabatında öz əksini tapır. Korrupsiya hallarının yolverilməzliyi ASCO ilə çalışan bütün podratçı şirkətlərə də çatdırılır və bununla bağlı olan bəndlər müqavilələrdə vurğulanır.

ASCO-ya daxil olan müxtəlif müraciətlərin qeydə alınması və araşdırılması, müvafiq ölçü tədbirlərinin görülməsi məqsədi ilə, ASCO-da "Qaynar xətt" əlaqə mərkəzi fəaliyyət göstərir. "Qaynar xətt" əlaqə mərkəzi və onun telefon nömrələri barədə məlumat idarəetmə aparatı və bütün struktur bölmələrdə açıq görünən sahələrdə, eləcə də Cəmiyyətin rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilmişdir. ASCO-da çalışan hər bir işçidən mövcud və ya baş verə biləcək korrupsiya hallarının qarşısının alınması üçün mümkün tədbirlər görmək və aidiyyəti şəxslərə və ya "Qaynar xətt" əlaqə mərkəzinə məlumat vermək tələb olunur. Qaynar xətt vasitəsi ilə, Cəmiyyətin hər bir əməkdaşı heç bir hüquqi və sosial təsir altında olmadan azad şəkildə öz iradəni bildirmək və hüquqlarını tələb etmək imkanı əldə edir.

ASCO-ya Qaynar xətt vasitəsi ilə 2018-ci ildə iki, 2019-cu ildə isə altı şikayət daxil olmuşdur. Bu şikayətlər əmək münasibətləri və sosial məsələlər ilə bağlı olmuşdur və şikayətlərdə qaldırılan məsələlər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və ASCO-nun daxili qaydalarına uyğun olaraq müsbət həll edilmişdir. 2018-2019-cu illər hesabat dövrü ərzində ASCO-da korrupsiya ilə bağlı hal baş verməmişdir.

GƏLƏCƏK PLANLAR

ASCO tərəfindən Cəmiyyətin korporativ idarəetmə sisteminin daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində layihələrin gələcəkdə də davamlı olaraq həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. 2020-ci il üzrə həyata keçirilməsi planlaşdırılan layihələrdən biri biznes proseslər üzrə rolların və vəzifələrin bölgüsü (RACİ) matrisinin hazırlanmasıdır.

Bundan əlavə, ASCO-nun aparatının ISO 37001 (korrupsiyaya qarşı idarəetmə sistemi) standartı üzrə sertifikatlaşdırılması nəzərdə tutulmuşdur. Eyni zamanda, Gəmiçiliyin risklərin idarəedilməsi sisteminə ISO 31000 standartı üzrə sertifikatlaşma və COSO 2017-də nəzərdə tutulmuş dəyişikliklərin tətbiqi planlaşdırılır.

ASCO-da istifadə olunan elektron sistemlərin təkmilləşdirilməsi istiqamətində, Gəmiçilik tərəfindən gəmilərin istismarı üzrə mövcud müxtəlif sistemlərin vahid platformada birləşdirilməsi, həmçinin Rəhbərlik Hesabat Sisteminin (Management Reporting System) təkmilləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Bundan əlavə, Mükafatlandırma sistemi çərçivəsində KPI-ların hesablanması prosesinin avtomatlaşdırılması və bu məqsədlə müvafiq elektron sistemin tətbiq edilməsi planlaşdırılır.

İNSAN RESURSLARININ İDARƏEDİLMƏSİ



ŞİRKƏTDƏ İNSAN RESURLARININ İDARƏEDİLMƏSİ SİYASƏTİ

ASCO-nun personalı Gəmiçiliyin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsində mühüm əhəmiyyətə malikdir və Cəmiyyətin əsas dəyərlərindən biridir. ASCO müvafiq yerli və beynəlxalq qanunvericiliyə, beynəlxalq korporativ idarəetmə sisteminin standartlarına uyğun olaraq əməkdaşların hüquqlarını, sosial və maddi rifahını təmin edir, onların fərdi və peşəkar inkişafını xüsusi diqqət mərkəzində saxlayır.

2017-2019-cu illər üzrə insan resursları sahəsində ümumi işçi qüvvəsi, eləcə də yeni işə qəbul edilən və işdən azad edilən əməkdaşların sayı barədə məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur:

2017-2019-cu illər üzrə ümumi işçi qüvvəsi, işə qəbul və işdən azad edilmiş əməkdaşların sayı, nəfər

	2017	2018	2019
İllər üzrə işçi qüvvəsi	8,921	8,606	8,442
İşə qəbul edilmiş işçilərin sayı	928	521	284
İşdən azad olunmuş işçilərin sayı	628	552	538

ASCO yarandığı dövrdən Gəmiçilikdə beynəlxalq tələblərə uyğun olaraq insan resurslarının idarəedilməsi Qaydaları və Siyasəti tətbiq edilir. ASCO-nun insan resurslarının idarəedilməsi Siyasəti Gəmiçilikdə insan resurslarının idarəedilməsi sahəsində səmərəliliyin əldə edilməsinə, şəffaflığın təmin edilməsinə, bütün əməkdaşlar üçün bərabər imkanların yaradılmasına, bununla da sağlam iş mühiti və şəraiti təmin etməklə Gəmiçiliyin strateji hədəflərinə çatmasını təmin edən kollektivin formalaşmasına xidmət edir.

2018-ci ildə ASCO-da insan resurslarının idarəedilməsi ilə bağlı mövcud prosedurların daha da səmərəli həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə, kollegial qurum olan Personalın İdarəedilməsi Komitəsi yaradılmış, onun əsasnaməsi təsdiq



olunmuşdur və insan resurslarının idarəedilməsi Qaydalarında müvafiq təkmilləşdirmə işləri aparılaraq yenilənmişdir. Komitə insan resurslarının idarəedilməsinə dair beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş prinsiplərə uyğun şəkildə işə qəbul, başqa işə keçirilmə məsələləri, müvafiq kadrlarla əmək müqavilələrinin bağlanması, əməyin ödənilməsi dərəcələrinin, əmək haqqına əlavələrin müəyyən edilməsi, ştat sayı və ştat cədvəllərinin təsdiq edilməsini həyata keçirir. Gəmiçiliyin Sədr müavininin rəhbərlik etdiyi Komitəyə İnsan Resurslarının İdarəedilməsi, Maliyyə və Uçot, Hüquq, Donanmanın Texniki İstismarı, Dəniz Üzgüçülüynün Təhlükəsizliyi və KSƏTƏMM departamentlərinin rəhbərləri, eləcə də Həmkarlar İttifaqının sədri daxildir.

2019-cu ildə Gəmiçilikdə "İşə qəbul və vakansiyaların idarə olunması" elektron sistemi istifadəyə verilmişdir və bu sistem üzərindən işə qəbul proseduru çərçivəsində donanmaların sırası heyətinin nəzəri biliklərinin yoxlanılmasına, test imtahanlarının keçirilməsinə başlanılmışdır. İmtahanın nəticələri barədə iştirakçılara dərhal məlumat verilir və müvafiq sənəd təqdim olunur. Eyni zamanda, dənizçilik sahəsində orta ixtisas və ya ali təhsil almış, karyerasını bu sahə üzrə qurmaq istəyən gənclərə dəstək olmaq, eləcə də Gəmiçilikdə yarana biləcək kadr ehtiyaclarını operativ qarşılamaq məqsədilə, ASCO-da Ehtiyat Kadr Bazası yaradılmışdır.



ASCO-da yeni işə qəbul edilən əməkdaşların yeni iş yerinə və Gəmiçiliyin korporativ mühitinə uyğunlaşmasını təmin etmək məqsədi ilə, işə qəbul proseduru çərçivəsində müvafiq təlimatlandırma işləri həyata keçirilir. Bununla əlaqədar, yeni işə qəbul olan əməkdaşlara Cəmiyyətdaxili nizam-intizam qaydaları, Cəmiyyətin Biznes Etikası Məcəlləsi, Korrupsiya ilə mübarizəyə dair Təlimatı, qaynar xətt əlaqə mərkəzi, eləcə də geyim qaydaları, KSƏTƏMM qaydaları, kargüzarlıq qaydaları, Gəmiçiliyin strukturu və digər departamentlərlə qarşılıqlı səmərəli fəaliyyətin təşkil edilməsi barədə məlumatlar verilir.

Aparıcı beynəlxalq təcrübə və beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə, korporativ idarəetmə və personalın motivasiyası qaydalarına uyğun olaraq, ASCO-da xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi (XFQ) prosesi həyata keçirilir. Xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi çərçivəsində rəhbərlər tərəfindən tabeliyində olan əməkdaşların həm fərdi, həm də peşəkarlıq keyfiyyətləri dəyərləndirilir və bununla da, əməkdaşların inkişaf etdirilməsinə ehtiyac olan keyfiyyətləri aşkar olunur. Eyni zamanda, XFQ-nin nəticələri əməkdaşların gələcək karyera inkişafı

xəritəsinin qurulmasında və təlim proqramlarının tərtib edilməsində istifadə olunur. Bundan əlavə, 2019-cu ildən etibarən Gəmiçiliyin "İllik fəaliyyətin nəticələrinə əsaslanan Mükafatlandırma Qaydaları"na uyğun olaraq, XFQ-nin nəticələri illik mükafatlandırma prosesində də nəzərə alınır. Hesabat dövründə xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi prosesi elektronlaşdırılmışdır ki, bu da veb platforma üzərindən prosesin tam elektron şəkildə aparılmasına və beləliklə prosesin şəffaflığının bir qədər də artırılmasına xidmət edir, qiymətləndirmə çərçivəsində əldə edilən məlumatların və qiymətləndirmənin nəticələrinin vahid bazada toplanaraq təhlil edilməsinə imkan verir.

TƏLİM VƏ TƏHSİL

Müasir texnologiyaların tələblərinə uyğun bilik və bacarıqlara sahib olan, peşəkar və səriştəli kadrların hazırlanması və onların daim inkişaf etdirilməsi dayanıqlı inkişafı təmin edən əsas amillərdən biridir. Bununla əlaqədar, ASCO-nun əməkdaşları və rəhbər şəxsləri üçün beynəlxalq standartların tələbləri, müasir idarəetmə prinsipləri, gəmiçilik sahəsində istifadə olunan müasir texnika və innovativ texnologiyalar üzrə təlim və seminarların təşkilinə xüsusi diqqət ayrılır. Bu sahədə ASCO Amerika Gəmiçilik Bürosu, beynəlxalq dənizçilik assosiasiyası BIMCO (Baltic and International Maritime Council), eləcə də EY, Deloitte və PWC kimi tanınmış beynəlxalq şirkətlərin biznes akademiyları ilə sıx əməkdaşlıq edir. Bundan əlavə, 2019-cu ildə təlimlərin əməkdaşlar tərəfindən onlayn şəkildə, iş yerində və ya asudə vaxtlarında keçilməsinə imkan verən elektron təlim platforması yaradılmış və istifadəyə verilmişdir.

2018-ci ildə BP şirkəti və Bakı Ali Neft Məktəbinin birgə dəstəyi ilə təşkil edilmiş Layihələrin



idarəedilməsi üzrə təhsil proqramında ASCO-nun 9 nəfər əməkdaşı iştirak etmiş və onlara ABŞ-ın nüfuzlu "George Washington University" tərəfindən müvafiq sertifikatlar təqdim edilmişdir. 2019-cu ildə ASCO-nun əməkdaşları Çin Xalq Respublikası tərəfindən təşkil edilən seminar və təlim kurslarında iştirak etmişdir. Belə ki, Gəmiçiliyin aparatı, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası və Xəzər Dəniz Nəqliyyat Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutundan ümumilikdə 15 nəfər əməkdaş beynəlxalq logistika, elmi tədqiqat, təhsil, maliyyə, informasiya texnologiyaları, ətraf mühitin mühafizəsi və digər mövzular üzrə keçirilən seminar və təlim kurslarını müvəffəqiyyətlə tamamlamış və iştirakçılara müvafiq sertifikatlar təqdim olunmuşdur. Eyni zamanda, 2019-cu ildə ASCO-nun Dəniz üzgüçülüynün təhlükəsizliyi departamentinin əməkdaşı Yaponiyada "Liman vasitələrinin mühafizəsinə dair bacarıqların inkişafı" mövzusunda keçirilən təlimdə iştirak etmişdir.

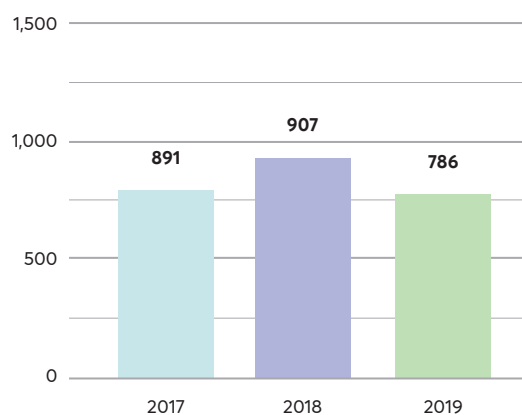
Hesabat dövrü ərzində Gəmiçilikdə personalın korporativ idarəetmə sahəsində maarifləndirilməsi istiqamətində təlimlərin təşkili davam etdirilmişdir. Personalın risklərin idarə edilməsi sahəsində biliklərinin artırılması məqsədi ilə, 2019-cu ildə EY şirkətinin Kiyev Biznes Akademiyası tərəfindən ASCO-nun rəhbər və sırası heyəti üçün "Risklərin idarə edilməsi" və "Biznes qərarlarında risklərin qiymətləndirilməsi" təlimləri keçirilmişdir. Eyni zamanda, "Deloitte" şirkətinin nümayəndələri tərəfindən ASCO-nun əməkdaşları üçün "Kiber Təhlükəsizlik" mövzusunda təlim keçirilmiş və dünyada informasiya texnologiyaları sahəsində mövcud təhlükələr və onların nəticələri barədə ətraflı məlumat verilmişdir. Bundan əlavə, Amerika Gəmiçilik Bürosunun (ABS) nümayəndələri tərəfindən ASCO-nun əməkdaşları üçün biznes etikası, iclasların effektiv idarəedilməsi mövzusunda təlimlər və global gəmiçilikdə tətbiq olunan yeniliklər barədə seminar keçirilmişdir. Ümumilikdə, ASCO-da hər bir



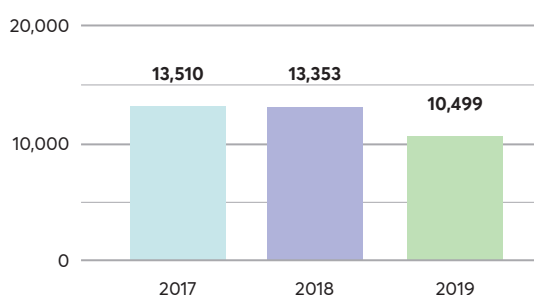
nəfər əməkdaşa düşən təlim günləri 2018-ci ildə 4.2, 2019-cu ildə isə 3.5 olmuşdur. Bu göstəricinin qeydiyyata 2018-ci ildən başlandığından, 2017-ci il üzrə məlumat təqdim edilməmişdir. Növbəti hesabat dövrü üçün bu göstəricinin eyni zamanda saatlarla da təqdim edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

ADDA-nın nəzdində fəaliyyət göstərən Təlim Tədris Mərkəzində (TTM və ya Mərkəz) dənizçilərin zəruri sertifikatlarının yenilənməsi, bilik və bacarıqlarının artırılması üçün davamlı olaraq müvafiq təlim və kurslar təşkil edilir. Hazırda, TTM 41 müxtəlif təlimin keçirilməsinə imkan verən müvafiq sertifikatlara sahibdir. Ümumilikdə, 2018-2019-cu illər ərzində Mərkəzdə 1,693 təlim keçirilmiş və təşkil olunan təlimlərdə 23,852 dinləyici iştirak etmişdir.

TTM-də keçirilən təlimlərin sayı



TTM-də keçirilən təlimlərdə dinləyici sayı, nəfər



2018-ci ildən etibarən TTM-də azərbaycan dili ilə yanaşı, ingilis dilində təlimlərin keçirilməsinə başlanılmışdır. 2019-cu ildə TTM-də Total, Saipem, BP kimi nüfuzlu xarici şirkətlərin əməkdaşlarına təhlükəsizlik standartları üzrə təlimlər keçirilmişdir. Ümumilikdə, 2018-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə ingilis dilində keçirilən təlimlərin sayında 3 dəfədən çox artım olmuşdur.

ƏMƏKDAŞLAR VƏ ONLARLA MÜNASİBƏT

Sağlam iş mühitinin yaradılması, güclü kollektivin formalaşdırılması və onun qorunub saxlanması ASCO üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. ASCO-da rəhbərlik və əməkdaşlar arasında əlaqələrin və peşəkar münasibətlərin möhkəmləndirilməsi, mövcud çətinliklərin aradan qaldırılması üçün ikitərəfli əlaqənin qurulması, eləcə də Gəmiçiliyin fəaliyyətində əməkdaşların fikir və təkliflərinin nəzərə alınması ciddi diqqət mərkəzindədir.

Əməkdaşlar arasında davamlı və birbaşa kommunikasiyanın təmin olunması məqsədi ilə, ASCO-da müxtəlif ənənəvi ünsiyyət kanalları ilə yanaşı daxili elektron məlumat mübadiləsi portalı, elektron sənəd dövriyyəsi kimi sistemlərdən geniş istifadə olunur. Gəmiçilikdə baş vermiş yeniliklər, hər hansı struktur dəyişiklikləri, yeni təyinatlar və digər bu kimi hadisələr barədə məlumatlar elektron sənəd dövriyyəsi sistemi üzərindən Gəmiçiliyin əmrləri, elektron poçt vasitəsi ilə bildirişlər, Gəmiçiliyin daxili portalında elanlar və digər formalarda əməkdaşlara çatdırılır.

ASCO-da əməkdaşların həvəsləndirilməsinə xüsusi diqqət ayrılır. 2017-ci ildən başlayaraq Gəmiçilikdə "İllik fəaliyyətin nəticələrinə əsaslanan Mükafatlandırma sistemi" tətbiq olunur. Bu sistem barədə ətraflı məlumat ilə Hesabatın Korporativ İdarəetmə sistemi bölməsində təqdim edilmişdir. Mükafatlandırma sistemindən əlavə, işçilərin həvəsləndirilməsi istiqamətində əməkdaşlara fərqlənməyə, orden, medal, fəxri ad və döş nişanlarına görə əlavə aylıq ödənişin verilməsi, üzən heyət arasında "ən yaxşılar"ın seçilməsi üzrə müsabiqənin keçirilməsi və digər bu kimi tədbirlər həyata keçirilir.

ASCO-nun bütün əməkdaşlarına kollektiv müqavilə şamil olunur. Kollektiv müqavilə Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin və Beynəlxalq



Əmək Təşkilatının dənizçilərin əmək şəraiti, iş rejimi və iəşəsi haqqında Konvensiyalarının müddəaları nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır. Beynəlxalq standartlara və ASCO-da tətbiq edilən kollektiv müqavilənin şərtlərinə əsasən, şirkətdə əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verməsi gözlənildikdə və ya iş yerlərinin ləğvinə/kütləvi şəkildə ixtisarına səbəb olacaq tədbirlər barədə Həmkarlar İttifaqı Komitəsi minimum 2 ay qabaqcadan xəbərdar edilməlidir.

MÜXTƏLİFLİK VƏ BƏRABƏR İMKANLAR

Müxtəliflik və bərabər imkanlar sağlam və bərabər hüquqlu kollektivin qurulması, şəffaf və geniş spektrli fikirlərin əsasında qərarların qəbul edilməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. ASCO yalnız müxtəliflik və bərabər imkanlar təmin edilmiş sağlam, vahid bir kollektiv ilə Gəmiçiliyin irəli hərəkət etməsinin, strateji hədəflərini yerinə yetirməsinin və dayanıqlı inkişafın təmin edilməsinin mümkün olduğunu dərk edir.

İnkişafın hərəkətverici qüvvəsi olan personal arasında hər hansı bir diskriminasiya halının baş verməməsinə ASCO davamlı diqqət mərkəzində saxlayır. Belə ki, ASCO-da irqindən, dinindən, fiziki görünüşündən və yaxud hər hansı xüsusi qrupa mənsubluğundan asılı olmayaraq, hər bir əməkdaşa peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması, karyera inkişafına nail olması, rəy və ya təkliflərin bildirilməsi üçün bərabər imkanlar təmin edən sağlam iş mühiti yaradılmışdır. Cəmiyyətin əməkdaşlarının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi onlar arasında ayrı-seçkiliyə yol verilməməklə, yalnız əməkdaşın səriştəsi və peşəkarlıq səviyyəsi, eləcə də göstərdiyi əmək nəticələri nəzərə alınmaqla həyata keçirilir.



ASCO-da əməkdaşlar arasında ayrı-seçkiliyin olmaması və bərabər imkanların təmin edilməsi Gəmiçiliyin Biznes Etikası Məcəlləsinə, Azərbaycan Respublikasının gender bərabərliyinin təmin edilməsi haqqında Qanununa, BMT və Beynəlxalq Əmək Təşkilatının "Eyni Əməyə görə Eyni Ödəniş" prinsipinə əsaslanan Konvensiyaya uyğun olaraq tənzimlənir.

Dənizçi peşəsi yüksək fiziki hazırlıq, dənizdə mürəkkəb iş və hava şəraitində işləmək bacarığı, bir sıra hallarda uzun müddət ölkədən və ailədən kənarda açıq dənizdə işləmək iradəsi tələb etdiyindən, hazırda dünyada gəmiçilik sahəsində çalışanlar arasında kişilər əksəriyyət təşkil edir. ASCO-da da gəmiçilik şirkəti olaraq oxşar tendensiya müşahidə olunur. Lakin, ASCO-da istər üzən, istərsə də sahil heyətində bütün mümkün vəzifələrdə həm kişi, həm də qadın nümayəndələrin təmsil olunmasına münbit şərait yaradılıb. Gender bərabərliyinin dayanıqlı inkişafın təmin olunması və səmərəli idarəçiliyinin qurulması üçün əsas şərtlərdən biri olduğunu nəzərə alaraq, Gəmiçilik şaquli gender seqreasiyasının minimuma endirilməsi, eləcə də rəhbər kateqoriyalı işçilər arasında qadın nümayəndələrin sayının

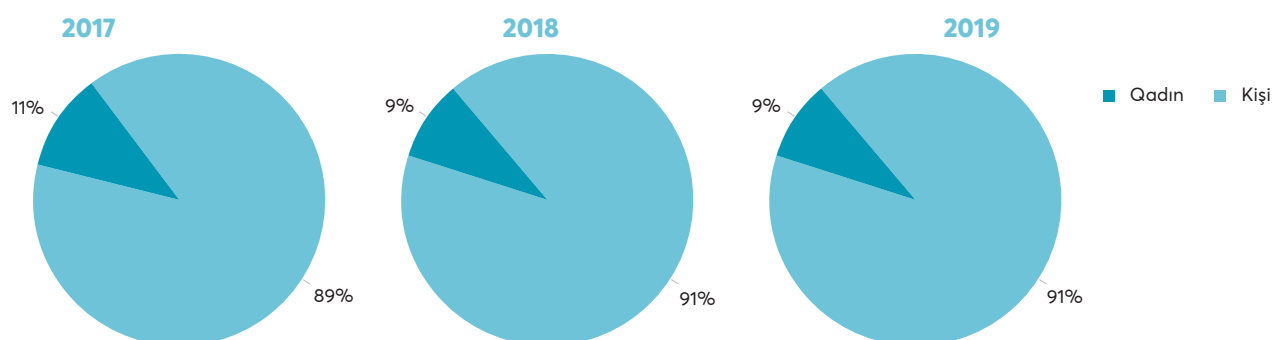
artırılmasını diqqətdə saxlayır. Eyni zamanda qeyd edək ki, son illər ASCO-da birbaşa fəaliyyət profilinə aid olmayan struktur vahidləri, o cümlədən Mərkəzi Dənizçilər Xəstəxanası, dənizçilərin mədəniyyət evi, uşaq bağçaları və digər köməkçi müəssisələr aidiyyəti qurumlara təhvil verilmişdir. Təhvil verilən müəssisələrdə əsasən qadın əməkdaşlar çalışdığından, 2018-2019-cu illər üzrə ASCO-da çalışan qadın əməkdaşların sayında azalma görünür.

Hesabat dövrü ərzində Gəmiçilikdə cinsinə, irqinə, dininə, siyasi baxışına, yaşına, eləcə də əlilliyinə, köçkün statusuna və yaxud hər hansı xüsusi qrupa mənsubluğuna görə ayrışdırılma halı ilə bağlı heç bir insident baş verməmiş və bununla bağlı şikayət qeydə alınmamışdır.

2017-2019-cu illərdə işçilərin kateqoriyalar və cinslər üzrə sayı, nəfər

	2017		2018		2019	
Kateqoriyalar*	qadın	kişi	qadın	kişi	qadın	kişi
Rəhbərlər	51	1,455	44	1,452	47	1,559
Mütəxəssislər	580	1,537	360	1,965	367	1,808
Texniki icraçılar	68	53	71	17	54	14
Fəhlələr	318	4,859	286	4,411	283	4,310
Cəmi	1,017	7,904	761	7,845	751	7,691

* Son illər ASCO-da birbaşa fəaliyyət profilinə aid olmayan struktur vahidləri, o cümlədən Mərkəzi Dənizçilər Xəstəxanası, dənizçilərin mədəniyyət evi, uşaq bağçaları və digər köməkçi müəssisələr aidiyyəti qurumlara təhvil verilmişdir. Təhvil verilən müəssisələrdə əsasən qadın əməkdaşlar çalışdığından, 2018-2019-cu illər üzrə ASCO-da çalışan qadın əməkdaşların sayında azalma görünür.



İşçilərin yaş üzrə sayı, nəfər

	2017			2018			2019		
	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı
İşçilərin yaş üzrə sayı	1,431	4,243	3,247	1,370	4,305	2,931	1,208	4,184	3,050

2017-2019-cu illərdə işə qəbul edilmiş işçilərin cinslər üzrə sayı, nəfər

	2017		2018		2019	
	qadın	kişi	qadın	kişi	qadın	kişi
Cəmi işə qəbul edilmiş işçilərin sayı	98	830	36	485	28	256

2017-2019-cu illərdə işə qəbul edilmiş işçilərin yaş üzrə sayı, nəfər

	2017			2018			2019		
	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı
Cəmi işə qəbul edilmiş işçilərin sayı	445	293	190	229	198	94	150	88	46

2017-2019-cu illərdə işdən azad olunmuş işçilərin cinslər üzrə sayı, nəfər

	2017		2018		2019	
	qadın	kişi	qadın	kişi	qadın	kişi
Cəmi işdən azad olunmuş işçilərin sayı	92	536	101	451	52	486

2017-2019-cu illərdə işdən azad olunmuş işçilərin yaş üzrə sayı, nəfər

	2017			2018			2019		
	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50 yaşdan yuxarı
Cəmi işdən azad olunmuş işçilərin sayı	119	206	303	85	205	262	107	215	216

İdarə Heyətinin cinslər üzrə bölgüsü, nəfər

	2017		2018		2019	
	qadın	kişi	qadın	kişi	qadın	kişi
İdarə Heyəti	0	6	0	6	0	6

İdarə Heyətinin yaş üzrə bölgüsü, nəfər

	2017				2018				2019			
	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50-60 yaş	60 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50-60 yaş	60 yaşdan yuxarı	30 yaşa qədər	30-50 yaş	50-60 yaş	60 yaşdan yuxarı
İdarə Heyəti	0	4	2	0	0	3	3	0	0	2	4	0

İdarə Heyətinin tərkibi

Ad Soyad	Vəzifə	Təvəllüd
Rauf Göyüş oğlu Vəliyev	Sədr	1965-ci il
Mübariz Mustafa oğlu Cabbarov	Sədrin birinci müavini (İstismar üzrə)	1968-ci il
Fərhad Tofiq oğlu Quliyev	Sədr müavini (Kommersiya, strateji inkişaf və innovasiyalar üzrə)	1981-ci il
Cəlal Həsənağa oğlu Fərəcli	Sədr müavini (İqtisadi məsələlər üzrə)	1967-ci il
Cəbrayıl İdris oğlu Mahmudlu	Sədr müavini (Ümumi məsələlər üzrə)	1966-cı il
Nəzrəddin Murad oğlu Əhmədşadə	Sədr müavini (Rejim üzrə)	1982-ci il

* ASCO-nun ali idarəetmə orqanının bütün üzvləri Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarıdır və yerli əhaliyə mənsubdur.

GƏLƏCƏK PLANLAR



Davamlı olduğu kimi, bundan sonra da insan resurslarının idarəedilməsi sisteminin daha da təkmilləşdirilməsi, beynəlxalq təcrübənin tətbiqinin davam etdirilməsi, müxtəlif səmərəli idarəetmə alətlərinin tətbiqi nəzərdə tutulmuşdur.

Proseslərin avtomatlaşdırılması çərçivəsində "Karyera inkişafı" elektron sisteminin tətbiq edilməsi planlaşdırılır. Bu sistem perspektivli kadrların hazırkı vəzifəsi, gələcək inkişafı üçün tələb olunan təlimlər, bu kadrların inkişafına nəzarət edən məsul şəxslər barədə məlumatların vahid elektron bazada toplanmasına, bu məlumatların təhlil edilməsinə və beləliklə, perspektivli kadrların karyera inkişafına nəzarəti gücləndirməyə imkan yaradacaqdır. Bundan əlavə, Mükafatlandırma sistemi çərçivəsində KPI-ların hesablanması prosesinin avtomatlaşdırılması və bu məqsədlə müvafiq elektron sistemin tətbiq edilməsi planlaşdırılır.

Akademiyanın strateji inkişaf planına uyğun olaraq, ADDA-nın maddi-texniki bazasının daha



da gücləndirilməsi, təlim-tədris sisteminin müasir tələblərə uyğun davamlı təkmilləşdirilməsi, xarici dənizçilik universitetləri ilə birgə tədris proqramlarının təşkil edilməsi, gəmiçilik sahəsində elmi-texnoloji tədqiqatların və elmi konfransların keçirilməsinin davam etdirilməsi, ingilis dilində tədrisin genişləndirilməsi, tələbələrin global Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri barədə maarifləndirilməsi üçün seminarların təşkili edilməsi, eləcə də ADDA-nın strukturuna daxil olan Azərbaycan Dənizçilik Kollecinin və Təlim-Tədris Mərkəzinin inkişaf etdirilməsi üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

SOSIAL FƏALİYYƏT



SOSIAL FƏALİYYƏT

ASCO cəmiyyət qarşısında korporativ sosial məsuliyyətini dərk edir və fəaliyyətinin bütün sahələrində olduğu kimi sosial fəaliyyət üzrə də dayanıqlı inkişafın təmin edilməsini daim diqqət mərkəzində saxlayır.

Gəmiçiliyin sosial sahədə fəaliyyətinə aşağıdakı istiqamətlər daxildir:

- Maliyyə dəstəyi, xeyriyyəçilik və sosial layihələr
- İşçilərin rifahı və sağlamlığına dəstək
- Ökədə idmanın inkişafına dəstək
- Gənclərə dəstək
- Ölkədə dənizçi peşəsinin təbliği və dənizçilərin təhsilinə dəstək

Maddi yardım verilənlərin sayı, nəfər:

Struktur vahid	2018	2019
ASCO aparat	26	28
Dəniz Nəqliyyat Donanması (DND)	191	248
Xəzər Dəniz Neft Donanması (XDND)	410	482
BGTZ	266	442
ZGTTZ	98	285
ADDA	20	17
Xəzər Dəniz Neft Donanması (XDND)	232	131
"Zığ" quru yük limanı (ZQYL)	9	9
"ASCO Mühafizə" MMC	-	40
"ASCO Nəqliyyat" MMC	-	120
"Dənizçi Təmir-Tikinti" MMC	19	38
"Dənizçi" Mənzil-Tikinti Kooperativi	1	4
"Dənizçilər Poliklinikası" MMC	3	5
Yekun	1,275	1,849

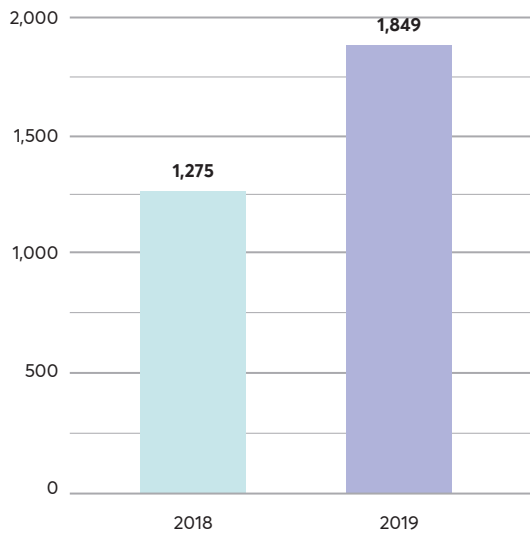
MALİYYƏ DƏSTƏYİ, XEYRİYYƏÇİLİK VƏ SOSIAL LAYİHƏLƏR

ASCO korporativ sosial məsuliyyəti çərçivəsində hər il mütəmadi olaraq kimsəsiz uşaqlara, maddi durumu ağır ailələrə, müharibə veteranlarına və əmək qabiliyyətini itirmiş insanlara maddi yardımlar edir. Bu sahədə işlər Gəmiçiliyin "Maddi yardımın verilməsi haqqında Əsasnamə"sinə uyğun olaraq həyata keçirilir. 2018-2019-cu illərdə Gəmiçilik tərəfindən göstərilən maddi yardımlar haqqında məlumat aşağıdakı cədvəllərdə təqdim edilmişdir.

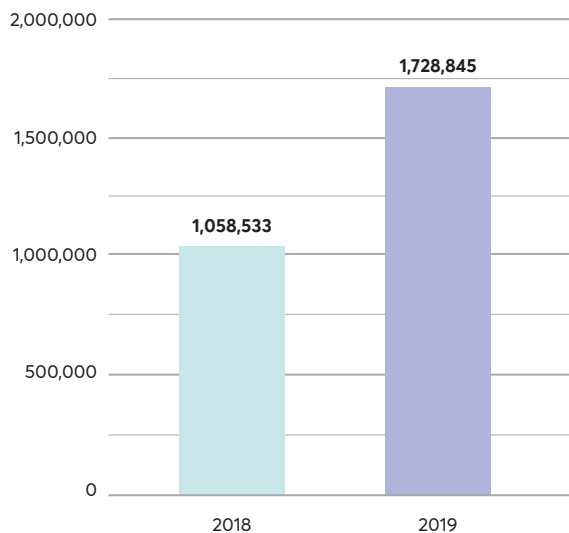
Maddi yardım məbləği, AZN:

Struktur vahid	2018	2019
ASCO aparat	27,100	33,780
DND	190,376	245,138
XDND	467,407	583,522
BGTZ	116,440	146,185
ZGTTZ	68,140	487,371
ADDA	13,760	16,480
ixi	141,370	90,827
ZQYL	7,400	4,600
"ASCO Mühafizə" MMC	-	25,587
"ASCO Nəqliyyat" MMC	-	46,804
"Dənizçi Təmir-Tikinti" MMC	19,440	34,050
"Dənizçi" Mənzil-Tikinti Kooperativi	700	9,000
"Dənizçilər Poliklinikası" MMC	6,400	5,500
Yekun	1,058,533	1,728,845

Maddi yardım verilənlərin sayı, nəfər



Maddi yardım məbləği, AZN



ASCO Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və müstəqilliyi uğrunda döyüşlərdə şəhid olanların ailələrinə, eləcə də qaçqın və məcburi köçkünlərə qayğı göstərir. Belə ki, bayram günlərində Xocalı, Kəlbəcər, Laçın, Ağdam və Şuşadan olan və Goranboy rayonunda məskunlaşmış 3,350 nəfərdən ibarət məcburi köçkün və qaçqın ailələrinə ərzaq yardımı edilir. Eyni zamanda, Qarabağ müharibəsi və 20 Yanvar faciəsi zamanı şəhid olmuş şəxslərin vərəsələrinə və əlilliyi olan şəxslərə qayğı və diqqətin göstərilməsinin davam etdirilməsi məqsədi ilə, 2019-cu ildən etibarən ASCO tərəfindən hər ay şəhid işçilərin vərəsəsinə 250 manat, əlil şəxslərə 150 manat, Qarabağ müharibəsi veteranlarına isə 100 manat həcmində, ümumilikdə 128 nəfərə maddi yardım edilir. ASCO həmçinin veteranların cəmiyyətə və dövlətimizə göstərdikləri

xidməti hər zaman yüksək qiymətləndirir və bununla əlaqədar, Cəmiyyətdə çalışmış ön və arxa cəbhə müharibə veteranlarına hər il 9 may - Qələbə Günü ərəfəsində Gəmiçilik tərəfindən maddi yardım göstərilir.

Gəmiçilik göstərilən sosial yardımlarla yanaşı, əmək fəaliyyəti zamanı həyatını itirmiş və ya iş qabiliyyətindən məhrum olan işçilərin uşaqlarını, eləcə də köməyə ehtiyacı olan uşaqları öz himayəsinə götürmüşdür. Himayədə olan uşaqlara minimum əmək haqqının iki misli məbləğində maddi yardım olunur və yetkinlik yaşına çatmış uşaqların universitetdə təhsil alması üçün bütün xərclər Gəmiçilik tərəfindən ödənilir. 2017-2019-cu illərdə ASCO-nun himayəsində olan uşaqlar barədə məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

ASCO-nun himayəsində olan uşaqlar barədə məlumat, nəfər:

Struktur idarə	2017	2018	2019
DND	21	22	23
XDND	76	72	75
ZGTTZ	1	1	5
BGTZ	9	7	6
İXi	6	11	9
ADDA	1	1	1
"ASCO Mühafizə" MMC	-	-	1
Cəmi	114	114	120

ASCO tərəfindən həyata keçirilən sosial layihələr çərçivəsində, 2019-cu ildə Novruz bayramı ilə əlaqədar, Gəmiçiliyin əməkdaşlarının və ADDA tələbələrinin Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinə səfəri və "N" saylı



hərbi hissənin şəxsi heyəti üçün konsert proqramı təşkil edilmişdir. Həmçinin, Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü ilə əlaqədar, Cocuq Mərcanlı kəndində ağacəkmə kampaniyası keçirilmişdir. Kampaniya çərçivəsində ASCO-nun rəhbərliyi və əməkdaşları tərəfindən "N" saylı hərbi hissənin əsgər və zabıt heyəti ilə birlikdə 100-dən çox çinar ağacının əkilməsi həyata keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təsdiq olunan "Hemofiliya və talassemiyadan əziyyət çəkən uşaqlara qayğı" Dövlət Proqramı və Heydər Əliyev Fondunun "Talassemiyasız həyat naminə" layihəsi çərçivəsində keçirilən tədbirlərə dəstək məqsədilə, 2018-2019-cu illərdə ASCO-da könüllü qanvermə aksiyası keçirilmişdir. Sözügedən sosial təşəbbüsün keçirilməsində əsas məqsəd talassemiyalı xəstələrin lazımi miqdarda qan ilə təmini üçün Mərkəzi Qan Bankına köməklik göstərməkdən ibarətdir.



Ətraf mühitin mühafizəsinə diqqətin artırılması, eləcə də ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması istiqamətində Gəmiçiliyin əməkdaşları tərəfindən hər il iməcliklər təşkil edilir. İməcliklər zamanı Bibiheybət və Zığ gəmi təmiri zavodlarının, Təlim-tədris mərkəzinin və ASCO-nun digər struktur bölmələrinin ərazilərində abadlıq işləri görülür, xeyli ağac və bəzək kolları əkilir, eyni zamanda iş otaqlarında təmizlik işləri aparılır.

İŞÇİLƏRİN RİFAHI VƏ SAĞLAMLIĞINA DƏSTƏK

Uzun illər mənzil növbəsində duran və mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılmasına ehtiyacı olan şəxslərin mənzillə təmin edilməsi məqsədi ilə, ASCO tərəfindən Bakı şəhəri Xətai rayonunda ümumilikdə 487 mənzildən ibarət 5 yaşayış binasının tikintisinə başlanılmışdır. Bununla əlaqədar, "Dənizçi" mənzil-tikinti kooperativi

(MTK) təsis edilmiş və ASCO-nun hüquqi varisi olduğu müəssisələrdə mövcud olmuş növbə siyahısı əsasında ASCO üzrə vahid mənzil növbəsi siyahısı təsdiq edilmişdir. Eyni zamanda, mənzil növbəsinə götürülən və mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılmasına ehtiyacı olan şəxslərin MTK-ya üzv olması və bununla bağlı digər aidiyyəti məsələlərin tənzimlənməsi məqsədilə, "Dənizçi" MTK-ya üzv olma haqqında Qaydalar hazırlanıb tətbiq edilmişdir. Güzəştli şərtlərlə mənzillər təqdim ediləcək və Kooperativin üzlüyünə qəbul olunacaq şəxslərin müəyyən edilməsi, habelə mövcud olan mənzil növbəsi uçotuna yenidən baxılması, üzlüklə bağlı daxil olan ərizələrə uyğun olaraq sənədlərin araşdırılması və qeyd olunanlarla əlaqədar müvafiq qərarların verilməsi ASCO-nun Mənzil Məsələləri Komissiyası tərəfindən həyata keçirilir. Bu komissiyanın tərkibinə Gəmiçiliyin Sədr müavini, ASCO-nun departament və şöbələrinin, struktur bölmələrin nümayəndələri, veteran dənizçi, Azərbaycan Dəniz Nəqliyyatı İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin nümayəndəsi, eləcə də müstəqil ekspert və hüquqşünas daxildir. Mənzil əldə etmək hüququ olan şəxslərə güzəşt onların növbədə durma tarixindən asılı olaraq müəyyən edilir. Qeyd olunan güzəştin – yəni mənzilin dəyərinin ASCO tərəfindən ödəniləcək miqdarı ASCO-nun İdarə Heyətinin qərarı ilə təsdiq edilmişdir. Hesabat dövründə 387 nəfər bu kooperativə üzv qəbul olunmuşdur.



ASCO-nun əməkdaşlarının işdən kənar asudə vaxtlarının səmərəli təşkil edilməsinə və onların fiziki sağlamlığının gücləndirilməsinə Gəmiçilik tərəfindən xüsusi diqqət ayrılır. Gəmiçiliyin sahil və üzən heyətinin idmana maraqlarını daha da artırmaq məqsədi ilə, ASCO-da hər il müxtəlif idman növləri üzrə tədbirlər keçirilir. Hesabat dövrü ərzində də, əməkdaşlar arasında mini-futbol, stolüstü tennis və voleybol turnirləri təşkil olunmuşdur. Bundan əlavə, 2019-cu ildə ilk dəfə ASCO əməkdaşları arasında 25 iyun "Dənizçi Günü"nə həsr olunmuş Spartakiada keçirilmişdir. Spartakiada çərçivəsində futbol, tennis, dama, şahmat,



nərd, kəndirdartma və üzgüçülük olmaqla 7 idman növü üzrə yarışlar keçirilmiş və yarışlarda ASCO-nun 600-dək əməkdaşı iştirak etmişdir. Növbəti illərdə Spartakiadanın mütəmadi olaraq hər il keçirilməsi və Spartakiada çərçivəsində təşkil edilən idman növləri üzrə yarışların sayının artırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Yay aylarında işçilərin və onların ailə üzvlərinin istirahətinin səmərəli təşkil olunması məqsədi ilə, ASCO-nun əməkdaşlarına Xaçmaz rayonunda yerləşən "Dənizçi" istirahət bazasına güzəştli yollayışlar təqdim olunur. Gəmiçiliyin əməkdaşlarına 2018-ci ildə 2,071 yollayış, 2019-cu ildə isə 2,207 yollayış təqdim edilmişdir.

Əməkdaşların sağlamlığının qorunması məqsədi ilə, 2019-cı il ərzində Gəmiçilik tərəfindən ASCO-nun aparatı, struktur bölmələri və törəmə müəssisələrində çalışan bütün əməkdaşları "Tibbi sığorta" müqaviləsi üzrə sığortalanmışdır. Bu müqavilə əsasında respublikanın bir sıra klinika və xəstəxanalarında ASCO-nun əməkdaşlarına tam şəkildə, onların ailə üzvlərinə isə 5%-dən 50%-dək güzəştlərlə "Tibbi sığorta" xidməti təqdim olunur.

Bundan əlavə, Gəmiçiliyin aparatı və struktur idarələrdə çalışan əməkdaşların iş yerinə rahat, vaxtında və təhlükəsiz çatdırılması üçün nəqliyyat vasitələri ayrılır, işçilər gündəlik yemək ilə təmin edilir və ya yemək xərclərini qarşılamaq üçün həmin əməkdaşlara təyin edilmiş pul vəsaiti ödənilir. Eyni zamanda, müvafiq personal fərdi mühafizə vasitələri ilə, o cümlədən xüsusi geyim, ayaqqabı və digər ləvazimatlarla pulsuz təmin olunur.

ÖLKƏDƏ İDMANIN İNKİŞAFINA DƏSTƏK

Azərbaycanda idmanın, xüsusi ilə də futbol idman növünün inkişafına dəstək vermək məqsədilə, ASCO

Azərbaycan premyer liqasında çıxış edən "Səbail" Peşəkar Futbol Klubuna sponsorluq edir. Sponsorluq işləri çərçivəsində, "Səbail" PFK-nın ev oyunlarının keçirildiyi Bakı şəhərində yerləşən stadion təmir edilmiş, stadiona "ASCO Arena" adı verilmiş, futbolçular üzərində ASCO yazısı olan müxtəlif forma və lazımı idman vasitələri ilə təmin edilmişdir.



Ölkəmizdə yelkən idman növünün inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə, ASCO-nun tərkibində "Xəzər" Yelkənli Qayıqlar İdman Klubu fəaliyyət göstərir. Klubun əsas məqsədi yelkən idmanının inkişaf etdirilməsi və respublikanın milli yığma komandalarının ehtiyat qüvvələrinin hazırlanmasında fəal iştirakın təmin edilməsindən ibarətdir. "Xəzər" Yelkənli Qayıqlar İdman Klubunun maddi-texniki bazasının beynəlxalq standartlara cavab verən səviyyədə saxlanılması və onun yaxşılaşdırılması ASCO-nun diqqət mərkəzindədir. 2019-cu ildə klub üçün Polşa istehsalı olan 7 yeni qayıq alınıb istifadəyə verilmişdir.

Eyni zamanda, ASCO Azərbaycan Yelkənli İdman Federasiyasına sponsorluğu həyata keçirir və bu sponsorluq çərçivəsində yerli və beynəlxalq miqyaslı tədbirlərin maliyyələşdirilməsində iştirak edir. 2018-



ci ildə Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 95 illiyi və Gəmiçiliyin 160 illik yubileyi münasibəti ilə Bakıda yelkənli qayıq yarışı "Baku Sailing Regatta-2018" keçirilmişdir. Həmçinin, 2019-cu ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü münasibətilə Azərbaycan Yelkənli İdman Federasiyasının və ASCO-nun birgə təşkilatçılığı ilə növbəti yelkənli qayıq yarışı "Baku Sailing Regatta-2019" təşkil edimişdir.

ASCO Azərbaycanda atçılıq idman növünün inkişafına da xüsusi diqqət yetirir. Bu idman növünün inkişafına dəstək məqsədilə, Gəmiçilik Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyası İctimai Birliyinə sponsorluq etməklə, həmin Birlik tərəfindən atçılıq idman növü üzrə müxtəlif tədbirlərin həyata keçirilməsinə dəstək olur.

GƏNCLƏRƏ DƏSTƏK



ASCO dayanıqlı inkişafın təmin edilməsində gənc mütəxəssislərin əhəmiyyətli rolunu dərk edir və gənc dənizçilərin yetişdirilməsinə, onların fərdi inkişaf və peşəkarlıq keyfiyyətlərinin artırılmasına xüsusi diqqət ayırır. Peşəkar gənc kadrların hazırlanması, onların bilik və bacarıqlarının artırılması, perspektivli gənclərin karyera inkişafının izlənməsi və həvəsləndirilməsi, gənclərin Gəmiçiliyin fəaliyyətində yaxından iştirak etməsi Gəmiçilik qarşısında duran əsas hədəflərdən biridir.

Hər il davamlı olaraq 2 fevral – Gənclər Günü münasibəti ilə ASCO-da çalışan gənclərin, eləcə də ADDA-nın və Dənizçilik Kollecinin fəal tələbələrinin iştirakı ilə görüş təşkil olunur. Görüşdə Azərbaycanın və Gəmiçiliyin Gənclər siyasəti, ASCO-da aparılan islahatlar, onun inkişaf perspektivləri, müasir, beynəlxalq standartlara cavab verən şirkətə çevrilməsi üçün həyata keçirilən mühüm tədbirlər və bu işlərdə gənclərin rolu barədə məlumat verilir.

Görüşdə həmçinin gəncləri maraqlandıran suallar Gəmiçiliyin rəhbərliyi tərəfindən cavablandırılır və xidməti fəaliyyətində və təhsildə fərqlənən gənclərə mükafatlar təqdim edilir.

Hər il yeni tədris ilinin əvvəlində ADDA-da "Açıq qapı" günü təşkil edilərək Akademiyaya yeni qəbul olan tələbələr və onların valideynləri ilə görüş keçirilir. Görüşdə Gəmiçiliyin fəaliyyəti, ADDA-da tədrisin təşkili, tələbələr üçün yaradılan şərait, tələbələrin Akademiyanı bitirdikdən sonra iş imkanları, valideynləri və tələbələri maraqlandıran suallar cavablandırılır və digər müxtəlif mövzularda məlumat verilir.

1 iyun – Beynəlxalq Uşaqların Müdafiə Günü ilə əlaqədar, hər il mütəmadi olaraq tədbirlər keçirilir. 2019-cu ildə Gəmiçiliyin strukturunda fəaliyyət göstərən "Xəzər" və "Dalğa" uşaq bağçalarında tərbiyə alan uşaqlar üçün şənliklər təşkil olunmuşdur. Eyni zamanda, ASCO və SOCAR-ın birgə təşkilatçılığı çərçivəsində dənizçi ailələrin iştirakı ilə "Dənizçi" istirahət mərkəzində "Atam, anam və mən" şüarı ilə uşaqlar üçün əyləncəli idman tədbirləri keçirilmişdir. Bundan əlavə, Gəmiçilik tərəfindən sağlamlıq imkanları məhdud, icma əsaslı reabilitasiya mərkəzində xidmət göstərilən, ayrı-ayrı uşaq evlərində tərbiyə alan, məktəbdə oxuyan, aztəminatlı ailələrdə böyüyən uşaqlar üçün daim xüsusi qayğı göstərilir. Onlar üçün müxtəlif oyunlar, musiqili-əyləncəli proqramlar və müsabiqələr təşkil edilir.

ÖLKƏDƏ DƏNİZÇİ PEŞƏSİNİN TƏBLİĞİ VƏ DƏNİZÇİLƏRİN TƏHSİLİNƏ DƏSTƏK

Peşəkar gənc dənizçi kadrların hazırlanması, gənclərin bilik və bacarıqlarının artırılması və təhsilinə dəstək göstərilməsi, perspektivli gənc kadrların həvəsləndirilməsi və karyera inkişafının təmin edilməsi Gəmiçilik qarşısında duran əsas hədəflərdən biridir.





ASCO-nun nəzdində fəaliyyət göstərən və regionda dənizçi kadrların yetişdirilməsini təmin edən Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası güclü maddi-texniki bazası və yüksək standartlara cavab verən tədris proqramlarının tətbiqi ilə ölkədə peşəkar dənizçilərin hazırlanmasına xidmət edir. Gəmiçiliyin dəstəyi ilə ADDA tərəfindən Azərbaycanın müxtəlif regionlarında yerləşən məktəblərdə bacarıqlı və savadlı gəncləri dənizçi peşəsinə cəlb etmək məqsədi ilə, müxtəlif tanıtım proqramları və təbliğat işləri

həyata keçirilir. Akademiyaya yeni qəbul olunmuş tələbələr arasında hər il keçirilən sorğulara əsasən, təşkil edilən tanıtım proqramları və təbliğat işləri nəticəsində ADDA-ya cəlb olunmuş tələbələrin sayında artım müşahidə olunur.

Akademiyada davamlı olaraq tədris bazası və infrastrukturun təkmilləşdirilməsi üzrə tədbirlər həyata keçirilir və bu istiqamətdə 2019-cu ildə Akademiyada iri həcmli təmir və yenidənqurma işləri aparılmışdır. Belə ki, 10 auditoriya, emalatxana və xidməti otaqlar təmir edilmiş, bütün auditoriyalar yeni proyektorlarla, internet xətti və noutbuklarla təchiz edilmişdir. "Gəmi energetik qurğuları" kafedrasında "Qaz-turbin mühərriki" laboratoriyası qurulmuş, bir informatika kabineti və ingilis dilli tədris üçün 2 linqofon kabineti yaradılmışdır.

ADDA-da ingilis dilində tədrisin təşkili və genişləndirilməsi məqsədilə 2018-ci ildən etibarən "İngilis dili" kafedrası yaradılmışdır və tam ingilis dilində tədrisə başlanılmışdır. 2019-cu ildə ingilis dilində tədris olunan ixtisasların sayı artırılmışdır və hazırda ADDA-da "Dəniz naviqasiya mühəndisliyi" və "Gəmi energetik qurğuları və onların istismarı mühəndisliyi" ixtisasları üzrə tam ingilis dilində tədris həyata keçirilir.



Ümumilikdə, Akademiyada Azərbaycan, rus və ingilis dillərində tədris həyata keçirilir.

ADDA-nın tələbələrinin təhsilə həvəsləndirilməsi istiqamətində də müxtəlif işlər görülür. Belə ki, akademik nəticələri və nizam-intizamı ilə seçilən Akademiyanın yuxarı kurs tələbələrinə Gəmiçiliyin Sədri tərəfindən işlə təmin edilmə barədə zamanət məktubu təqdim edilir. Bundan əlavə, 2018-ci ildən etibarən əlaçı tələbələrə təhsillərində göstərdikləri nəticələrə uyğun olaraq, ASCO-nun daxili imkanları hesabına 100-180 AZN məbləğində əlavə təqaüd ödənilir. Eyni zamanda, ASCO-nun Təqaüd Proqramı çərçivəsində gənclərin bakalavr və magistratura pilləsi üzrə təhsilləri maliyyələşdirilir. ADDA-nın məzunu olan Gəmiçiliyin iki nəfər əməkdaşının bütün təhsil və yaşayış xərcləri ASCO tərəfindən təmin olunmaqla, İsveçin Malmö şəhərində yerləşən nüfuzlu Dünya Dənizçilik Universitetində (World Maritime University) magistr pilləsi üzrə təhsil almaları təmin edilmişdir. Onlar magistr təhsillərini uğurla başa vuraraq, hazırda karyeralarını Gəmiçilikdə davam etdirirlər.



Həmçinin, nəzəri bilikləri praktik tətbiq etməyə imkan verən vasitələrdən biri Akademiyanın istifadəsinə verilmiş tədris gəmisi. Hazırda, "Sabit Orucov" sərnəşin gəmisdən tələbələrin nəzəri və praktiki məşğələlərinin tədrisində və istehsalat təcrübələrinin keçirilməsində istifadə olunur. Tələbələrin Akademiyada öyrəndikləri nəzəri biliklərinin praktikada tətbiq edilməsi və real şəraitdə gəmilərin və avadanlıqların işləmə prinsipləri ilə tanış ola bilmələri üçün şərait yaradılır. Belə ki, bu məqsədlə, ADDA tələbələri ASCO-nun gəmiləri və struktur idarələrində, o cümlədən Nəqliyyat donanması və Neft donanmasının gəmilərində, Bibiheybət Gəmi Təmiri Zavodu və Zığ Gəmi Təmiri və Tikintisi Zavodunda istehsalat təcrübələri keçirlər. Təhsilində

fərqlənən tələbələr Gəmiçiliyin beynəlxalq sularda - Qara və Aralıq dənizi hövzələrində fəaliyyət göstərən gəmilərində təcrübəyə göndərilir. 2018-2019-cu illər ərzində Akademiyanın 16 nəfər tələbəsi bütün xərcləri ödənilməklə bu gəmilərdə təcrübə keçmişdir. Eyni zamanda, dənizçilik sahəsində nüfuzlu "Columbia Shipmanagement Ltd" şirkəti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində, 2018-2019-cu illərdə ASCO-nun bir sıra əməkdaşları və ADDA-nın tələbələri daxil olmaqla 14 nəfər bu şirkətin beynəlxalq sularda fəaliyyət göstərən gəmilərində təcrübəyə göndərilmişdir. Bundan əlavə, 2019-cu ildə "Bakı Gəmiqayırma Zavodu" MMC ilə ADDA arasında imzalanmış memorandumda əsasən ADDA-nın "Gəmiqayırma və gəmi təmiri mühəndisliyi" ixtisasında təhsil alan 30 tələbə "Bakı Gəmiqayırma Zavodu" MMC-də təcrübəyə göndərilmişdir.

Hesabat dövrü ərzində Akademiya tərəfindən xarici təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlığı gücləndirmək məqsədilə bir sıra tədbirlər görülmüşdür. 2018-ci ildə ADDA Mərkəş Ali Dəniz Araşdırmaları İnstitutu, eləcə də Türkiyənin Yıldız Texniki Universiteti ilə əməkdaşlığa dair protokol imzalamışdır. Əməkdaşlıq dənizçilik sahəsində təlim və tədqiqatlarla əlaqədar akademik əlaqələrin qurulmasını, tərəflər arasında mədəni, elmi və təhsil mübadiləsinin yaradılmasını və genişləndirilməsini, tədqiqatçıların, müəllimlərin və tələbələrin mübadiləsini, birgə elmi konfrans, simpozium və seminarların həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.



2018-ci ildə Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin 160 illik yubileyi qeyd edilmişdir. Bu əlamətdar tarix münasibəti ilə, ölkədə dənizçi peşəsinin təbliği istiqamətində bir sıra layihələr həyata keçirilmişdir. Belə ki, ASCO-nun sifarişi ilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin gəmiçilik sahəsinə göstərdiyi qayğı və diqqətdən bəhs edən "Ulu öndər Heydər Əliyev və

milli gəmiçilik siyasəti", "Azərbaycanda Gəmiçilik: Sənədli tarix" kitabları və "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi-160 il" markalı kitabı nəşr edilmiş və Milli Kitabxanaya təqdim olunmuşdur. Bu kitablar, eləcə də Gəmiçilik ilə bağlı yazılan digər nəşrlər elektron şəkildə ASCO-nun rəsmi veb-saytında yeni yaradılan "e-nəşrlər" bölməsində də dərc edilmişdir.



Həmçinin, Gəmiçiliyin 160 illik yubileyi ərəfəsində ASCO-nun sifarişi ilə araşdırmaçı-jurnalist Fuad Axundov tərəfindən Gəmiçiliyin 160 illik tarixi, zəngin dənizçilik ənənələri, dənizçi sülalələri və dənizçilərin fədakarlıqlarından bəhs edən "Azərbaycanda gəmiçilik: Tarixin səhifələri" adlı sənədli film hazırlanmışdır. Bununla yanaşı, ASCO-nun sifarişi ilə Azərbaycan dənizçiləri üçün "Dənizçilər var olsun!" himni bəstələnmişdir. Xalq artisti Mübariz Tağıyevin ifa etdiyi himnin sözləri Zəminə Xınalıya, musiqisi xalq artisti Faiq Sücəddinova məxsusdur.

Yubiley ilə əlaqədar həyata keçirilən layihələr çərçivəsində 2018-ci ildə Muzey Mərkəzində "Gəmiçilik – 160 il", "Mənim Xəzərim", "Dəniz cəsurları sevir" mövzularına həsr olunmuş 100-dən çox təsviri incəsənət (rəngkarlıq, qrafika, heykəltəraşlıq) əsərindən ibarət sərgilər təşkil olunmuşdur. Həmin əsərlər ASCO-nun rəsmi "facebook" səhifəsi üzərindən açıq səsvərməyə çıxarılmış və qaliblər müəyyən olunaraq mükafatlandırılmışdır. Müsabiqəyə təqdim olunmuş bütün əsərlər kataloq formasında dərc olunmuşdur. Həmçinin, ASCO və "Bakı Metropoliteni" QSC-nin birgə təşkilatçılığı ilə "Metro Gallery" layihəsi çərçivəsində "Gəmiçilik-160 il" mövzusunda metronun Gənclik stansiyasında fotoqalereya təşkil edilmişdir.

Gəmiçiliyin 160 illik yubileyi ərəfəsində gəmiçilik sahəsində fəaliyyətə görə iki yeni – "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin 160 illiyi (1858-2018)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı və "Gəmiçilik sahəsində xidmətlərə görə" Azərbaycan Respublikasının medalı Milli Məclis tərəfindən təsis edilmiş və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təsdiqlənmişdir. Sözügedən medallar gəmiçilik sahəsində fəaliyyətində fərqlənən hazırda çalışan və veteran dənizçilərə təqdim olunur.

Gəmiçiliyin 160 illik yubileyi çərçivəsində həyata keçirilən layihələrdən biri də Xəzərdə ilk gəmi muzeyin, dünyada isə ilk tanker muzeyin hazırlanmasıdır. "Suraxanı" adlı gəmi-muzeyin ekspozisiya zallarında ən müasir texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməklə bir sıra innovativ yeniliklər tətbiq edilib. Eyni zamanda, ASCO-nun 160 illik yubileyi çərçivəsində qəhrəman və cəsur dənizçilərimizin şərəfinə abidə hazırlanmışdır. Həm gəmi-muzey, həm də dənizçilərin şərəfinə ucaldılan abidə dənizkənarı bulvarda, Bayraq meydanına yaxın ərazidə yerləşdirilib.

Zəngin gəmiçilik tarixinin 160 ilinə yekun vuran Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi 2018-ci ildə rebrendinq edərək, ictimaiyyətə yeni ad və loqosunu təqdim etmiş və bundan sonrakı fəaliyyətini yeni brendlə - ASCO adı altında davam etdirmişdir.

2019-cu ildə "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin yaranmasının 6 illiyi, ASCO loqosunun təqdimatının bir illiyi münasibəti ilə Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının 500 nəfər tələbəsi tərəfindən fləşmob təşkil edilmişdir. Tələbələr Dəniz Nəqliyyatı Donanmasının ərazisində bir araya toplaşaraq ASCO-nun loqosunu canlandırmışdılar.

GƏLƏCƏK PLANLAR

Qeyd olunan sosial tədbirlərin, o cümlədən maddi yardımların verilməsi, müxtəlif idman növləri üzrə yarışların təşkili, əməkdaşların tibbi sığorta ilə təmin edilməsi, "Dənizçi" istirahət mərkəzinə yollayışların verilməsi, gənclərə dəstək, dənizçi peşəsinin təbliği və digər layihələrin gələcəkdə də davamlı olaraq həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bundan əlavə, növbəti hesabat dövründə mənzil növbəsində olan və yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılmasına ehtiyacı olan şəxslər üçün binaların tikintisinin başa çatdırılması, keçirilən idman yarışlarında idman növlərinin sayının artırılması gözlənilir.

Hazırda, 20 Yanvar faciəsi zamanı dənizdə yaşanan hadisələri, dənizçilərin göstərdiyi böyük şücaət və qəhrəmanlıqları geniş auditoriyaya çatdırmaq, bu tarixi qorumaq və gələcək nəsllə ötürmək məqsədilə, ASCO-nun təşəbbüsü və dəstəyi ilə tam metrajlı, tarixi-bədii filmin çəkilişi həyata keçirilir. Film tanınmış yerli və xarici aktyorların iştirakı ilə təcrübəli mütəxəssislər tərəfindən hazırlanır. Filmin quruluşçu rejissoru Əməkdar incəsənət xadimi Elxan Cəfərov, filmin bədii rəhbəri və eyni zamanda baş rollardan birini canlandıran Xalq artisti Fəxrəddin Manafovudur. Filmdə əsas rollardan birini isə Xalq artisti Rasim Balayev canlandıracaq. Bədii filmin çəkilişinin 2020-ci ilin sonunadək yekunlaşması nəzərdə tutulmuşdur.



SAĞLAMLIQ VƏ ƏMƏYİN TƏHLÜKƏSİZLİYİ



SAĞLAMLIQ VƏ ƏMƏYİN TƏHLÜKƏSİZLİYİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

ASCO tərəfindən sağlam və təhlükəsiz iş şəraitinin yaradılmasına, əməkdaşların təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə və onların sağlamlığının qorunmasına xüsusi diqqət yetirilir. Qəza hallarının, xüsusilə də insan həyatına xəsarət ilə nəticələ bilən bədbəxt hadisələrin qarşısının alınması üçün Gəmiçilik tərəfindən mütəmadi olaraq lazımi qabaqleyici tədbirlər görülür. Bu sahədə idarəetmə Azərbaycan Respublikasının qanunlarına, beynəlxalq konvensiyalara və ASCO-nun daxili sənədlərinə uyğun olaraq tənzimlənir. Eyni zamanda, əməyin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və təhlükəsiz iş mühitinin yaradılması sahəsində işlər Gəmiçilikdə tətbiq olunan inteqrasiya olunmuş Təhlükəsizliyin Keyfiyyətli İdarəetmə Sistemi (TKİS) vasitəsi ilə SOLAS, MARPOL, STCW və ILO kimi konvensiyaların tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilir.

Sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi sahəsində Cəmiyyətin fəaliyyətinin əsasını təşkil edən TKİS idarəetmə sisteminin prosedur və formalarında beynəlxalq standart və tələblərdə baş verən yenilik və dəyişikliklər nəzərə alınmaqla, mütəmadi təkmilləşdirmə və yenilənmə işləri aparılır. Belə ki, 2018-2019-cu illər ərzində ümumilikdə 55 formada və 34 prosedurda yenilik edilmiş, 21 ədəd yeni forma hazırlanaraq tətbiq olunmuşdur. Bura gəmidə çənlərin yuyulması proseduru, insan resursların

müsahibə formaları, işə icazə forması, risklərin qiymətləndirməsi proseduru, qapalı sahələrə giriş proseduru, qapalı sahələrdə xilasetmə proseduru, enerji təcridi proseduru, ilməçi/siqnalçı proseduru, qaz analizi aparılmasına cavabdeh şəxslər və digər materiallar daxildir.

Eyni zamanda, Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı (IMO), Dövlət Dəniz Agentliyi, Rusiya Təsnifat Cəmiyyəti və Amerika Dənizçilik Bürosu (American Bureau of Shipping - ABS) tərəfindən IMO tələblərinin icrası ilə bağlı Gəmiçilikdə mütəmadi olaraq təftiş və auditlər keçirilir. 2018-2019-cu illərdə ABS şirkəti tərəfindən TKİS-in müntəzəm olaraq təkmilləşdirilməsi və daxili idarəetmə sisteminin qiymətləndirilməsi, eləcə də Gəmiçiliyin fəaliyyətinin SMS (Safety Management System) və beynəlxalq ISO standartlarına uyğunluğunun yoxlanılması məqsədi ilə, növbəti dəfə müvafiq xarici audit yoxlamaları keçirilmişdir. Aparılan audit yoxlaması nəticəsində ASCO-nun Təhlükəsizliyin Keyfiyyətli İdarəetmə Sisteminin ISM-2010, SOLAS, MARPOL, ISO 14001-2015, OHSAS 18001-2007, ISO 9001-2015 və ISO 50001-2011 beynəlxalq idarəetmə standartlarının tələblərinə uyğunluğu təsdiq edilmişdir.

Gəmiçilikdə ISO/ISM standartları və TKİS-in tələbləri əsasında illik audit cədvəlləri üzrə mütəmadi olaraq iş yerlərinin təhlükəsizlik səviyyəsinin



qiymətləndirilməsi aparılır. 2018-2019-cu illərdə TKİS idarəetmə sisteminin tətbiqi vəziyyətinin yoxlanılması məqsədi ilə gəmilərdə 122, idarəetmə aparatında 2, Xəzər Dəniz Neft Donanmasında 2, Dəniz Nəqliyyat Donanmasında 2 olmaqla, ümumilikdə 128 daxili audit yoxlaması keçirilmişdir. Daxili audit zamanı iş prosesinin milli qanunvericiliyin və beynəlxalq konvensiya, standart və sertifikatların tələblərinə uyğun aparılması öz təsdiqini tapmışdır. Bununla bərabər, müəyyən az əhəmiyyətli uyğunsuzluqlar da aşkar edilmişdir ki, onlar hesabat dövrü ərzində KSƏTƏMM departamentinin həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində aradan qaldırılmışdır.



Görülmüş işlərin nəticəsi olaraq, 2019-cı ildə aparılan kənar müstəqil yoxlamalar zamanı meydana çıxan uyğunsuzluqların sayı 2018-ci ildəki uyğunsuzluqların sayına nisbətən 59%-ə dək azalmışdır.

ASCO-da təhlükəsiz iş şəraitinin təmin edilməsi ilə yanaşı, üzən və sahil heyətin sağlamlığına, dövrü tibbi müayinələrdən keçirilməsinə xüsusi diqqət ayrılır. Personalın sağlamlığının təmin edilməsi istiqamətində ASCO-nun nəzdində "Dənizçilər



Poliklinikası" MMC və Əhmədli rayonunda yerləşən tibbi sanitar poliklinika fəaliyyət göstərir. Burada Cəmiyyətin əməkdaşlarına ödənişsiz, onların ailə üzvlərinə isə 20% güzəştə tibbi xidmət təqdim edilir. Bundan əlavə, 2019-cu ildən etibarən ASCO-nun idarəetmə aparatı, struktur bölmələri və törəmə müəssisələrində çalışan bütün əməkdaşları əhatə edən tibbi sığorta müqaviləsi Gəmiçilikdə tətbiq olunmuşdur. Tibbi sığorta müqaviləsinə əsasən, ASCO-nun əməkdaşları və onların ailə üzvləri respublikanın bir sıra klinika və xəstəxanalarında tibbi xidmətlər ilə təmin edirlər.

Sağlamlığı təmin edən iş şəraitinin qorunub saxlanılması, müxtəlif xəstəliklər törətmək riski yaradan virus və bakteriyaların qarşısının alınması məqsədilə, Gəmiçilik mütəmadi olaraq profilaktik tədbirlər həyata keçirir. Bu tədbirlər çərçivəsində hesabat dövrü olan 2018-2019-cu illər ərzində



gəmilərdə və sahil obyektlərində epidemiologiya, deratizasiya, dezinfeksiya və dezinseksiya işləri aparılmışdır. Eyni zamanda, Gəmiçiliyin xilas etmə və yanğın stansiyalarında, gəmilərdə və sahil obyektlərində istifadə olunan fərdi mühafizə vasitələrinə və təhlükəsizlik texnikasına mütəmadi texniki baxışlar həyata keçirilir, ehtiyac olduğu təqdirdə yenilənir və təkmilləşdirilir.

Əməkdaşların sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi sahəsində mütəmadi məlumatlandırılması, bilik səviyyəsinin artırılması və təlimləndirilməsi bu sahədə aparılan işlərin səmərəliliyinin təmin edilməsi, müxtəlif qəza hallarının qarşısının alınması üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Gəmiçilik tərəfindən bu sahədə gəmi və sahil heyəti üçün təlimlər müəyyən edilmiş və təlim matrisi hazırlanmışdır. Belə ki, həmin matrisdə iş icazə, enerji təcridi, risk qiymətləndirməsi, qapalı məkana daxil olma, qapalı məkanda xilas etmə, ətraf mühitə təsir, əllərin qorunması/cimdik nöqtələri, səs-küy təhlükəsi, borddan kənar və yüksəkdə iş, sürüşmə/ilişmə/yıxılma, əl ilə yük qaldırma, istilik stressi/istilik gərginliyi və hipotermiya, dərinin və gözlərin təhlükəli maddələrlə təması, sağlamlıq, gigiyena və tibbi nəzarət, hadisələrin araşdırması, səhiyyədə təhlükəli maddələrin idarə olunması, ilməçi/signalçı təlimləri öz əksini tapmışdır. Hesabat dövrü ərzində ümumilikdə 1,132 nəfər işçi sadalanan təlimlərdə iştirak etmiş və onların müvafiq qaydada qeydiyyatı aparılmışdır.

Əməkdaşların maarifləndirilməsi sahəsində aparılan mühüm işlərdən biri də, ən azı rübdə bir dəfə təşkil edilən "Təhlükəsizlik günü" tədbiridir. "Təhlükəsizlik günü" zamanı tədbir iştirakçılarına təhlükəsizlik, sağlamlıq, yanğın və ekologiya üzrə aşkar olunmuş ümumi nöqsanlar barədə təqdimatlar göstərilir, məlumatlar verilir, təkrarlanan nöqsanlar birgə təhlil edilir, baş vermə riski olan nöqsanlara qarşı önleyici tədbirlər barədə məlumatlar yenidən diqqətə çatdırılır, bununla da personalın KSƏTƏMM sahəsində məlumatlılıq və maariflənmə səviyyəsi artırılır.

Eyni zamanda, 2019-cu ildə ASCO-nun müvafiq sərnişin gəmiləri üçün təhlükəsizlik təlimatlandırma üzrə interaktiv video-çarxlar hazırlanmışdır. Sərnişin daşınması zamanı hər səfərdən öncə sərnişinlərin gəmilərdə mövcud təhlükəsizlik avadanlıqları və fəvqəladə hallarda davranış qaydaları barədə məlumatlandırılması bu video-çarxlar vasitəsi ilə təmin edilir. Bundan əlavə, təlimatlandırma məqsədi ilə "Təhlükəsizlik kartları" da hazırlanaraq sərnişin gəmilərinə paylanmışdır ki, həmin kartlar vasitəsilə sərnişinlər fəvqəladə hallar zamanı hərəkət qaydaları ilə oxuyaraq tanış ola bilərlər.

Sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi tələblərinə uyğun olaraq, ASCO-da zərərli iş yerləri və bu iş yerlərində fəaliyyət göstərən bütün işçilər xüsusi nəzarətdə saxlanılır. 2018-ci ildə ASCO-da zədələnmə və ya peşə xəstəlikləri riski olan qaynaq, dülgər, tökmə, gövdə-qaynaq və digər bu kimi sexlər üzrə 171 zərərli iş yeri kateqoriyasında 1,695 əməkdaş, 2019-cu ildə isə 1,648 nəfər əməkdaş qeydə alınmışdır. Zərərli iş yerlərində çalışan əməkdaşları müxtəlif risklərdən qorumaq üçün aparıcı beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun prosedurlar tətbiq edilir və Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş tələblərə riayət olunur, işçilərə müvafiq olaraq əlavə məzuniyyət və əmək haqları ödənilir.



ASCO-da daxili idarəetmə sisteminin tələblərinə uyğun olaraq, sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi sahəsində KSƏTƏMM Siyasətindən əlavə "Narkotik vasitələr, qumar oyunları, spirtli içkilərə dair siyasət" və "Tütün məmulatlarının istifadəsinə dair siyasət" tətbiq edilib. Gəmiçilik tərəfindən narkotik vasitələr, qumar oyunları və spirtli içki istifadəsi hallarına qarşı "sıfır dözümlülük", yəni qəti qəbul edilməzlik prinsipi tətbiq edilir. Cəmiyyət tərəfindən bütün əməkdaşlara mövcud siyasətlər barəsində məlumat verilir və qeyd olunan siyasətlərdə əks olunan məlumatlar bütün struktur bölmələrdə və gəmilərdə görünən yerlərdə asılıb və rəsmi internet sahifəsində dərc olunub. ASCO-da şirkətin gəmilərinə, istehsalat və inzibati ərazilərinə daxil olan müştərilərin təhlükəsizliyinin qorunması üçün də bir sıra təhlükəsizlik prosedurları, proqramlar və siyasətlər mövcuddur. Bura giriş təlimatları, müştərilər gəmi əməliyyatlarında iştirak edərlərsə "Ştatdankənar işçilərin tanışlığı" vəərəqəsi, Azərbaycan Respublikasının 887-VQ (fəsil 2, maddə 10) və OHSAS 18001 (maddə 4.2, b.c) tələblərinə əsasən Gəmiçiliyin bütün məmulatlarından istifadəyə dair siyasət və digər müvafiq prosedur və qaydalar daxildir.

Sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi sahəsinə göstərilən xüsusi diqqətin göstəricisidir ki, hər il Gəmiçilik tərəfindən bu sahəyə maliyyə vəsaitləri yönəldilir. Hesabat dövrü olan 2018-2019-cu illər üçün təhlükəsizlik texnikası və əməyin mühafizəsi üzrə xərclər aşağıda qeyd olunmuşdur.

2019-cı ildə təhlükəsizlik texnikası və əməyin mühafizəsi üzrə xərclər 2018-ci il ilə müqayisədə 33%, 2017-ci il ilə müqayisədə isə 17% artmışdır ki, bu artım qoruyucu dəbilqə, qoruyucu eynək, qulaqcıq, kombinizon, qoruyucu ayaqqabı, əlcəklər və s. kimi fərdi mühafizə vasitələrinin daha çox yenilənməsi və sahələrdə əmək şəraitinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlərlə əlaqədardır.



2018-2019-cu illər üçün təhlükəsizlik texnikası və əməyin mühafizəsi üzrə xərclər, AZN:

Xərclər	2017	2018	2019
Təhlükəsizlik texnikası və əməyin mühafizəsi, o cümlədən	2,618,284	2,311,151	3,063,900
əmək şəraitinin təkmilləşdirilməsi	1,768,922	1,560,412	2,025,750
fərdi mühafizə vasitələri	849,362	750,739	1,038,150

QƏZA HALLARI

ASCO üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdən biri bədbəxt hadisə və qəza hallarının qarşısının alınmasıdır ki, bu məqsədlə Gəmiçilik tərəfindən daimi olaraq müvafiq önləyici tədbirlər həyata keçirilir. Sürüşmə, zərərli maddədən istifadə, alət nasazlığı, alət və materialların düşməsi, yanğın-partlayış, peşə xəstəlikləri, elektrik vurma halları bədbəxt hadisələrin baş verməsinə səbəb olan əsas təhlükə mənbələridir. Gəmilərin istismarı zamanı müxtəlif toqquşma, saya oturma, yanğın kimi hallar isə qəza hadisələrinə aid hallardır. Bu kimi bədbəxt hadisə və qəza hallarının qarşısının alınması məqsədi ilə, milli və beynəlxalq standartların tələbləri nəzərə alınmaqla prosedurlar tətbiq edilir, personala müvafiq təlimatlar təşkil edilir və qabaqleyici tədbirlər görülür.

2018-2019-cu illər ərzində insan həyatına xəsarət ilə nəticələnən hər hansı bədbəxt hadisə baş verməmişdir. 2018-ci ildə ASCO-da ümumilikdə bir qəza yönümlü hadisə və iki saya oturma hadisəsi baş vermişdir. Qəza hadisəsi kiçik yedək gəmisinin Neft Daşlarının qərb tərəfində yerləşən "453" sayılı istismarda olmayan meydançaya toxunması zamanı baş vermişdir. Nəticədə gəminin sol bort göyərtəsinin çəpərləməsində kiçik deformasiya qeydə alınmışdır. Saya oturma halları isə bir tanker gəmisində və xidmətçi katerdə baş vermişdir. Güclü su axınları ilə əlaqədar dənizdə suyun səviyyəsinin aşağı düşməsi nəticəsində tanker gəmisi liman ərazisində saya

oturmuşdur. Xidmətçi katerin isə əməliyyatları yerinə yetirdikdən sonra burun hissəsində müəyyən həcmdə su yığılması ilə əlaqədar suya çox oturmaları müəyyən olunmuşdur. Sorucu nasosla su çıxarılmış və nasazlıq aradan qaldırılmışdır.

2019-cı ildə isə bir qəza yönümlü hadisə, üç saya oturma hadisəsi və iki kiçik tüstülənmə hadisəsi baş vermişdir. Qəza yönümlü hadisə fekal su yığan gəminin zavod ərazisində gözləmə körpüsündə dayanan digər gəminin sol bortuna toxunması zamanı baş vermişdir. Kiçik tüstülənmə halı bir gəmidə qısa-qapanma zamanı, digər gəmidə isə kambuzun sobasında tüstülənmə zamanı qeydə alınmışdır. Hər iki hadisəyə vaxtında müdaxilə edilmiş, yanğın baş verməmiş, xəsarət alan və ya ciddi ziyan aşkarlanmamışdır. Əvvəldə də qeyd olunduğu kimi, dəniz suyunun aşağı düşməsi ilə əlaqədar, 2019-cu ildə üç gəmidə saya oturma halı qeydə alınmışdır. Heyət tərəfindən bu hadisələr zamanı gəmilərə baxış keçirilmiş, bütün şöbələr yoxlanılmış və gəmilərin dayanıqlığına təhlükənin olmadığına əmin olunmuşdur. 2018-2019-cu illər ərzində yuxarıda sadalanan qeydə alınmış hadisələr zamanı heç bir ciddi xəsarət olmamışdır.

2017-2019-cu illər üzrə əməyin təhlükəsizliyi sahəsində məhsuldarlıq göstəriciləri:

	2017	2018	2019
Cəmi zədə almış əməkdaşların sayı	5	2	6
Cəmi həlak olmuş işçilərin sayı	1	0	0
Peşə xəstəliklərinin sayı	0	0	0
Bədbəxt hadisələrə görə itirilmiş günlərin cəmi sayı	596	150	663
Xəstəliklə əlaqədar buraxılmış iş günlərinin cəmi sayı	51,383	62,610	63,439
Personalın sayı	8,921	8,606	8,442
Cəmi işlənmiş saat	13,551,328	14,815,880	14,001,510
Cəmi işlənmiş gün	1,693,916	1,409,099	1,364,111
İstehsalat zədələnməsi əmsalı (hər 1,000,000 işlənmiş saata)	0.4	0.1	0.4
İtirilmiş iş günləri əmsalı (hər 1,000,000 işlənmiş saata)	44	10	47
Bədbəxt hadisələrin tezlik əmsalı (hər 1,000 nəfər işçiyə düşən hadisələrin sayı)	0.6	0.2	0.7
Bədbəxt hadisələrin ağırlıq əmsalı (hər hadisəyə düşən itirilmiş iş günlərinin sayı)	118	75	111
İş yerində olmama əmsalı (hər 1,000,000 işlənmiş günə)	30,334	44,433	46,506
Peşə xəstəliklərinin əmsalı (hər 1,000,000 işlənmiş saata)	0	0	0

GƏLƏCƏK PLANLAR

Sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi üzrə tədbirlərin bütün əməkdaşlar tərəfindən lazımi qaydada həyata keçirilməsi, qəza hallarının sıfır səviyyədə saxlanılması Gəmiçilik üçün mühüm hədəflərdəndir. 2020-ci ildə sağlamlıq və əməyin təhlükəsizliyi sahəsində daxili audit, monitoring və digər metodlarla uyğunsuzluqların sayını daha da azaltmaq, toplanmış məlumatları təhlil etməklə sistemin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işləri davam etdirmək planlaşdırılır. Bundan əlavə, növbəti hesabat dövründə aşağıdakı tədbirlərin görülməsi nəzərdə tutulmuşdur:

- Cəmiyyətin struktur vahidlərindəki "Sanitariya Attestasiyası" işlərinin davam etdirilməsi və sahələrin müvafiq icazəyə və resurslara malik orqanlar tərəfindən attestasiyasının təmin edilməsi;

- Cəmiyyətin 1 saylı poliklinikasında tibbi komissiya tərəfindən dənizçilərin və sahil işçilərinin peşələrinə uyğun nəzarət müayinələrinin keçirilməsi;
- XDND-nin dalğıc heyəti üzvlərinin tibbi müayinələrinin ASCO-nun 1 saylı poliklinikasında yeni yaradılmış xüsusi "Dalğıc Tibbi Komissiyası"nda həyata keçirilməsi.

Bununla yanaşı, 2020-ci ildə əməyin mühafizəsi üzrə TKİS-ə uyğun 20-dən çox təlimin keçirilməsi planlaşdırılmışdır. Həmçinin, ASCO xilasetmə stansiyalarının təkmilləşdirilməsini və yenilənməsini, bu sahədə beynəlxalq standartların tələblərinə cavab verən əlavə yeni avadanlıqların və texniki vasitələrin alınmasını planlaşdırır. Eyni zamanda, ASCO tərəfindən sərnişin gəmiləri üçün hazırlanmış təhlükəsizlik təlimatlandırma materialı ilə bağlı video-çarxların digər gəmilər üçün də hazırlanması nəzərdə tutulmuşdur.



ƏTRAF MÜHİTİN MÜHAFİZƏSİ



ƏTRAF MÜHİTƏ TƏSİRİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Əməliyyatların ətraf mühitə zərər vurmada və təhlükəsiz şəkildə aparılması Gəmiçiliyin strateji hədəflərindən biridir. ASCO gəmilərin istismarı və sahil obyektlərin fəaliyyəti nəticəsində yaranan müxtəlif növ neftli şlamların, işlənmiş yağların, digər maye və bərk tullantıların su mənbələrinə, qrunta və havaya mənfi təsirinin minimuma endirilməsini davamlı olaraq ciddi diqqət mərkəzində saxlayır, bu istiqamətdə beynəlxalq təcrübə və Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun müvafiq zəruri qabaqlayıcı tədbirlər görür. 2018-2019-cu illər ərzində Gəmiçilikdə ekoloji yönümlü hər hansı bir ciddi pozuntu qeydə alınmamışdır və müvafiq səlahiyyətli qurumlar tərəfindən cərimələr olmamışdır.

Gəmiçilikdə ətraf mühitin idarə olunması sistemi ISO 14001:2015 beynəlxalq idarəetmə standartının tələblərinə uyğun qurulmuşdur və davamlı olaraq təkmilləşdirilir. Bu sistem həmçinin ABS şirkətinin "HSQEE" (Health, Safety, Quality, Environmental and Energy Management – Sağlamlıq, Təhlükəsizlik, Keyfiyyət, Ətraf mühit və Enerji İdarəetməsi) təlimatına uyğun olaraq təşkil edilmişdir. Eyni zamanda, ASCO-da gəmiçilik fəaliyyəti ilə bağlı ekoloji aspektlərin identifikasiyası, təsir dərəcələrinin təyin olunması, həmçinin müəyyən edilmiş ekoloji aspektlərin təsir gücünün azaldılması istiqamətində idarəetmə qaydalarını müəyyən edən prosedurlar mövcuddur. Bu prosedurlar beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun olaraq risklərin təhlili üsulu ilə həyata keçirilir.



Ekoloji idarəetmə, ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində ASCO müvafiq dövlət qurumları, o cümlədən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və Azərbaycan Dövlət Dəniz Administrasiyası ilə sıx əməkdaşlıq edir. 2018-ci ildə adı çəkilən qurumların iştirakı ilə ASCO-da "Ekologiya günü" tədbiri təşkil edilmiş, Gəmiçilikdə Təhlükəsizliyin Keyfiyyətli İdarəedilməsi Sistemi, ekoloji təbliğat və maarifləndirmə, ekoloji ekspertiza, gəmiçilik sahəsində yeni ekoinnovasiyalar və digər mövzular barədə müzakirələr aparılmış, məlumat və hesabatlar təqdim edilmişdir.

Gəmiçiliyin ekoloji idarəetmə sistemi tullantılar, su, enerji və emissiyaların idarə olunması kimi mühüm elementləri əhatə edir. Onlar barədə daha ətraflı məlumat hesabatın növbəti müvafiq bölmələrində təqdim edilmişdir.

TULLANTILAR

Donanmaların və struktur bölmələrin fəaliyyəti nəticəsində ASCO-da meydana gələn müxtəlif növ maye və bərk tullantıların, o cümlədən neft və neft məhsulları, məişət tullantıları, çirkab sular, işlənmiş yağlar və yanacaq çöküntüləri, şlamlar, quru zibil çeşidləri və digər çirkləndiricilərin idarə edilməsi istiqamətində Gəmiçilikdə ciddi tələblər mövcuddur və bu sahə ASCO-nun xüsusi diqqət mərkəzindədir. Belə ki, ətraf mühitə dəyə biləcək hər hansı təsirin minimum səviyyədə saxlanılması məqsədi ilə, tullantıların idarə edilməsi beynəlxalq konvensiyaların, eləcə də ölkə qanunvericiliyinin ən ciddi tələblərinə uyğun şəkildə həyata keçirilir. Bu istiqamətdə, Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının (IMO) dənizin gəmilərdən çirkləndirilməsinin qarşısının alınması haqqında Beynəlxalq Konvensiyasının (MARPOL) MEPC.277(70), MEPC.295(71) Qətnamələrinə uyğun olaraq, ASCO-nun donanmalarında fəaliyyət göstərən gəmilərdə "Tullantıların idarə olunması Planı" və "Tullantı əməliyyatları jurnalı" sənədləri tətbiq olunur.

Eyni zamanda, Gəmiçiliyin donanmalarının və sahil obyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində yaranmış

müxtəlif növ tullantıların ekoloji dayanıqlılığa birbaşa və ya dolayı yolla təsiri mütəmadi araşdırılır, təhlil edilir, qiymətləndirilir və əsas təhlükə doğuran ekoloji aspektlər qeydə alınaraq nəzarətə götürülür. ASCO beynəlxalq ISO 14001:2015 Ekoloji idarəetmə standartlarının tələblərini, eləcə də "Həyat dövrü" (Life Cycle) prinsipini rəhbər tutaraq, ətraf mühitin idarə edilməsinə sisteməlik yanaşma qurmaqla Gəmiçilikdə yaranan tullantıların həyat dövrünün hər bir mərhələsində, o cümlədən müvafiq qurumlara təhvil verildikdən sonra da onların ətraf mühitə təsirlərinə nəzarət edir. Bu səbəbdən təhlükəli tullantıların təhvil verilməsi yalnız bu sahə üzrə xüsusi lisenziyaya malik şirkətlərlə müqavilə əsasında aparılır. Bu cür şirkətlərlə müqavilə bağlanmazdan öncə həmin şirkətlərdə daxili auditlər keçirilir, şirkətin utilizasiya imkanları və icazə sənədləri yoxlanılır. Bundan əlavə, mütəmadi periodlarla müqavilə bağlanmış şirkətlərdə ekoloji vəziyyətin yoxlanılması üçün audit yoxlamaları təşkil edilir, fəaliyyətlərində hər hansı ciddi ekoloji nöqsanlar aşkarlandığı halda, Gəmiçilik tərəfindən bu şirkətlərlə müqaviləyə xitam verilə bilər. Hesabat dövründə, aparılan yoxlamalar nəticəsində, iki şirkətin müvafiq lisenziyanın olmaması və təqdim edilən xidmətin keyfiyyətinin aşağı olması müəyyən edilmiş və bu şirkətlərlə əməkdaşlığın qurulmasından imtina edilmişdir.

ASCO-nun həm nəqliyyat, həm də ixtisaslaşmış neft donanmasının fəaliyyəti nəticəsində gəmilərdə formalaşan müxtəlif çeşidli tullantılar Gəmiçiliyin neft atqıları, fekal və çirkab suları yığan "SLV" tipli gəmiləri vasitəsi ilə dənizin çirkənməsinə yol vermədən toplanıb daşınır. 2017-2019-cu illər ərzində Gəmiçilikdə yaranıb formalaşan və təhvil verilən müxtəlif növ tullantılar barədə məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur.

Cədvəldən göründüyü kimi, hesabat dövründə ASCO-da yaranmış təhlükəli tullantıların həcmində artım qeydə alınmışdır. Ümumilikdə qeyd edək



ki, ASCO tərəfindən tullantıların idarə edilməsi sahəsində ən tələbkar metodologiya, mexanizm və proseslər tətbiq edilir və mütəmadi təkmilləşdirilir ki, bu da bir çox tullantıların təhlükəli tullantı kateqoriyasına aid edilməsinə səbəb olur. 2018-2019-cu illər ərzində ASCO-nun gəmi təmiri zavodlarında aparılan gəmi təmiri işləri zamanı gəmi gövdələrinin, eləcə də maşın şöbələrinin təmizlənməsi zamanı yaranan tullantıların əksəriyyəti təhlükəli tullantılar kateqoriyasına aid edilir. Yaranmış təhlükəli tullantılar ASCO-nun ərazisində xüsusi ayrılmış yerlərdə toplandıqdan sonra müvafiq qurumlara təhvil verilir. Hər hansı ildə yaranmış və təhvil verilmiş təhlükəli tullantılar arasında fərqi yaranması toplanan tullantıların növbəti il təhvil verilməsi ilə əlaqədardır. Eyni zamanda, 2017-2019-cu illər ərzində yaranmış təhlükəsiz tullantıların həcmi kəskin azalmışdır ki, bu da ASCO yarandığı zaman keçmiş illərdə Gəmiçiliyin ərazilərində, eləcə də anbarlarında böyük həcmdə yığılıb qalmış təhlükəsiz tullantıların son illər ərzində tədricən təhvil verilməsi ilə əlaqədardır.

Qeyd olunduğu kimi, ətraf mühitin mühafizəsi Gəmiçilik üçün çox həssas məsələdir. Hazırda, gəmilərdə yaranan məişət tullantılarının Xəzər

ASCO-nun donanmalarının və sahil obyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində yaranıb və təhvil verilən müxtəlif növ tullantıların miqdarı, ton:

Tullantının növü	2017*	2018	2019
Yaranmış təhlükəli tullantıların həcmi	6,215	9,329	9,432
Yaranmış təhlükəsiz tullantıların həcmi	17,612	7,049	3,472
Təhvil verilmiş təhlükəli tullantıların həcmi	6,080	8,917	8,665
Təhvil verilmiş təhlükəsiz tullantıların həcmi	16,318	7,049	3,472

* ASCO tullantıların həcmi qeydiyyatının aparılması və daha dəqiq nəticələrin əldə olunması istiqamətində davamlı olaraq hesablama metodologiyalarını təkmilləşdirir. Yaranmış və təhvil verilmiş tullantıların həcmi hesablanması üzrə daha təkmil metodologiyaların tətbiq edilməsi ilə əlaqədar, 2017-ci il üzrə rəqəmlər yenidən hesablanmış və cari Hesabata əlavə olunmuşdur.

dənizinin neytral sularında dənizə buraxılması qanunvericilik və mövcud konvensiyalar ilə qadağan edilmir. Lakin, təbii sərvətimiz olan Xəzər dənizinin çirkənlənməsinin qarşısının alınması, onun bioloji ehtiyatlarının və biomüxtəlifliyinin qorunması və gələcək nəsillərə ötürülə bilməsi üçün, ASCO könüllü olaraq hətta Xəzərin neytral sularında belə öz gəmilərindən bütün növ tullantıların dənizə atılmasına qadağa qoymuşdur və bu tullantılar yalnız sahil obyektlərində müvafiq qurumlara təhvil verilir.

Gəmiçilik Xəzər regionunda həyata keçirilən ekoloji xarakterli müxtəlif layihələrdə yaxından iştirak edir. 2019-cu ildə Xəzər dənizinin ekosisteminin və biomüxtəlifliyinin qorunmasında xüsusi əhəmiyyət daşıyan "Pirşağı Tullantı Sütəmizləyici Qurğusu"nın tikintisində ASCO-nun ixtisaslaşmış gəmiləri fəal iştirak etmişlər. ASCO-nun "Mühəndis B. Məmmədov" torpaqqazan, "Bakinskaya-3", "Bakinskaya-5" və "Bakinskaya-6" torpaqdaşıyan gəmiləri vasitəsi ilə dibdərinləşdirmə işləri aparılmış və layihəyə "Abşeronskaya-5" yedək və "Orion-12" dalğıc-dibölçən gəmiləri də cəlb edilmişdir. Bundan əlavə, 2019-cu ildə Ağ şəhər bulvarının su akvatoriyasının metal hissələrdən təmizlənməsi işləri çərçivəsində, ASCO-nun gəmiləri vasitəsi ilə Xəzər dənizinin dibindən 180, 200, 65 ton olmaqla, ümumilikdə 445 ton ağırlığında üç gəmi gövdəsi çıxarılmışdır. Batmış hissələrin dənizin dibindən çıxarılmasında Gəmiçiliyin ixtisaslaşmış "Qurban Abasov", "Socar-1", "Barja-701", "Hövsan-5", "Abşeronskaya-6", "SPK-47/25", "Hövsan-2" kimi kran, barj və yedək gəmiləri fəal iştirak etmişdir.



Donanmaların fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə təsirlərin azaldılması məqsədi ilə, registr təşkilatlarının və beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə uyğun olaraq, gəmilər müəyyən vaxt periodu ilə tərsanə və əsaslı təmirə cəlb olunurlar. Təmir zamanı gəmilərin gövdələri təmizlənir, əsas və köməkçi mühərrikləri

müasir, daha az tullantılı, ətraf mühitə daha az təsirə malik olan mühərriklərlə əvəzlənir. Belə ki, 2018-2019-cu illər ərzində 198 gəminin gövdəsi təmizlənmiş, 39 ədəd köməkçi, 2 ədəd əsas mühərrik alınaraq gəmilərə quraşdırılmışdır.

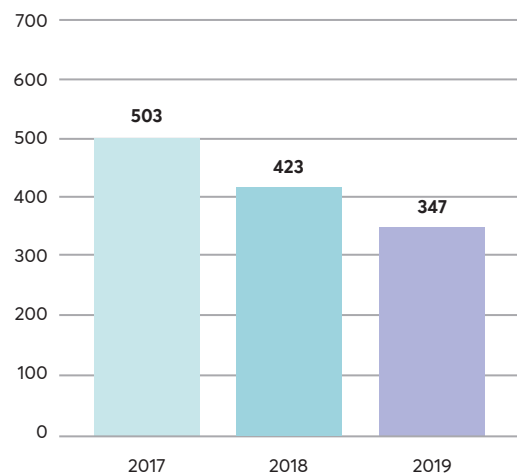
Eyni zamanda, Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə Gəmiçiliyin sahil obyektlərinin ərazilərində, o cümlədən gəmi təmiri zavodları, donanmalar və digər inzibati ərazilərində mütəmadi olaraq iməcliklər təşkil edilir, ərazilərin tullantılardan təmizlənməsi, abadlaşdırılması və yaşıllaşdırılması işləri aparılır.

SU

Hazırda içməli sudan səmərəli istifadə olunması aktual qlobal məsələlərdən biridir. Cəmiyyət tərəfindən həm Xəzərdə, həm də Xəzərdən kənarda beynəlxalq sulara fəaliyyət zamanı gəmilərdə, sahiləki müvafiq struktur bōmələrdə içməli sudan qənaətlə istifadə edilməsi ilə yanaşı, su hövzələrinin qorunmasına və çirkəndirilməməsinə xüsusi diqqət yetirir.

ASCO-da su ehtiyatlarının və su hövzələrinin qorunması sahəsində işlər beynəlxalq idarəetmə standartlarının tələblərinə uyğun tərtib olunmuş Gəmiçiliyin "Təhlükəsizliyin Keyfiyyətli İdarəedilməsi Sistemi" (TKİS) çərçivəsində həyata keçirilir. İçməli sudan qənaətlə istifadə edilməsi üzrə aparılmış maarifləndirmə işləri, içməli suyun səmərəsiz itkisinin və axıdılmasının qarşısının alınması istiqamətində həm gəmilərdə, həm də baş ofis və struktur idarələrdə həyata keçirilmiş tədbirlər, quraşdırılmış müvafiq sanitariya-texniki vasitələr nəticəsində 2018 və 2019-cu illərdə içməli su sərfiyyatında əhəmiyyətli qənaət (31%) əldə olunmuşdur.

Gəmiçilikdə içməli su sərfiyyatı, min m³



İcməli su ehtiyatlarının qənaəti ilə yanaşı, fəaliyyət sahəmiz olan su hövzələrinin qorunması istiqamətində də 2018-2019-cu illər hesabat dövründə tədbirlər davam etdirilmişdir. "Tullantılar" bölməsində də qeyd edildiyi kimi, iri su hövzəsi olan Xəzər dənizinin çirkləndirilməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə, ASCO heç bir formada istər Xəzərin sektorlarında, istərsə də neytral sularında su səthinə, dənizə tullantıların atılmasına yol vermir. Gəmilərdə məişət tullantıları çənləri və döşəməaltı su çənlərindən maye çirkləndiricilərin dənizə axıdılmasının qarşısının alınması sahəsində tətbiq edilən prosedurların bir qədər də gücləndirilməsi məqsədi ilə, 2017-ci ildə ASCO-da "Atqı nöqtələrində plomblanma, plombqırma və nəzarət Qaydaları" tətbiq edilmişdir. 2019-cu ildə ASCO-nun Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən bütün gəmilərdə nömrələnmiş və xüsusi rənglənmiş plastik plombların quraşdırılması prosesi tamamlanmışdır. Bununla da, gəmilərdə yaranan maye çirkləndiricilərin yalnız müvafiq tullantı yığan gəmilər vasitəsi ilə çıxarılması üzərində nəzarət daha da gücləndirilmişdir.

Gəmilərin fərqli su hövzələri arasında hərəkəti zamanı gəmi gövdəsinə yapışmış müxtəlif bioloji varlıqların, canlı orqanizmlərin və hissəciklərin hövzələr arasında daşınması, bununla da fərqli hövzələrdə ekosistemə və biomüxtəlifliliyə zərər vurulması riski mövcuddur. ASCO bu riski müvafiq konvensiya və beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun idarə edir. Hövzələr arasında hərəkəti nəzərdə tutulan gəmilərin gövdələri müvafiq qaydada təmizlənir və biomüxtəlifliliyə zərər yetirə biləcək bütün amillər aradan qaldırılır.

Neft məhsulları, məişət suları və müxtəlif növ atqıların gəmilərdə ballast sularına qarışmasının və nəticədə dəniz suyunun çirklənməsinin qarşısını alınması məqsədi ilə, gəmilər limanlarda yüklənib-boşaldılan zaman götürüləcək ballast suyunun və çənlərin təmizliyi Gəmiçiliyin mütəxəssisləri tərəfindən gündəlik olaraq yoxlanılır, təhlillər aparılır və gəmi



jurnalında bu barədə müvafiq qeydlər aparılır. Ballast suların boşaldılması yalnız icazə verilən prosedurlar çərçivəsində həyata keçirilir.

ASCO tərəfindən dəniz suyundan əsasən gəmilərin mühərriklərinin soyudulmasında və sahil obyektlərində yanğınsöndürmə sistemlərində istifadə olunur. Bu proses Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Dövlət Ekspertiza İdarəsi tərəfindən təsdiq edilmiş "Yol verilən axıntı həddi normaları" və "Sudan istifadəyə xüsusi icazə" sənədləri ilə tənzimlənir və bu barədə müvafiq məlumatlar Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin illik 2-TG (su təsərrüfatı) rəsmi statistik hesabatlarında əks olunur. 2017-2019-cü illər üzrə ASCO tərəfindən dəniz suyundan istifadə göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə qeyd edilmişdir.

2017-2019-cu illərdə Gəmiçilikdə dəniz suyundan istifadə, min m³:

Struktur vahid	2017	2018	2019
DND	2,161	1,920	2,040
XDND	10,722	10,722	10,322
ZGTTZ*	7.1	8.4	9.3
BGTZ*	174	174	174

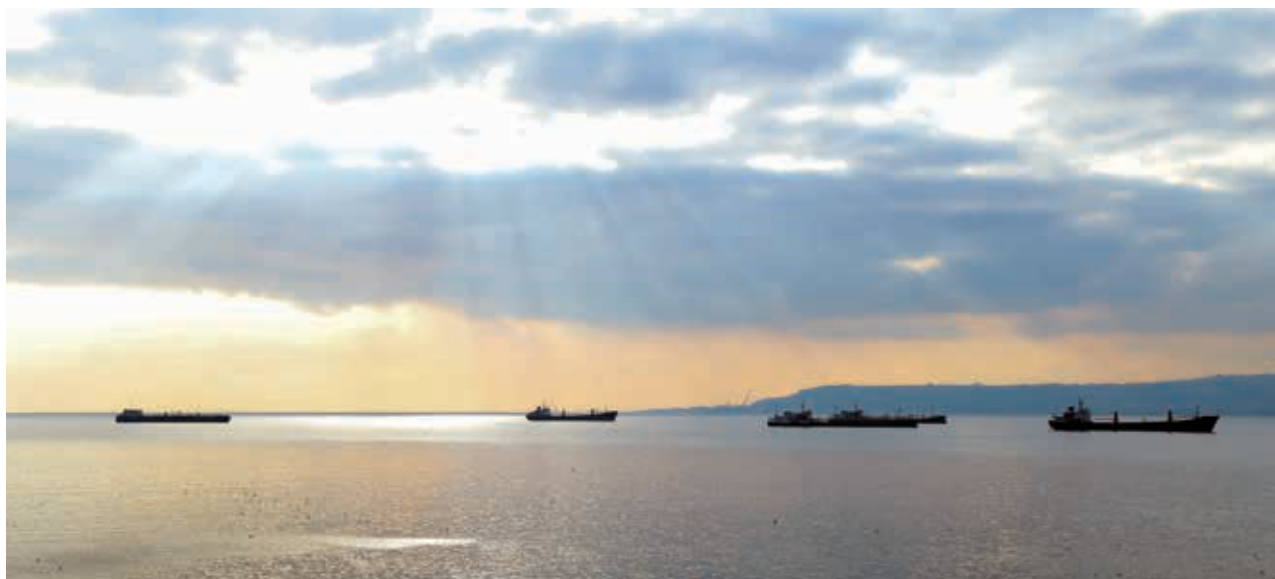
* Zığ və Bibiheybət zavodlarında istifadə olunan dəniz suyunun miqdarı haqqında məlumatlar ekoloji pasportlardan alındığından, illər üzrə göstəricilərdə kəskin dəyişiklik yoxdur.

ENERJİ

ASCO-da enerji sərfiyyatına nəzarətin təşkil edilməsi, enerjiden istifadədə səmərəliliyin əldə edilməsi və bu sahədə keyfiyyətin davamlı təkmilləşdirilməsini təmin etmək məqsədi ilə, enerji idarəetmə sistemi tətbiq edilir.

ASCO-da həm gəmilərin, həm də sahil obyektlərin fəaliyyəti zamanı müxtəlif növ yanacaqlardan, elektrik, qaz və istilik enerjisindən istifadə olunur. Cəmiyyət tərəfindən enerji səmərəliliyini artırmaq, enerji resurslarının (elektrik və istilik enerjisi, təbii qaz, benzin, dizel və s.) itkilərini azaltmaq, müasir texnologiyaların və elmi-texniki nailiyyətlərin tətbiqi ilə enerji istehlakını azaltmaq istiqamətində davamlı tədbirlər həyata keçirilir, alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin Gəmiçilikdə tətbiq edilməsi imkanları araşdırılır.

Gəmiçiliyin nəqliyyat donanmasının gəmilərdə baş mühərriklərdə əsasən motor yanacağı, köməkçi elektrik generatorlarda isə dizel yanacağı istifadə olunur. Neft donanmasının gəmiləri isə yalnız dizel



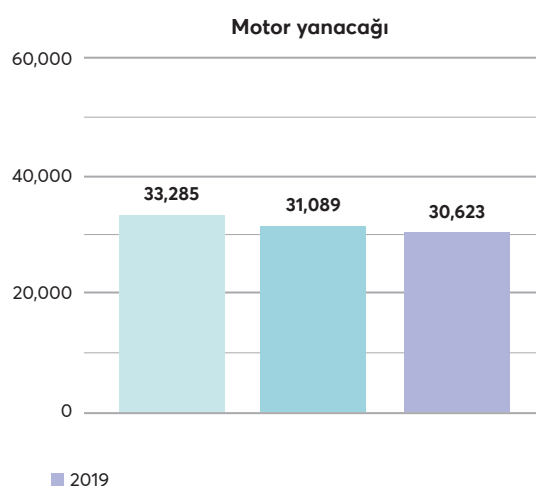
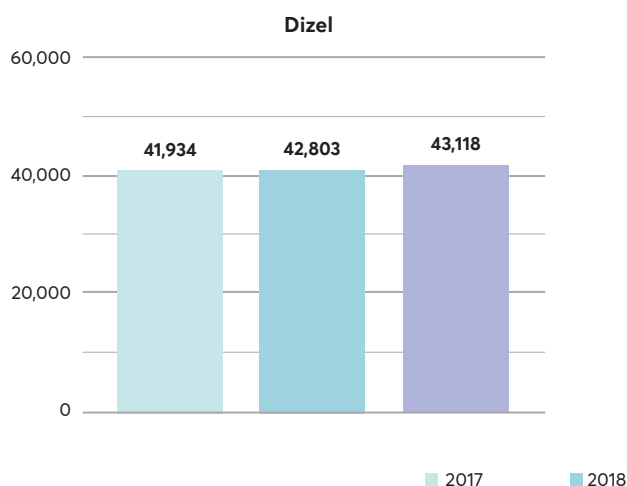
yanacaqı istehlak edir. Mövcud gəmilərdə yanacağın qənaətlə istifadə edilməsini, bununla da enerji səmərəliliyini təmin etmək məqsədi ilə, gəminin konstruktiv quruluşu, texniki xüsusiyyətləri və hava şəraiti nəzərə alınmaqla, gəminin kapitan heyəti tərəfindən daha az yanacaq sərfinə imkan verən optimal sürət və marşrutun seçilməsi kimi tədbirlər həyata keçirilir. Bundan əlavə, hesabat dövründə gəmilərdə keçirilmiş istilik texnikası sınaqları zamanı gəmilərin yanacaq sərfiyyatının optimallaşdırılması üzrə tədbirlər planı müəyyən edilmiş və müvafiq qaydada gəmi heyətləri və aidiyyəti personal tərəfindən icra olunmuşdur.

ASCO-da donanmaların yenilənməsinə xüsusi diqqət ayrılır ki, bu da enerji səmərəliliyinə, yanacaq sərfiyyatına, emissiyaların azalmasına müsbət təsir göstərir. Belə ki, köhnə və daha çox yanacaq sərfiyyatı olan gəmilər tədricən istismardan çıxarılır və daha müasir texnologiya ilə təchiz edilmiş, daha az yanacaq sərf edən gəmilər istismara verilir.

Donanmanın yenilənməsi ciddi, böyük kapital tutumlu və eyni zamanda dayanıqlı inkişaf üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məsələdir. Donanmanın yenilənməsi barədə hesabatın əvvəlki bölmələrində məlumat təqdim edilmişdir.

MARPOL 73/78 beynəlxalq konvensiyasının və enerji səmərəliliyinin idarə edilməsi üzrə ISO 50001:2011 beynəlxalq standartının tələblərinə uyğun olaraq, enerjinin səmərəli istifadə olunmasına nəzarəti təmin etmək üçün ASCO-nun ümumi su tutumu 400 registr tondan yuxarı olan bütün gəmiləri "Enerji effektivliyi planı" sənədi ilə təmin olunmuşdur. Bu sənədə gəmi tərəfindən ay ərzində qəbul edilən, sərf olunan, digər gəmilərə ötürülən yanacaq, eləcə də ayın əvvəlinə və sonuna qalıq yanacaq barədə məlumatlar daxil edilir. Daha sonra ASCO-nun Donanmanın texniki istismar departamenti tərəfindən bu məlumatlar təhlil edilərək yanacaq sərfiyyatının səmərəliliyinin artırılması üzrə müvafiq tədbirlər görülür.

Donanmaların fəaliyyəti üçün istifadə olunmuş yanacağın miqdarı, ton





Qeyd edilən tədbirlərin icrası 2017-ci il ilə müqayisədə, 2018 və 2019-cu illərdə motor yanacağı sərfiyyatında qənaətin əldə olunmasına imkan yaratmışdır. Ümumilikdə, 2017-2019-cu illərdə donanmaların fəaliyyəti üçün istifadə olunmuş yanacağın miqdarı aşağıdakı qrafikdə təqdim edilmişdir.

Gəmiçilikdə donanmalarla yanaşı, yanacaq həmçinin ASCO-nun balansında olan xüsusi texnika və avtonəqliyyat vasitələri tərəfindən istehlak olunur. Hesabat dövründə avtotexnikanın istismarı üzrə aparılan optimallaşdırma işləri nəticəsində 2017-ci il ilə müqayisədə dizel yanacağının sərfiyyatında 3%, benzin sərfiyyatında isə 11% qənaət əldə edilmişdir. Ümumilikdə, 2017-2019-cu illər ərzində ASCO-nun avtonəqliyyat vasitələri tərəfindən istifadə olunmuş yanacağın həcmi aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur.

2017-2019-cu illərdə avtonəqliyyatda yanacağın istehlakı, ton:

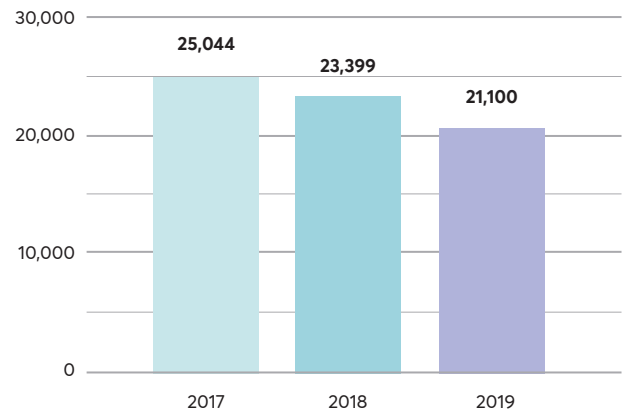
Yanacağın növü	2017	2018	2019
Dizel	574	580	555
Benzin	568	540	507

Gəmiçiliyin fəaliyyətində elektrik enerjisi sahil obyektlərinin, o cümlədən ASCO-nun baş ofisi, donanma, zavod və digər istehsalat sahələrinin inzibati binalarının, gəmi təmiri zavodlarında istifadə olunan avadanlıqların və işıqlandırma sistemlərinin enerji ilə təmin edilməsinə, həmçinin istilik enerjisinin alınmasına sərf olunur. Eyni zamanda, sahil obyektlərini istilik enerjisi və isti su ilə təmin etmək məqsədi ilə, daha təhlükəsiz və iqtisadi cəhətdən səmərəli olan təbii qaz enerjisindən də istifadə olunur. Bununla əlaqədar, 2018-ci ildə ZGTTZ-də yeni qazanxana tikilərək istifadəyə verilmişdir, beləliklə zavodun istilik enerjisi və isti su tələbatı elektrik enerjisi ilə təminatdan təbii qaz ilə təminata keçirilmişdir. Enerji səmərəliliyinin təmin

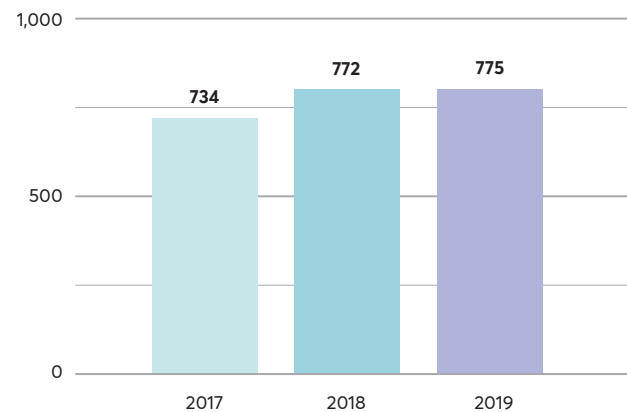
edilməsi sahəsində aparılan işlərlə əlaqədar, 2017-ci il ilə müqayisədə 2019-cu ildə ASCO-da elektrik enerjisindən istifadədə 16% qənaət, təbii qaz istehlakında isə cəmi 6% artım qeydə alınmışdır. Eyni zamanda, bu işlərin nəticəsində Gəmiçiliyin enerji intensivliyi nisbətində, yəni bir işçiyə düşən min Kvt/saat elektrik enerjisindən istifadə əmsalında, müsbət azalma dinamikası əldə olunmuşdur. Belə ki, Gəmiçiliyin enerji intensivliyi nisbətində 2018-ci ildə 5%, 2019-cu ildə isə 7% azalma müşahidə edilmişdir.

Ümumilikdə, 2017-2019-cu illər ərzində ASCO-da elektrik enerjisi və qaz istehlakı, eləcə də Gəmiçiliyin enerji intensivliyi nisbəti göstəriciləri aşağıdakı qrafiklər və cədvəldə təqdim olunmuşdur.

ASCO-nun sərf etdiyi elektrik enerjisi, min Kvt/saat



ASCO-nun sərf etdiyi təbii qaz, min m³



2017-2019-cu illər üzrə enerji intensivliyi nisbəti (işçi sayına görə min Kvt/saat elektrik enerjisindən istifadə):

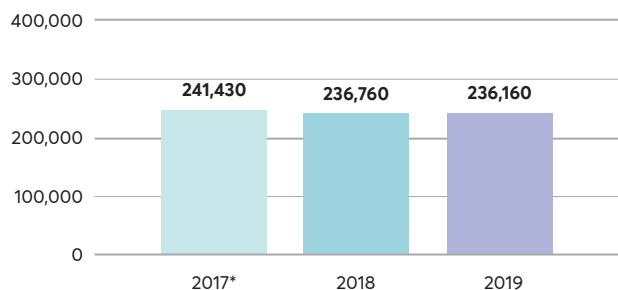
	2017	2018	2019
ASCO üzrə	2.81	2.68	2.50

EMİSSİYALAR

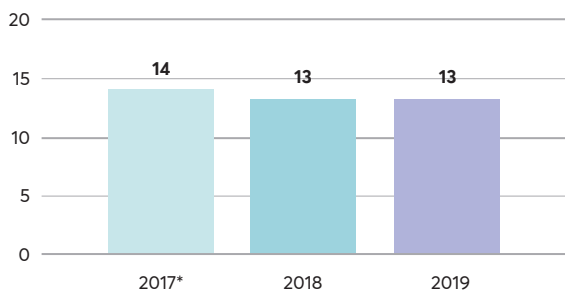
Hazırda, dünya ölkələrinin diqqət mərkəzində olan global problemlərdən biri də iqlim dəyişikliyi. Atmosferdə atılan istixana effekti yaradan qazların azaldılması ilə global iqlim dəyişikliyinə, eləcə də temperatur artımının qarşısını almaq məqsədi ilə, BMT tərəfindən İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Paris Sazişi qəbul edilmişdir. 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikası da bu Sazişə qoşulmuşdur və global iqlim dəyişikliyinə mənfi təsirlərin azaldılması təşəbbüslərinə töhvə vermək məqsədi ilə, ölkəmiz tərəfindən 1992-ci il ilə müqayisədə 2030-cu ilə qədər istixana effekti yaradan qaz emissiyalarının həcmnin 35% azaldılması hədəfi qoyulmuşdur.

ASCO-nun gəmilərindən və sahil obyektlərindən istixana effekti yaradan qazlar və havaya atılan digər emissiyalar Gəmiçilik tərəfindən daim nəzarət altında saxlanılır və bu emissiyaların azaldılması istiqamətində davamlı tədbirlər həyata keçirilir. Gəmiçiliyin fəaliyyəti zamanı havaya atılan emissiyaların miqdarı aşağıdakı qrafiklərdə təqdim edilmişdir.

Birbaşa emissiyalar (CO₂ ekvivalentində), ton



Dolayı emissiyalar (CO₂ ekvivalentində), ton



* Cari ildə istixana effekti yaradan qaz emissiyalarının həcmnin daha dəqiq hesablanması üçün daha da təkmil metodologiya tətbiq edildiyindən, 2017-ci il üzrə rəqəmlər yenidən hesablanaraq Hesabata əlavə olunmuşdur.

Birbaşa emissiyaların, o cümlədən donanmaların və avtonəqliyyat vasitələrinin fəaliyyəti nəticəsində atmosfərə atılan emissiyaların miqdarının hesablanması, il ərzində onların yanacaq sərfiyyatına əsaslanaraq Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı (IMO) tərəfindən təqdim olunmuş əmsallara uyğun aparılır. Enerji bölməsində qeyd edildiyi kimi, Gəmiçilik tərəfindən fəaliyyəti zamanı gəmilərin və nəqliyyat vasitələrinin texniki imkanları nəzərə alınaraq, motor və dizel yanacağından istifadə olunur. Dizel yanacağı motor yanacağı ilə müqayisədə ekoloji cəhətdən daha təmizdir və tərkibində zərərli maddələrin miqdarı daha azdır. Bunu nəzərə alaraq, mümkün olan sahələrdə Gəmiçilik motor yanacağının əvəzinə dizel yanacağından istifadəyə üstünlük verir. Eyni zamanda, yalnız motor yanacağı ilə işləyə bilən gəmilərdə yanacaq sərfiyyatının qənaətinə və daha optimal yanacaq sərfiyyatına nail olmağa yönəldilmiş tədbirlər həyata keçirilir. Aparılan tədbirlər nəticəsində, hesabat dövrü ərzində 2017-ci il ilə müqayisədə motor yanacağı sərfiyyatında 2.7 min tona yaxın qənaət əldə edilmişdir (Enerji bölməsində bu haqda məlumat təqdim olunmuşdur). Bütün bu işlər, ASCO-nun fəaliyyəti ilə bağlı yaranan birbaşa emissiyaların həcmində 2.2%-ə qədər azalmaya səbəb olmuşdur. Eyni zamanda, dolayı emissiyalar Gəmiçilik tərəfindən elektrik enerjisinin sərfiyyatına əsaslanaraq hesablanır ki, enerji sərfiyyatında da əldə olunmuş qənaət, 2017-ci il ilə müqayisədə dolayı emissiyaların həcmnin 8.8% azalması ilə nəticələnmişdir.

2017-2019-cu illərdə donanmaların fəaliyyəti nəticəsində atmosfərə atılan zərərli emissiyaların həcmi, ton:

Emissiya növü	2017*	2018	2019
Karbon dioksidi (CO ₂)	237,870	233,270	232,840
Azot dioksidi (NO ₂)	3,210	3,234	3,252
Karbon oksidi (CO)	1,249	1,256	1,258
Karbohidrogenlər (CH)	0.756	0.769	0.775
Bərk maddələr (PM)	0.256	0.260	0.262
Kükürd dioksidi (SO ₂)	1,521	1,434	1,416

* Cari ildə atmosfərə atılan zərərli emissiyaların həcmnin daha dəqiq hesablanması üçün daha da təkmil metodologiya tətbiq edildiyindən, 2017-ci il üzrə rəqəmlər yenidən hesablanaraq Hesabata əlavə olunmuşdur.

Yuxarıdakı cədvəldən göründüyü kimi istixana effekti yaradan CO₂ qazının və SO₂ qazının emissiyasının



ümumi həcmində 2017-ci il ilə müqayisədə Gəmiçilikdə müvafiq olaraq 2.1% və 6.9% azalma qeydə alınmışdır. Eyni zamanda, 2019-cu ildə nəqliyyat donanmasının fəaliyyəti nəticəsində bir mil*tona düşən CO₂ emissiyaları nisbətində artım qeydə alınmışdır (aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur). Mil*ton göstəricisi hər səfərdə gəminin getdiyi məsafə ilə (dəniz mili ilə) daşdığı yükün həcmnin (ton ilə) hasilə əsasında hesablanır. 2019-cu ildə Xəzərdən kənarda fəaliyyət göstərən gəmilərin nisbətən daha qısa məsafələrə səfərlər etməsi, Xəzərdə neft daşıyan gəmilərin yükdaşıma həcmələrinin azalması kimi amillərlə əlaqədar, Gəmiçiliyin ümumi mil*ton göstəricisi aşağı olmuşdur. Bu isə, ASCO tərəfindən CO₂ qazının emissiyasının ümumi həcmnin azalmasına baxmayaraq, CO₂/mil*ton göstəricisinin artmasına səbəb olmuşdur.

2017-2019-cu illərdə nəqliyyat donanmasının fəaliyyəti nəticəsində bir mil*tona düşən CO₂ emissiyaları, CO₂/mil*ton

	2017	2018	2019
CO ₂ / mil*ton	0.02	0.02	0.12

ASCO-nun balansında olan avtonəqliyyat vasitələrinin istismarı zamanı havaya atılan emissiyaların miqdarına da Gəmiçilik tərəfindən xüsusi nəzarət edilir. Bu emissiyalar avtonəqliyyat vasitələrinin yanacaq sərfiyyatına əsasən hesablanır. Enerji bölməsində qeyd edildiyi kimi, hesabat dövründə avtonəqliyyat vasitələrinin istismarında optimallaşdırma aparılmış və yanacaq sərfiyyatında azalma müşahidə olunmuşdur. Bunun nəticəsində, avtonəqliyyatın istifadəsindən atmosfərə atılan emissiyalarda da 6.7% azalma qeydə alınmışdır. Eyni zamanda, Dövlət Yol Polisi və Ekologiya

və Təbii Sərvətlər Nazirliyi əməkdaşlarının birgə keçirdikləri illik dövlət texniki baxışlar zamanı da bu avtonəqliyyat vasitələri tərəfindən havaya atılan emissiyaların miqdarına nəzarət edilir.

2017-2019-cu illərdə avtonəqliyyatın istifadəsindən atmosfərə atılan karbon dioksidi*, ton

	2017	2018	2019
CO ₂	3,560	3,490	3,320

* Atmosfərə atılan karbon dioksidin miqdarı yanacağın sərfiyyatına görə IPCC metodologiyası ilə hesablanmışdır (2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories). Avtonəqliyyatdan yaranan digər istixana effekti yaradan qazların miqdarı ümumi emissiyaların həcmində əhəmiyyətli pay kəsb etmədiyindən nəzərə alınmamışdır.

2017-2019-cu illər üzrə ASCO-nun karbon intensivliyi nisbəti aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur. 2017-2018-ci illərlə müqayisədə 2019-cu ildə bir işçiye düşən CO₂ ekvivalentində emissiyaların miqdarında cüzi artım qeydə alınmışdır ki, bu da hesabat dövründə Gəmiçiliyin personalının sayında nisbətən azalma ilə əlaqədardır.

2017-2019-cu illər üzrə karbon intensivliyi nisbəti (işçi sayına görə CO₂ ekvivalentində emissiyalar), ton:

	2017	2018	2019
ASCO üzrə	27.1	27.1	27.9

NEFT DAĞILMALARI VƏ FÖVQƏLADƏ TƏDBİRLƏR

Beynəlxalq təcrübədə gəmiçilik sahəsində neft və neft məhsullarının daşınması, gəmilərin yanacaqqla təchiz edilməsi prosesi zamanı dəniz səthinin, eləcə də sahil ərazinin neft və neft məhsulları ilə çirkəndirilməsi riski mövcuddur. ASCO-nun Xəzər hövzəsində ən böyük daimi donanmaya malik olduğu, Gəmiçiliyin tanker gəmilərinin Xəzər hövzəsində neft və neft məhsullarının daşınmasında iştirak etdiyi nəzərə alınaraq, Xəzər dənizinin ekosisteminin qorunması məqsədi ilə, ASCO tərəfindən neft dağılmaları və bu tip hadisələrin qarşısının alınması istiqamətində davamlı olaraq müvafiq önləyici tədbirlər görülür.

Bu məqsədlə, Gəmiçilikdə hər il "Ətraf Mühitin Mühafizəsi üzrə illik Tədbirlər Planı", həmçinin "Fövqəladə və Qəza Hallarında Ekoloji Təhlükəsizlik Proqramı" hazırlanır və burada neft dağılmalarının qarşısının alınmasına yönəlmiş müvafiq tədbirlər öz əksini tapır. Eyni zamanda, hesabatın əvvəlki

bölmələrində qeyd edildiyi kimi, gəmilərdən məişət tullantılarının dəniz suyuna axıdılmasının qarşısını almaq məqsədi ilə, ASCO-nun Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən bütün gəmilərində atqı nöqtələrində müvafiq plomblar quraşdırılmışdır.

Hesabat dövründə neft dağılmalarının qarşısının alınması sahəsində təcrübə mübadiləsinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə, ASCO bir sıra tədbirlərdə iştirak etmişdir. Belə ki, 2019-cu ildə ASCO-nun KSƏTƏMM departamentinin əməkdaşı Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilmiş "Neft dağılmalarının xəbərdarlığı və ləğvi üzrə əməkdaşlığın təşkili" mövzusunda seminarda iştirak etmiş və "Dənizin çirklənməsinə dair qabaqalayıcı tədbirlər" mövzusunda təqdimatla çıxış etmişdir.

2018-2019-cu illər ərzində Gəmiçilikdə neft və neft məhsullarının əhəmiyyətli dağılma halları baş verməmişdir. Belə ki, hesabat dövründə yalnız 2019-cu ildə Bunkerovşik-7 gəmisindən bunkerləmə (yanacaq təchizatı) əməliyyatı zamanı dənizə cuzi miqdarda dizel yanacağının dağılması halı qeydə alınmışdır, 2018-ci ildə isə bu tip dağılma hadisələri mövcud olmamışdır. Qeyd olunan az miqdarda dağılmış yanacaq dərhal müvafiq qaydada aradan qaldırılmış və heç bir xəsarət və ya zərər qeydə alınmamışdır.

GƏLƏCƏK PLANLAR

Ətraf mühitin qorunması və ekoloji idarəetmə ilə bağlı görülən tədbirlərin davamı olaraq gələcəkdə

də Gəmiçilik tərəfindən bir sıra yeniliklərin tətbiq edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Ekoloji qəzaların qarşısının operativ alınması məqsədi ilə, ASCO-ya məxsus 3 ədəd təchizat-yedək gəmisində müvafiq işlərə imkan verən xüsusi avadanlıqların quraşdırılması planlaşdırılır. Həmçinin, gələcəkdə donanmalar tərəfindən içməli su sərfiyyatını azaltmaq məqsədi ilə, gəmilərdə yağıntı sularının toplanması, lokal çirkab suların təmizlənməsi ilə yaranan texniki sudan təkrar istifadə edilməsi üçün sutəmizləyici və şor suyu şirinləşdirən qurğuların quraşdırılması nəzərdə tutulmuşdur. Bununla yanaşı, Gəmiçilik tərəfindən beynəlxalq səfərlərə çıxan gəmilərdə yüksək təmizləmə imkanlı mobil çirkab su təmizləyici qurğuların quraşdırılması, həmçinin donanmada mövcud iri tutumlu tanker tipli gəminin bazasında modifikasiya işləri aparmaqla, mini laboratoriyaya malik, ekoloji təyinatlı üzən stansiyanın yaradılması planlaşdırılır.

Atmosferin zərərli qazlarla çirkləndirilməsini minimuma endirmək və Gəmiçiliyin avtonəqliyyat vasitələri tərəfindən yanacaq sərfiyyatını azaltmaq məqsədi ilə, ASCO-da avtonəqliyyat vasitələrinin sıxılmış təbii qaz (CNG) ilə çalışması imkanları araşdırılır. Bu məqsədlə, əvvəlcə bir neçə avtonəqliyyat vasitəsində xüsusi avadanlıqların quraşdırılması, əldə olunan nəticələrin təhlil edilməsi, müsbət nəticələr əldə edildikdə bütün avtonəqliyyat parkının bu sistemə keçidini təmin etmək nəzərdə tutulur.



GRI STANDARTLARI CƏDVƏLİ

GRI 306

GRI 203

3. niyyətli
malar

GRI 102

203-1
əhər
dolay
təsir

102-1.
Təşkilatın
adı

GRI standartları və açıqlamalar (göstəricilər)	Səhifə / Qeyd
GRI 102: Ümumi açıqlamalar – Təşkilatın profili	
102-1. Təşkilatın adı	səh. 8
102-2. Əsas fəaliyyət, brendlər, məhsul və xidmətlər	səh. 28
102-3. Təşkilatın qərargahının yerləşdiyi ünvan	səh. 104
102-4. Əməliyyatların coğrafi ərazisi	səh. 32-33
102-5. Mülkiyyətin xüsusiyyəti və təşkilati-hüquqi forması	səh. 34-35
102-6. Xidmət göstərilən bazarlar	səh. 32-33
102-7. Təşkilatın miqyası	səh. 14-15, 32-33
102-8. Əməkdaşlar və digər işçilər üzrə məlumat	səh. 63-64
102-9. Təşkilatın təchizat zənciri	səh. 39
102-10. Təşkilatda və təchizat zəncirində baş vermiş əhəmiyyətli dəyişikliklər	səh. 39
102-11. Təşkilatda "ehtiyatlı yanaşma" prinsipi	Gəmiçiliyin fəaliyyətində "ehtiyatlı yanaşma" prinsipinin əhatə dairəsinə düşən sahələr mövcud deyildir. ASCO elmi cəhətdən məqsədəuyğun hesab edilməyən, nəticələri qeyri-müəyyən olan və bərpa olunmayan zərərli nəticələrə bilən fəaliyyət sahələrini və tədbirləri dəstəkləmir.
102-12. Təşkilat xarici təşəbbüslər	Bütün hesabat boyu
102-13. Təşkilatın assosiasiyalarda üzlüyü	səh. 38
GRI 102: Ümumi açıqlamalar – Strategiya	
102-14. Yüksək vəzifəli qərar qəbul edən şəxsin bəyanatı	səh. 8
102-15. Əsas təsirlər, risklər və imkanların təsviri	səh. 54-55
GRI 102: Ümumi açıqlamalar – Etika və düzgünlik	
102-16. Təşkilatın dəyərləri, prinsipləri, standartları və etik davranış normaları	səh. 25, 55
102-17. Etik məsələlər ilə əlaqədar məsləhət və müraciət mexanizmləri	səh. 55-56
GRI 102: Ümumi açıqlamalar – İdarəetmə	
102-18. İdarəetmə strukturu	səh. 34-35
102-19. Səlahiyyətlərin ötürülməsi	Cəmiyyətin ali idarəetmə orqanı onun idarə heyətidir. İdarə heyətinin müvafiq üzvləri iqtisadi, sosial və ekoloji məsələlərə cavabdehdir.
102-20. İqtisadi, ekoloji və sosial mövzular üzrə rəhbərlik səviyyəsində məsuliyyət	Sədr, sədr müavinləri, departament və şöbə rəisləri iqtisadi, ekoloji və sosial məsələlərə xüsusi diqqət yetirir, əhəmiyyətini dərk edir və bu sahələrdə davamlı işlər görür.
102-21. İqtisadi, ekoloji və sosial mövzularda dair maraqlı tərəflər ilə ali idarəetmə orqanı arasında mövcud olan konsultasiya	səh. 38
102-22. Ali idarəetmə orqanının və komitələrin tərkibi	səh. 50, 65, 69
102-23. Ali idarəetmə orqanının sədri	ASCO-nun Sədri Gəmiçiliyin ali idarəetmə orqanı – İdarə Heyətinin Sədridir.

GRI standartları və açıqlamalar (göstəricilər)	Səhifə / Qeyd
102-24. Ali idarəetmə orqanının namizədliyi və seçilməsi	ASCO-nun Sədri və Sədrin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təyin olunur.
102-25. Maraqların toqquşması	Cəmiyyət daxilində yeni prosedurlar tərtib edilərkən, yeni iş ştatları açılarkən və digər məsələlərdə maraqların toqquşması məsələsi təhlil edilir və müvafiq qabaqlayıcı tədbirlər görülür.
102-26. Məqsəd, dəyər və strategiyanın təyin olunmasında ali idarəetmə orqanının rolu	səh. 25, 49
102-27. Ali idarəetmə orqanının kollektiv biliyi	Gəmiçilikdə mütəmadi olaraq, müxtəlif sahələr üzrə təlimlər təşkil edilir və ali rəhbərlik də bu təlimlərdə iştirak edir.
102-29. İqtisadi, ekoloji və sosial təsirlərin müəyyənləşdirilməsi və idarə olunması	Cəmiyyətin İdarə Heyəti hər hesabat dövrü ərzində iqtisadi, ekoloji və sosial aspektləri nəzarətdə saxlayır və idarə edir.
102-30. Risklərin idarə olunması prosesinin effektivliyi	səh. 54-55
102-31. İqtisadi, ekoloji və sosial mövzulara baxılması	Cəmiyyətin İdarə Heyəti iqtisadi, ekoloji və sosial aspektləri daim nəzarətdə saxlayır və idarə edir.
102-32. Ali idarəetmə orqanının dayanıqlı inkişaf hesabatında rolu	ASCO-nun Sədri və Sədrin kommersiya, strateji inkişaf və innovasiyalar üzrə müavini Dayanıqlı İnkişaf Hesabatının hazırlanması prosesini nəzarət altında saxlayır və Hesabat hazır olduqda təsdiq edir.
102-33. Vacib məsələlər haqqında ali idarəetmə orqanının məlumatlandırılması	Cəmiyyətin İdarə heyəti hər həftə departament və şöbə rəisləri ilə ümumi görüş keçirir və bu görüşlərdə bütün vacib məsələlər qaldırılaraq həll yolları müzakirə olunur.
102-35. Ali idarəetmə orqanının və rəhbər şəxslərin mükafatlandırma siyasəti	səh. 52-53
102-36. Mükafatlandırmanı müəyyən edən proses	səh. 52-53
GRI 102: Ümumi açıqlamalar – Maraqlı tərəflərlə münasibətlər	
102-40. Maraqlı tərəf qruplarının siyahısı	səh. 38
102-41. Kollektiv əmək müqavilələri	səh. 62
102-42. Maraqlı tərəfləri müəyyən etmək və seçmək üçün əsas proseslər və üsullar	səh. 16-17, 38
102-43. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinə yanaşma	səh. 16-17, 38
102-44. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi nəticəsində qaldırılmış əsas mövzular və məsələlər	səh. 16-17, 38
GRI 102: Ümumi açıqlamalar – Hesabatlılıq təcrübəsi	
102-45. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil olan müəssisələr	səh. 41-42

GRI standartları və açıqlamalar (göstəricilər)	Səhifə / Qeyd
102-46. Hesabat məzmununun və mövzuların müəyyənləşdirilməsi	səh. 16-17
102-47. Əhəmiyyətli mövzuların siyahısı	səh. 16
102-48. Əvvəlki hesabatlarda əks olunmuş məlumatların dəyişdirilməsi	səh. 84, 89
102-49. Hesabatlılıq üzrə baş vermiş dəyişikliklər	Ötən hesabat dövrü ilə müqayisədə hesabatın əhatə sahəsi və aspektlərin əhatə dairəsində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verməmişdir.
102-50. Hesabat dövrü	səh. 1, 8, 16
102-51. Ən son hesabatın tarixi	səh. 8
102-52. Hesabatın dərc olunma tezliyi	səh. 8, 16, 50
102-53. Hesabat və hesabatın məzmunu ilə bağlı yaranmış suallar üçün əlaqə vasitəsi	səh. 104
102-54. Hesabatın GRI standartlarına uyğun olaraq hazırlanması iddiası	səh. 16
102-55. GRI məzmun indeksi	səh. 92-99
102-56. Müstəqil audit	səh. 100-101

GRI 103: İdarəetməyə yanaşma

103-1. Əhəmiyyətli mövzular və onların hüdudlarının izahı	səh. 16
103-2. İdarəetməyə yanaşma və onun komponentləri	səh. 8, 19
103-3. İdarəetməyə yanaşmanın qiymətləndirilməsi	səh. 52

GRI 201: İqtisadi fəaliyyət

201-1. Əldə edilmiş birbaşa iqtisadi dəyər və onun paylaşdırılması	səh. 41-42
201-3. Müəyyən edilmiş imtiyazlar planı üzrə öhdəliklər və digər pensiya planları	ASCO-da DSMF-ə ödənişlər Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsi ilə tənzimlənir. Cəmiyyət əməkdaşları üçün DSMF-ə əməyin ödənişi fondunun 22% və hesablanmış əmək haqqından 3% miqdarında məcburi dövlət sosial sığorta haqqı ödəyir. Bundan əlavə, ASCO kollektiv müqaviləyə əsasən yaşa görə təqaüdə çıxan əməkdaşlara 2 aylıq vəzifə maaşı məbləğində birdəfəlik müavinət ödəyir. Təqaüdə çıxan əməkdaşlar üçün Əmək Məcəlləsinin tələblərindən əlavə ödənişlər Cəmiyyət daxilində tətbiq edilmir.

GRI 202: Bazarda mövcudluq

202-2. Yerli əhəlidən olan rəhbərliyin payı	səh. 65
---	---------

GRI 203: Dolayı iqtisadi təsirlər

203-1. İnfrastruktur sərmayələri və dəstəklənən xidmətlər	səh. 42, 46
203-2. Əhəmiyyətli dolayı iqtisadi təsirlər	səh. 16

GRI standartları və açıqlamalar (göstəricilər)	Səhifə / Qeyd
GRI 204: Satınalma təcrübələri	
204-1. Yerli təchizatçılara xərclənən vəsaitlərin ümumi büdcəyə nisbəti	səh. 39
GRI 205: Anti-korrupsiya	
205-1. Korrupsiya riski üzrə qiymətləndirilmiş əməliyyatlar	səh. 56-57
205-2. Anti-korrupsiya siyasət və prosedurları üzrə keçirilmiş təlim və kommunikasiya	səh. 56-57
205-3. Qeydə alınmış korrupsiya halları və bu halların qarşısını almaq üçün həyata keçirilmiş tədbirlər	Hesabat dövrü ərzində heç bir korrupsiya hadisəsi aşkar edilməmişdir.
GRI 206: Anti-rəqabət davranışı	
206-1. Sağlam olmayan rəqabət davranışları, etimadsızlıq və monopoliya təcrübələri üzrə hüquqi tədbirlər	ASCO 100% səhmləri dövlətə məxsus şirkətdir və hər hansı qeyri-sağlam rəqabət davranışı, etimadsızlıq və ya monopoliya hallarının olması qeyri-mümkündür.
GRI 301: Materiallar	
301-1. İstifadə olunan materiallar, həcm və ya çəki ilə	Əsas fəaliyyət sahələrində istifadə olunan materiallar (yanacaq və sürtkü materialları, su və s.) hesabatda açıqlanmışdır. Digər həcmi az olan materiallar əhəmiyyətlik nəzərə alınmaqla daxil edilməmişdir.
301-2. Təkrar istifadə olunan materiallar	Hesabat dövrü ərzində təkrar istifadə olunan materiallar olmamışdır.
GRI 302: Enerji	
302-1. Təşkilat üzrə enerji sərfiyyatı	səh. 88
302-3. Enerji intensivliyi əmsalı	səh. 88
302-4. Enerji sərfiyyatının azaldılması	səh. 88
302-5. Satılmış məhsulların və xidmətlərin enerjiyə tələbatında azalma	səh. 87-88
GRI 303: Su	
303-1. Mənbələrə görə alınan suyun ümumi miqdarı	səh. 85-86
303-2. Su mənbələrinin suyun istifadəsindən ciddi təsirə məruz qalması	Hesabat dövrü ərzində su mənbələrinin təsirə məruz qalması halları baş verməmişdir. səh. 85-86
303-3. Yenidən emal olunmuş və təkrar-ardıcıl istifadə edilmiş su	Hesabat dövründə yenidən emal olunmuş sudan istifadə olunmamışdır. səh. 85-86
GRI 304: Biomüxtəliflik	
304-1. Qorunan və yüksək biomüxtəliflik dəyəri olan ərazilərdə və ya bitişik ərazilərdə mövcud olan əməliyyat sahələri	ASCO-nun heç bir fəaliyyət sahəsi qorunan və ya yüksək biomüxtəliflik dəyərində malik əraziləri əhatə etmir.
304-2. Əməliyyatların, məhsulların və xidmətlərin biomüxtəlifliyə ciddi təsirləri	ASCO-nun heç bir fəaliyyət sahəsi qorunan və ya yüksək biomüxtəliflik dəyərində malik əraziləri əhatə etmir.

GRI standartları və açıqlamalar (göstəricilər)	Səhifə / Qeyd
304-4. Əməliyyat sahələrində Beynəlxalq Təbiəti Qoruma İttifaqının Qırmızı Siyahısına düşmüş növlərin mövcudluğu	Hesabat dövründə Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi ərazilərdə heç bir Beynəlxalq Təbiəti Qoruma İttifaqı Qırmızı Siyahısına düşmüş heyvan və ya bitki növü aşkar edilməmişdir.
GRI 305: Emissiyalar	
305-1. İstixana effekti yaradan qazların (İEQ) birbaşa emissiyası (Sahə 1)	səh. 89
305-2. İstixana effekti yaradan qazların (İEQ) dolayı emissiyası (Sahə 2)	səh. 89
305-4. İEQ emissiyalarının intensivlik əmsalı	səh. 90
305-5. İEQ emissiyalarında azalmalar	səh. 89
305-7. NO _x , SO _x və digər əhəmiyyətli emissiyalar	səh. 89
GRI 306: Atqılar və tullantılar	
306-1. Keyfiyyət və təyinatına görə əmələ gələn çirkab suların həcmi	səh. 83-85
306-2. Növünə və ləğv olunma metoduna görə tullantılar	səh. 84
306-3. Əhəmiyyətli dağılmalar	səh. 90-91
306-4. Təhlükəli tullantıların həcmi	səh. 84
306-5. Su axıdılması və ya dağdılması nəticəsində təsirə məruz qalan su obyektləri	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
GRI 307: Ətraf mühit üzrə uyğunluq	
307-1. Ekoloji qanun və təlimatlarla uyğunsuzluq	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir. səh. 83-91
GRI 308: Təchizatçıların ətraf mühit üzrə qiymətləndirilməsi	
308-2. Təchizat zəncirində mənfi ekoloji təsirlər və görülmə tədbirlər	Hesabat dövrü ərzində təchizat zəncirində əhəmiyyətli mənfi təsirlər aşkar edilməmişdir. səh. 39
GRI 401: Məşğulluq	
401-1. Yeni işə götürülən işçilər və işçi dövryyəsi	səh. 64
401-2. Müvəqqəti və yarımştat işçilərə təklif olunmayan, lakin tamştat işçilərə təqdim olunan əlavə ödəmələr, güzəştlər və imtiyazlar	Tamştat işçilərə tətbiq olunan bütün əlavə ödənişlər, güzəştlər və imtiyazlar müvəqqəti və yarımştat işçilərə də şamil olunur.
GRI 402: İşçi və rəhbər əlaqələri	
402-1. Əməliyyat dəyişiklikləri ilə bağlı minimal bildiriş müddətləri	səh. 62
GRI 403: Əməyin təhlükəsizliyi və sağlamlığı	
403-2. İstehsalat zədələrin növləri və əmsalları, itirilmiş iş günləri, peşə xəstəlikləri, iş yerində olmama əmsalı və iş yerində ölüm hadisələri	səh. 81

GRI standartları və açıqlamalar (göstəricilər)	Səhifə / Qeyd
403-3. Peşə ilə əlaqədar qəza və ya xəstəliyə tutulma ehtimalı yüksək olan işçilər	Cəmiyyətin işçilərinin heç bir kateqoriyasında yüksək peşə xəstəlikləri riski yoxdur.
403-4. Həmkarlar İttifaqı ilə formal razılaşmalarda əhatə olunan sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzuları	Həmkarlar İttifaqı ilə bağlanmış Kollektiv Müqavilədə əməkdaşların sağlamlığı və təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlər əhatə olunub.
GRI 404: Təlim və təhsil	
404-1. Bir əməkdaşın payına düşən illik təlim saatları	səh. 61
404-2. İşçi bacarıqlarının artırılması və keçid üzrə təlimlər	səh. 60-61
404-3. Müntəzəm fəaliyyət və karyera inkişafı üzrə gözdən keçirilmiş işçilərin faizi	səh. 60, 65
GRI 405: Müxtəliflik və bərabər imkanlar	
405-1. İdarəetmə orqanlarının və işçilərin müxtəlifliyi	səh. 63-65
GRI 406: Ayrı-seçkiliyin olmaması	
406-1. Ayrı-seçkilik hadisələri və onların qarşısını almaq üçün görülmüş tədbirlər	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir. səh. 62-63
GRI 407: Assosiasiya azadlığı və kollektiv müqavilələr	
407-1. Fəaliyyət çərçivəsində assosiasiya azadlığını və kollektiv müqavilələrin istifadəsi haqqını risk altına salan əməliyyatlar və təchizatçılar	Hesabat dövründə assosiasiya azadlığını və kollektiv müqavilələrin istifadəsi haqqını risk altına salan əməliyyatlar və təchizatçılar olmamışdır.
GRI 408: Uşaq əməyi	
408-1. Uşaq əməyinin istismarı üzrə yüksək riskli əməliyyatlar və təchizatçılar	Hesabat dövrü ərzində Cəmiyyətin heç bir əməliyyatında və ya əməkdaşlıq etdiyi təchizatçı və podratçıların əməliyyatlarında uşaq əməyi istismarı halı aşkar edilməmişdir.
GRI 409: Məcburi əmək	
409-1. Məcburi əməyin istismarı üzrə yüksək riskli əməliyyatlar və təchizatçılar	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
GRI 410: Təhlükəsizlik təcrübələri	
410-1. Təhlükəsizlik işçilərinin insan haqları üzrə siyasət və prosedurlar üzrə təlim keçməsi	Mühafizə işçiləri üçün işə qəbul zamanı müvafiq təlimlər, o cümlədən insan haqları siyasəti və prosedurları üzrə təlimlər təşkil edilir.
GRI 411: Yerli xalqların hüquqları	
411-1. Yerli xalqların haqlarının pozulması insidentləri	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar baş verməmişdir.

GRI standartları və açıqlamalar (göstəricilər)	Səhifə / Qeyd
GRI 412: İnsan hüquqlarının qiymətləndirilməsi	
412-1. İnsan haqlarının pozulması və təsirləri üzrə gözdən keçirilmiş və qiymətləndirilmiş əməliyyatlar	Hesabat dövründə insan haqlarının pozulması halları baş verməmişdir. səh. 55-56
412-2. İnsan haqları siyasəti və prosedurları üzrə işçilərin təlimatlandırılması	səh. 55-56
GRI 413: Yerli icmalar	
413-2. Yerli icmalara mövcud və potensial əhəmiyyətli mənfi təsirlərin qiymətləndirilməsi	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
GRI 414: Təchizatçıların sosial qiymətləndirilməsi	
414-2. Təchizat zəncirində mənfi sosial təsirlər və görülən tədbirlər	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
GRI 415: İctimai siyasət	
415-1. Siyasi xarakterli ödənişlər və fəaliyyət	Hesabat dövründə siyasi xarakterli ödənişlər olmamışdır.
GRI 416: Müştəri sağlamlığı və təhlükəsizliyi	
416-1. Məhsul və xidmət kateqoriyalarının sağlamlıq və təhlükəsizlik təsirləri üzrə qiymətləndirilməsi	Cəmiyyət sağlamlığı və təhlükəsizliyə mənfi təsir edən xidmətlər təqdim etmir.
416-2. Məhsul və xidmətlərin sağlamlıq və təhlükəsizlik tələblərinə cavab verməməsi halları	Cəmiyyət sağlamlığı və təhlükəsizliyə mənfi təsir edən xidmətlər təqdim etmir. Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
GRI 417: Marketing və etikətləmə	
417-2. Məhsul və xidmətlər üzrə məlumatlandırma və etikətləmə tələbləri ilə uyğunsuzluq halları	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
417-3. Marketing kommunikasiyalarında uyğunsuzluq halları	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
GRI 418: Müştəri məxfiliyi	
418-1. Müştəri konfidensiallığının pozulması və müştəri məlumatlarının itirilməsinə dair əsaslandırılmış şikayətlər	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.
GRI 419: Sosial-iqtisadi uyğunluq	
419-1. Sosial və iqtisadi sahədə qanun və qaydalar ilə uyğunsuzluq halları	Hesabat dövrü ərzində müvafiq hallar aşkar edilməmişdir.

2018 və 2019-cu illər üçün Dayanıqlı İnkişaf Haqqında Hesabat üzrə Müstəqil Əminlik Bəyannaməsi

"Azərbaycan Xəzər dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin rəhbərliyi və maraqlı tərəflərinə

Mövzunun müəyyən edilməsi və təsviri

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin (bundan sonra "Şirkət") razılığı ilə biz Şirkətin 2018 və 2019-cu illər üzrə Dayanıqlı İnkişaf haqqında Hesabatında (bundan sonra "Hesabat") açıqlanmış təqribi məlumatlar istisna olmaqla, Şirkətin fəaliyyəti üzrə keyfiyyət və kəmiyyət məlumatları üzrə məhdud səviyyəli əminlik bəyannaməsini təqdim etdik.

Meyarların müəyyən edilməsi

Layihəmizin meyarları Hesabatlılıq üzrə Qlobal Təşəbbüsün (GRI) dayanıqlı inkişaf sahəsində hesabatların hazırlanması standartları (bundan sonra "GRI Standartları") və Hesabatın "Hesabat haqqında" bölməsində göstərilmiş Şirkətin dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatların hazırlanması prinsipləri olmuşdur. Əminlik layihəmizin məqsədini nəzərə alaraq bu meyarları müvafiq hesab edirik.

Rəhbərliyin məsuliyyəti

Şirkətin rəhbərliyi Hesabatın və Hesabatda olan məlumatın GRI Standartlarına və Şirkətin dayanıqlı inkişaf sahəsində hesabatların hazırlanması prinsiplərinə uyğun olaraq tərtib edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bu məsuliyyətə əhəmiyyətli təhrifləri olmayan dayanıqlı inkişaf haqqında hesabatın hazırlanmasına uyğun olaraq daxili nəzarət sisteminin layihələndirilməsi, tətbiqi və saxlanması, müvafiq hesabat prinsiplərinin seçilməsi və tətbiqi və mövcud vəziyyətdə düzgün və uyğun qiymətləndirmə üsullarının və proqnozların istifadəsi daxildir.

Bizim məsuliyyətimiz

Bizim məsuliyyətimiz aşağıdakılara dair müstəqil rəy ifadə etməkdir:

- Hesabatdakı məlumat 31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində başa çatan illər üzrə Şirkətin dayanıqlı inkişaf sahəsində qaydaları, fəaliyyətləri, tədbirləri və iş nəticələrini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından etibarlı şəkildə və kifayət dərəcədə təqdim edir.
- Hesabat GRI Standartlarının 'Əsas' Tətbiqetmə səviyyəsinin prinsipləri və tələblərinə uyğundur.

Yerinə yetirilmiş işin xülasəsi

Layihəmiz Əminlik Layihələri üzrə Beynəlxalq Standartlar (ISAE) 3000, Audit olmayan Əminlik Layihələri və ya Beynəlxalq Mühəsiblər Federasiyası tərəfindən buraxılmış ilkin Maliyyə Məlumatlarının Təhlillərinə uyğun olaraq yerinə yetirilmiş və müvafiq olaraq aşağıdakı prosedurları daxil edir:

- Şirkətin dayanıqlı inkişaf sahəsində qaydaları, fəaliyyəti, iş nəticələri və müvafiq hesabatların hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyan rəhbərliyinin nümayəndələri ilə müsahibələr,
- Şirkətin dayanıqlı inkişaf sahəsində qaydaları, fəaliyyəti, iş nəticələri və müvafiq hesabatlara aid olan əsas sənədlərin təhlili,
- Hesabatın Şirkətin fəaliyyət istiqamətinə oxşar beynəlxalq miqyasda seçilmiş şirkətlərin hesabatları ilə müqayisə edilməsi,
- Şirkətin 2018 və 2019-cu illər üzrə dayanıqlı inkişaf sahəsində qaydaları, fəaliyyəti, tədbirləri və iş nəticələrinə dair seçilmiş daxili və xarici nəşrlərin təhlili,
- Yuxarıda təsvir olunmuş prosedurlar əsasında əhəmiyyətli problemlərin müəyyən edilməsi və onların Hesabatda əks etdirilməsinin təhlili,
- Məlumatların düzgün toplanılması, hazırlanması,

müqayisə edilməsi və əks etdirilməsini qiymətləndirmək məqsədilə insan resursları, ətraf mühit və sosial investisiyalara dair əsas göstəricilər üzrə məlumat nümunələrinin, eləcə də məlumat toplama proseslərinin təhlili,

- Şirkətin Hesabatda göstərilmiş dayanıqlı inkişaf sahəsində qaydaları, fəaliyyəti, tədbirləri və iş nəticələrinə dair məlumatları təsdiq etmək və bununla əlaqədar audit dəlilləri toplamaq məqsədi ilə Şirkətin Dəniz Nəqliyyat Donanmasından və Xəzər Dəniz Neft Donanmasından sübut üçün ilkin məlumatların toplanılması,
- Hesabata mərkəzi ofis (aparat) səviyyəsində daxil edilmiş keyfiyyət və kəmiyyət məlumatlarını əsaslandırın dəlillərin nümunə əsasında toplanması,
- Dayanıqlı inkişaf sahəsində Hesabat və onun hazırlanma prosesinin Şirkətin istifadə etdiyi prinsiplərə uyğunluğun qiymətləndirilməsi və
- Hesabatda məlumatların açıqlanmasının GRI Standartlarının "Əsas" Tətbiqetmə səviyyəsinə uyğunluğunun qiymətləndirilməsi.

Hesab edirik ki, prosedurlarımız məhdud əminlik bəyannaməsini təqdim etmək üçün əsas yaradır. Sübutların toplanması prosedurları əsaslı əminlik layihələri ilə müqayisədə daha məhduddur və buna görə də əsaslı əminlik layihələrindən fərqli olaraq daha az əminlik əldə olunur.

Nəticələr

Hazırkı hesabatda təsvir olunan işimizə əsasən, Hesabatdakı məlumatların bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından 31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində başa çatan illər üzrə GRI Standartları və Şirkətin dayanıqlı inkişaf sahəsində

hesabatların hazırlanması prinsiplərinə uyğun olaraq, Şirkətin dayanıqlı inkişaf sahəsində qaydalarını, fəaliyyətini, tədbirlərini və iş nəticələrini etibarlı şəkildə və kifayət dərəcədə əks etdirmədiyini hesab etməyə səbəb olan heç bir fakt qarşımıza çıxmamışdır.

Hesabatın GRI Standartlarının "Əsas" Tətbiqetmə səviyyəsinin tələblərinə uyğun olmadığını hesab etməyə səbəb olan heç bir fakt qarşımıza çıxmamışdır.

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.

**Bakı,
14 aprel, 2020-ci il**



H.Əliyev prospekti 152
AZ1029 Bakı, Azərbaycan

Tel: (+994 12) 4043700
Faks: (+994 12) 4043800

E-mail: contact@asco.az
Web: www.asco.az